

รายงานการวิจัย

การศึกษาการจัดการร้านรับซื้อของเก่าในเขตเทศบาลเมืองเขารูปช้าง
อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา

Management of Junk Shop in Khaorooopchang Municipality,
Muang, Songkhal Province

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

บุษบา กุลชรินทร์
อาสะหِنَّะ เอียดอ๊ด

รายงานวิจัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต
โปรแกรมวิทยาศาสตรสิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ใบรับรองการวิจัยสิ่งแวดล้อม

โปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม)

เรื่อง การจัดการร้านรับซื้อของเก่าในเขตเทศบาลเมืองตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
Management of Junk Shop in Khaoroochang Municipality, Muang,
Songkhla Province

ผู้วิจัย นางสาวบุษบา กุลชรินทร์ รหัส 554231009
นางสาวอาสนิษฐ์ เอียดอัส รหัส 554231037

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

คณะกรรมการที่ปรึกษา

คณะกรรมการสอบ

.....ประธานกรรมการประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขวัญกมล ขุนพิทักษ์) (ดร.สุชีวรรณ ยอยรุ่งอรุณ)

.....กรรมการ
(ดร.สายสิริ ไชยชนะ)

.....กรรมการ
(อาจารย์หิรัญวดี สุวิบูรณ์)

.....กรรมการ
(อาจารย์กมลนาวิณ อินทนุจิตร)

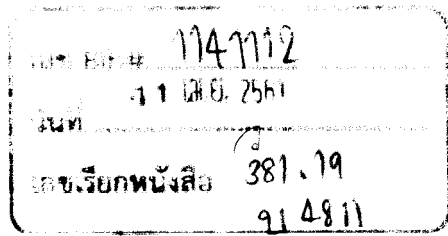
.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขวัญกมล ขุนพิทักษ์)

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา รับรองแล้ว

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศิริโชติ)

คณบดีคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ชื่อเรื่องวิจัย	การศึกษาการจัดการร้านรับซื้อของเก่าในเขตเทศบาลเมืองเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
ผู้วิจัย	นางสาวบุษบา กุลชรินทร์ นางสาวอาสะหน๊ะ เอียดอัด
โปรแกรมวิชา	วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม
คณะ	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
ปีการศึกษา	2557
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขวัญกมล ขุนพิทักษ์

บทคัดย่อ

วิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการร้านรับซื้อของเก่าในเขตเทศบาลเมืองเขารูปช้างและเพื่อเปรียบเทียบข้อมูลร้านรับซื้อของเก่ากับมาตรฐานร้านรับซื้อของเก่า ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจร้านรับซื้อของเก่าในเทศบาลเมืองเขารูปช้างมีทั้งหมด 10 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านบางดาน บ้านเขาแก้วบ้านทุ่งใหญ่บ้านสะพานยาว บ้านปรวบ บ้านเหล่าบ้านชายทะเล บ้านท่าสะอ้าน บ้านการเคหะ และบ้านสำโรง

จากการสำรวจพบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจรับซื้อของเก่าในจังหวัดสงขลาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 57.14 และเพศชาย ร้อยละ 28.57 และไม่ทราบเพศ ร้อยละ 14.29 ซึ่งผู้ประกอบการจะมีอายุระหว่าง 30-60 ปี ธุรกิจร้านรับซื้อของเก่าส่วนใหญ่ เป็นธุรกิจเจ้าของคนเดียวมีการจดทะเบียนการค้าอย่างถูกต้อง มีใบอนุญาตในการเปิดร้านร้อยละ 71.43 และมีใบอนุญาตหมดอายุร้อยละ 28.57 ลักษณะทำเลที่ตั้งของร้านรับซื้อของเก่าจะมีขนาดพื้นที่ระหว่าง 200-800 ตารางเมตร พื้นที่ตั้งร้านส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่เช่าดำเนินการร้อยละ 57.14 และเป็นเจ้าของที่ดินร้อยละ 42.86

ร้านรับซื้อของเก่าภายในเขตเทศบาลเมืองตำบลเขารูปช้าง มีร้านตรงตามเกณฑ์การประเมินทั้งหมด 3 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 42.86 ส่วนร้านที่ไม่ตรงตามเกณฑ์มีอยู่ 4 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 57.14 จำนวนพนักงาน 4-7 คน จำนวนร้านแบ่งตามขนาดร้านทั้ง 3 ประเภทพบว่า มีร้านรับซื้อขนาดเล็กมีจำนวน 1 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 14.28 ร้านรับซื้อขนาดกลางมีจำนวน 5 ร้านคิดเป็นร้อยละ 71.43 และร้านรับซื้อขนาดใหญ่มีจำนวน 1 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 14.28

ร้านรับซื้อของเก่าเป็นส่วนหนึ่งในการลดปัญหามูลฝอยภายในชุมชนได้เป็นอย่างดี จึงต้องมีแนวทางในการจัดการร้านที่ดีเพื่อให้มีร้านรับซื้อของเก่าที่มีประสิทธิภาพ จึงควรจัดการมาตรฐานเกี่ยวกับร้านรับซื้อของเก่าเพื่อให้ร้านรับซื้อของเก่าเหล่านี้มีคุณภาพ ตรงตามมาตรฐานที่กำหนดและไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

Study Title	Management of Junk Shop in Khaoroochang Municipality, Muang, Songkhla Province
Authors	Miss Busaba Kulcharin Miss Asanah Eidad
Program	Environmental Science
Faculty	Science and Technology
Academic Year	2014
Advisor	Assistant PofessorKhwanKamonKhoonpitak

Abstract

This research aims to study the management of junk shop in the Khaoroochang municipality and to compare junk shop information with junk shop standards. The researcher surveyed the junk shop in the Khaoroochang municipality. There were 10 villages including Ban Bang Dan, Ban KhaoKaco, Ban ThungYai, Ban Saphan Yao, Ban Pap, Ban Lao, Ban Chai Thale, Ban Tha Sa-an, Ban Gaan Kay and Ban Samrong.

The survey results are as follow. Most of entrepreneurs buying junk in Songkhla are female (57.14%), male (28.57%), and unaware (14.29%).The entrepreneurs are between 30 - 60 years old. In general, junk shop business was a single proprietor with obtained trade registrations. There are 71.43% license and 28.57% Expired license.The General Size of the junk shop was 200 - 800 square meters. There were (57.14%) rent and (42.86%) ownership.

There were 3 shops (42.86%), which were in good accord with the accessment criteria, whereas other 4 shops (57.14%) were below the criteria. The average staff was 4 - 7 people per shop. Based on classification by size, there were 1 small shop (14.28%), 5 medium shops (71.43%) and 1 large shop (14.28%).

A junk shop is a part in reducing solid waste in the community, So it must have the guideline of junk shop to support its good practices. The standards for junk shop are provided to ensure that the junk shop meets the standards that does not affect the environment.

กิตติกรรมประกาศ

รายงานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาการวิจัยสิ่งแวดล้อม ได้รับการช่วยเหลือ และการสนับสนุนจากบุคคลหลายฝ่ายโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ขวัญกมล ขุนพิทักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยที่คอยให้คำแนะนำ คำปรึกษาที่ดี และตรวจแก้ไข ข้อบกพร่องงานวิจัยเสร็จสมบูรณ์ ขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านของโปรแกรมวิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อมที่ให้คำแนะนำต่าง ๆ และถ่ายทอดความรู้ เพื่อประโยชน์ในการทำวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณบุคลากรฝ่ายกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ของเทศบาลเมืองตำบล เขารูปช้าง ที่ให้คำปรึกษา รวมไปถึงนางสาวกุสุมา ไบระหมาด และนางสาวอัญชลี แซ่โจ้ว นักศึกษา โปรแกรมวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมที่เอื้อเฟื้ออุปกรณ์ พร้อมทั้งอำนวยความสะดวกในการทำวิจัยครั้งนี้

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยใคร่ขอขอบพระคุณบิดา มารดา ที่คอยให้กำลังใจและให้การสนับสนุนในการทำวิจัยครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

บุษบา กุลชรินทร์

อาสะหน๊ะ เอียดอัด

23 กุมภาพันธ์ 2559

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
Abstract	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและที่มาของการวิจัย	1
1.2 วัตถุประสงค์	3
1.3 ตัวแปร	3
1.4 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	3
1.5 สมมติฐาน	4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.7 ระยะเวลาที่ทำการวิจัย	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 ความหมายของมูลฝอย	6
2.2 ชนิด และประเภทของมูลฝอย	6
2.3 การคัดแยกชนิดของเก่าเพื่อการรีไซเคิล	8
2.4 ประเภทของธุรกิจร้านรับซื้อของเก่า	13
2.5 ที่ดินและเครื่องมือที่จำเป็นในการประกอบธุรกิจค้าของเก่า	15
2.6 การขออนุญาตเป็นผู้ค้าของเก่า	15
2.7 แหล่งกำเนิดของมูลฝอย	17
2.8 ปริมาณมูลฝอย	21
2.9 อิทธิพลสิ่งแวดล้อมต่อมูลฝอย	22
2.10 ผลกระทบของมูลฝอย	23
2.11 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	25

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	
3.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	27
3.2 ขอบเขตการวิจัย	28
3.3 วัตถุประสงค์และอุปกรณ์	28
3.4 วิธีการดำเนินการวิจัย	28
บทที่ 4 ผลและการอภิปรายผลการวิจัย	
4.1 ผลการสำรวจจำนวนร้านและรายละเอียดร้าน	31
4.2 การเปรียบเทียบเกณฑ์มาตรฐานกับร้านรับซื้อของเก่า	52
4.3 ผลการสำรวจร้านรับซื้อของเก่า	61
4.4 แนวทางการป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากร้านรับซื้อของเก่า	62
4.5 การจัดระเบียบร้านรับซื้อของเก่า	63
4.6 การอภิปรายผล	64
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย	68
5.2 ข้อเสนอแนะ	72
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน	ผก-1
ภาคผนวก ข ภาพประกอบการวิจัย	ผข-1
ภาคผนวก ค แบบสอบถาม	ผค-1
ภาคผนวก ง แบบเสนอโครงร่างวิจัย	ผง-1

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า	
1.1	ระยะเวลาที่ทำการวิจัย	5
2.1	แสดงปริมาณของเสียอันตรายชุมชนและปริมาณขยะอิเล็กทรอนิกส์	21
4.1	แสดงการเปรียบเทียบร้านรับซื้อของเก่ากับเกณฑ์ด้านที่ตั้งสภาพแวดล้อม อาคารและการสุขาภิบาล	52
4.2	แสดงการเปรียบเทียบร้านรับซื้อของเก่ากับเกณฑ์ด้านอาชีวอนามัย และความปลอดภัย	54
4.3	แสดงการเปรียบเทียบร้านรับซื้อของเก่ากับเกณฑ์ด้านการดำเนินงาน	56
4.4	แสดงการเปรียบเทียบร้านรับซื้อของเก่ากับเกณฑ์ด้านสิ่งแวดล้อม	58
4.5	แสดงผลการประเมินเกณฑ์มาตรฐานกับร้านรับซื้อของเก่า	59

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 แหล่งกำเนิดมูลฝอย	20
3.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา	27
3.2 ที่ตั้งร้านรับซื้อของเก่า	28
3.3. แสดงขอบเขตเทศบาลเมืองเขารูปช้าง	29
4.1 ป้ายชื่อร้านและหน้าร้านร้านที่ 1	31
4.2 ผังการรับซื้อของร้านที่ 1	33
4.3 แสดงป้ายชื่อร้านร้านที่ 2	34
4.4 ผังการรับซื้อของร้านที่ 2	36
4.5 ป้ายชื่อร้านและหน้าร้านร้านที่ 3	37
4.6 ผังการรับซื้อของร้านที่ 3	39
4.7 ป้ายชื่อร้านและหน้าร้านร้านที่ 4	40
4.8 ผังการรับซื้อของร้านที่ 4	42
4.9 ป้ายชื่อร้านและหน้าร้านร้านที่ 5	43
4.10 ผังการรับซื้อของร้านที่ 5	45
4.11 ป้ายชื่อร้านและหน้าร้านร้านที่ 6	46
4.12 ผังการรับซื้อของร้านที่ 6	48
4.13 ป้ายชื่อร้านและหน้าร้านร้านที่ 7	49
4.14 ผังการรับซื้อของร้านที่ 7	51

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ปัจจุบัน มลฝอย หรือ ของเสีย เป็นเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมและมีผลต่อสุขภาพอนามัย มลฝอยหรือของเสียมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นทุกปี เพราะสาเหตุมาจากการเพิ่มขึ้นของประชากร การขยายตัวทางเศรษฐกิจและทางอุตสาหกรรม นับเป็นปัญหาที่สำคัญของชุมชนซึ่งต้องจัดการและแก้ไข ปริมาณกากของเสียและสารอันตราย ได้แก่ มลฝอยสิ่งปฏิกูลและสารพิษที่ปนเปื้อนอยู่ในแหล่งน้ำ ดิน และอากาศ ตลอดจนจนบางส่วนตกค้างอยู่ในอาหาร ทำให้ประชาชนทั่วไปเสี่ยงต่ออันตรายจากการเป็นโรคต่างๆ เช่น โรคมะเร็ง และโรคผิดปกติทางพันธุกรรม เป็นต้น

จากเหตุการณ์ที่มีมลฝอยเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วทางหน่วยงานราชการจึงต้องหาวิธีการจัดการเกี่ยวกับมลฝอยเหล่านี้ จากการสำรวจปี พ.ศ. 2556 ของกรมควบคุมมลพิษได้มีการจัดอันดับจังหวัดที่มีมลฝอยสะสมสูงสุดต่อวัน 10 อันดับแรก ได้แก่ 1. สงขลา 2. สมุทรปราการ 3. กาญจนบุรี 4. นครศรีธรรมราช 5. เพชรบุรี 6. สุราษฎร์ธานี 7. ราชบุรี 8. ขอนแก่น 9. ปราจีนบุรี และ 10. พระนครศรีอยุธยา

ข้อมูลจากกรมมลพิษ พบว่าปี พ.ศ.2558 มีปริมาณมลฝอยเกิดขึ้น 29.09 ล้านตัน ถูกขนนำไปกำจัด 13.6 ล้านตัน กำจัดอย่างถูกต้อง 8.4 ล้านตัน อีกประมาณ 7.09 ล้านตัน ถูกนำไปกำจัดอย่างผิดวิธี เช่น เทกองในบ่อดิน นำไปเผา เทกองกลางแจ้ง หรือการลักลอบนำไปทิ้งในพื้นที่รกร้าง เป็นต้น เพราะสาเหตุการเพิ่มขึ้นของมลฝอยอย่างรวดเร็วจึงต้องหาวิธีการลดปริมาณมลฝอยลงด้วยวิธีต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการลดถุงพลาสติกหรือมลฝอยอื่น การนำไปใช้ซ้ำ การรีไซเคิล เป็นต้น ซึ่งมีมลฝอยหลายประเภทที่เราสามารถนำกลับไป รีไซเคิลได้ เช่น ขวด กระดาษ กระจก เหล็ก เป็นต้น เพราะสาเหตุนี้จึงต้องมีพ่อค้าคนกลางในการนำมลฝอยที่สามารถรีไซเคิลได้ส่งต่อไปยังแหล่งรีไซเคิล จึงก่อให้เกิดธุรกิจการประกอบการร้านรับซื้อของเก่าขึ้น

การประกอบธุรกิจร้านรับซื้อของเก่า เป็นธุรกิจที่สามารถเริ่มต้นได้ง่าย เนื่องจากเป็นธุรกิจที่ใช้ต้นทุนไม่สูง ซึ่งธุรกิจร้านรับซื้อของเก่าถือเป็นช่องทางหนึ่งที่เกิดขึ้นเพื่อช่วยลดปริมาณมลฝอย อันเกิดจากการใช้ของผู้บริโภค ในปัจจุบันภาครัฐบาล ได้เล็งเห็นความสำคัญของอาชีพนี้มากขึ้นจึงเกิดการสนับสนุนการประกอบอาชีพนี้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพของธุรกิจให้เป็นไปอย่างมีระบบ และตระหนักถึงความร่วมมือกันในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มากขึ้น การดูแลสถานประกอบการอย่างถูกต้องและเหมาะสมตามหลักสุขาภิบาลของผู้ประกอบธุรกิจและการบังคับใช้กฎหมายที่จริงจังของเจ้าพนักงานท้องถิ่นในการดำเนินงานกับร้านรับซื้อของเก่าที่ผิดกฎหมาย เพราะเหตุนี้จึงทำให้ร้านรับซื้อของเก่าที่มีอยู่ในปัจจุบันกลายเป็นร้านรับซื้อของเก่าสีเขียว ที่สร้างมูลค่าเชิงพาณิชย์อย่างมหาศาล โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัย

ดังนั้นจึงทำให้เห็นได้ว่าร้านรับซื้อของเก่าในเทศบาลเมืองเขารูปช้าง มีความสำคัญ เพราะร้านรับซื้อของเก่าเป็นส่วนหนึ่งในการลดปัญหามูลฝอยภายในชุมชนได้เป็นอย่างดี จึงต้องมีแนวทางในการจัดการร้านที่ดีเพื่อให้มีร้านรับซื้อของเก่าที่มีประสิทธิภาพ จึงได้มีการจัดทำมาตรฐานเกี่ยวกับร้านรับซื้อของเก่าเพื่อให้ร้านรับซื้อของเก่าเหล่านี้มีคุณภาพ ตรงตามมาตรฐานที่กำหนดและไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เพราะเหตุนี้จึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ผู้วิจัยต้องการที่จะศึกษาแนวทางการจัดการร้านรับซื้อของเก่าในแต่ละร้านว่ามีแนวทางการจัดการร้านตรงตามที่มาตรฐานกำหนดหรือไม่อย่างไร เพื่อนำข้อมูลและผลการศึกษาที่ได้ไปเป็นแนวทางสำหรับบุคคลที่สนใจประกอบธุรกิจร้านรับซื้อของเก่าหรือต้องการจะปรับเปลี่ยนแนวทางตลอดจนถึงหลักการในการดำเนินธุรกิจด้านการรับซื้อของเก่าให้ดียิ่งขึ้นไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.2.1 เพื่อศึกษาการจัดการร้านรับซื้อของเก่าภายในเขตเทศบาลเมืองตำบลเขารูปช้าง
- 1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบข้อมูลร้านรับซื้อของเก่ากับมาตรฐานร้านรับซื้อของเก่า

1.3 ตัวแปร

ตัวแปรต้น

ร้านรับซื้อของเก่าในเขตเทศบาลเมืองตำบลเขารูปช้าง

ตัวแปรตาม

การจัดการร้านรับซื้อของเก่าในเขตเทศบาลเมืองตำบลเขารูปช้าง

ตัวแปรควบคุม

พื้นที่เขตเทศบาลเมืองตำบลเขารูปช้าง

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

ร้านรับซื้อของเก่า หมายถึง สถานประกอบกิจการที่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการขายทอดตลาดและค้าของเก่า ตามพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พ.ศ.2474 หรือสถานประกอบกิจการที่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ประเภทที่ 13(5) การสะสมวัตถุ หรือสิ่งของที่ซำรุด ไข้แล้วหรือเหลือใช้ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ที่ 5/2538 เรื่องกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

ร้านที่ไม่มีใบอนุญาต หมายถึง ไม่อนุญาตให้ประกอบกิจการขายทอดตลาดและค้าของเก่าตามพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พ.ศ.2474 หรือสถานประกอบกิจการที่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ประเภทที่ 13(5)

ร้านรับซื้อของเก่าขนาดเล็ก หมายถึง ร้านที่มีพื้นที่ขนาดน้อยกว่า 200 ตารางเมตร

ร้านรับซื้อของเก่าขนาดกลาง หมายถึง ร้านที่มีพื้นที่มากกว่า 200 ตารางเมตร แต่ไม่เกิน 500 ตารางเมตร

ร้านรับซื้อของเก่าขนาดใหญ่ หมายถึง ร้านที่มีพื้นที่ ตั้งแต่ 500 ตารางเมตรขึ้นไป

ของเก่า หมายถึง วัตถุหรือสิ่งของที่ชำรุด ใช้งานแล้วหรือเหลือใช้ที่เกิดจากการคัดแยกขยะจากชุมชนซึ่งไม่รวมถึงวัสดุที่ไม่ใช้แล้วที่เกิดจากกากอุตสาหกรรม ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงฉบับที่ 2 (พ.ศ.2533) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535

ผู้ประกอบการ หมายถึง ผู้ที่คิดริเริ่มดำเนินธุรกิจขึ้นมาเป็นของตนเอง มีการวางแผนการดำเนินงาน และดำเนินธุรกิจทุกด้านด้วยตนเอง โดยยอมรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา เพื่อมุ่งหวังผลกำไรที่เกิด จากผลการดำเนินงานของธุรกิจตนเอง

การคัดแยกขยะเพื่อรีไซเคิล หมายถึง การคัดแยกขยะที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้โดยนำไปผ่าน กระบวนการแปรรูปในระบบอุตสาหกรรม ซึ่งอยู่ปะปนกับขยะมูลฝอยที่เราสร้างขึ้นสามารถแบ่งประเภทได้เป็น กระดาษ แก้ว พลาสติก โลหะ และอโลหะ ซึ่งเราสามารถคัดแยกและนำกลับมาใช้ได้อีกครั้งหนึ่ง โดยขยะ แต่ละประเภทสามารถแยกย่อยได้มากมาย

มูลฝอย หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่ผู้คนไม่ต้องการและทิ้งมันไป ขยะมีมากมายหลายรูปแบบ ทั้งที่เป็นของแข็ง ของเหลว ขยะที่ย่อยสลายได้และขยะที่ย่อยสลายไม่ได้ ของที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้และที่ไม่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ไม่ได้

1.5 สมมติฐาน

การจัดการร้านรับซื้อของเก่าภายในเขตเทศบาลเมืองตำบลเขารูปช้างผ่านเกณฑ์มาตรฐาน

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.6.1 ทราบถึงข้อมูลร้านรับซื้อของเก่าในเขตเทศบาลเมืองตำบลเขารูปช้าง
- 1.6.2 ทราบถึงแนวทางการป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากร้านรับซื้อของเก่า
- 1.6.3 ทราบว่าร้านรับซื้อของเก่าเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานแล้วตรงตามเกณฑ์มาตรฐานหรือไม่

การศึกษาครั้งนี้ใช้ระยะเวลาในการทำการวิจัยตั้งแต่เดือนสิงหาคม พ.ศ.2559 ถึง เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.2560 ดังแสดงในตารางที่ 1.1

1.7 ระยะเวลาที่ทำการวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินงาน	2557					2559			2560	
	8	9	10	11	12	10	11	12	1	2
รวบรวมข้อมูล	■	■								
เขียนโครงร่างวิจัย			■	■						
สอบโครงร่างวิจัย					■					
ทำการทดลองภาคสนาม						■	■			
สอบรายงานความก้าวหน้า								■		
วิเคราะห์ผลและสรุปผล									■	
การเขียนเล่มวิจัย										■
สอบและแก้ไขเล่มวิจัย										■

ตารางที่ 1.1 ระยะเวลาที่ทำการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความหมายของมูลฝอย

มูลฝอย (Waste) หมายถึง สิ่งต่างๆที่เราไม่ต้องการที่เป็นของแข็งหรืออ่อน มีความชื้น ได้แก่ เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร ถุงพลาสติก ภาชนะกล่องใส่อาหาร แก้ว มูลสัตว์ หรือซากสัตว์รวมตลอดถึงวัตถุอื่น สิ่งใดที่เก็บกวาดได้จากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่น (พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2535)

2.2 ชนิด และประเภทของมูลฝอย

การจำแนกประเภทของมูลฝอย จำแนกได้หลากหลายขึ้นอยู่กับการใช้เกณฑ์ในการจำแนก เกณฑ์ในการจำแนกประเภทของมูลฝอย ได้แก่ การพิจารณาจากแหล่งกำเนิด องค์ประกอบของมูลฝอย หรือคุณสมบัติของมูลฝอย เป็นต้น ซึ่งในการจัดแบ่งประเภทของมูลฝอยอาจแบ่งได้หลายประเภท ดังนี้

การจัดแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่

ก. มูลฝอยทั่วไป (General Wastes) ได้แก่ มูลฝอยแห้ง เช่น กระดาษ พลาสติก ขวดแก้ว ผ้า โลหะ หนัง ยาง เป็นต้น มูลฝอยประเภทนี้มีศักยภาพในการนำมาใช้ประโยชน์อย่างสูงซึ่งผู้ประกอบการอาชีพเก็บของรับซื้อของเก่าจะนำมูลฝอยประเภทนี้มาซื้อขายเป็นจำนวนมาก

ข. มูลฝอย (Hazardous Wastes) หมายถึง สิ่งของที่ถูกทิ้งหรือไม่เป็นที่ต้องการอันเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ เช่น จากการเหลือใช้ หรือเสื่อมสภาพไม่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะก่อให้เกิดอันตราย หรือแนวโน้มที่จะก่ออันตรายต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์หรือสิ่งมีชีวิตอื่นๆ โดยอาจทำให้เกิดการเจ็บหรือพิการอาจถึงแก่ความตาย

การจัดแบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่

ก. มูลฝอยเปียก (Garbage) หมายถึง มูลฝอยที่เหลือจากการประกอบอาหาร เป็นวัสดุจากห้องครัวมูลฝอยที่เกิดขึ้นนี้มีความชื้นสูง สามารถเนาเปียกได้ง่าย เช่น เศษอาหาร เศษใบตอง เศษผลไม้ เป็นต้น

ข. มูลฝอยแห้ง (Rubbish) หมายถึง เศษวัสดุต่างๆที่เหลือใช้ทั่วไปไม่มีความชื้นต่ำ ไม่บูดเน่า อาจติดไฟหรือไม่ติดไฟก็ได้ เช่น เศษกระดาษ เศษโลหะ กระจัง เศษแก้ว เศษกระเบื้อง เป็นต้น

ค. เถ้า (Ashes) หมายถึง สิ่งที่เหลือจากการเผาไหม้ของเชื้อเพลิงประเภทไม้ ถ่าน ถ่านหิน มูลฝอยประเภทนี้ถ้าหากแยกลงถังเก็บไว้ต่างหากจะนำไปใช้ประโยชน์ได้มาก แต่ถ้าเก็บไม่ดีจะเกิดการฟุ้งกระจายในอากาศทำให้เกิดปัญหาสุขภาพและความสกปรก

การจัดแบ่งมากกว่า 3 ประเภท ได้แก่

ก. มูลฝอยที่เน่าเปื่อยได้ง่าย หมายถึง มูลฝอยที่มีความชื้นปะปนอยู่มากเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ เศษเนื้อ เศษผัก เศษผลไม้ มักมีแหล่งกำเนิดมาจากครัวของบ้านพักประชาชน ภัตตาคาร โรงอาหาร ตลาดสด เป็นต้น มูลฝอยเปียกพวกนี้ เป็นตัวการสำคัญในการเกิดกลิ่นรบกวน รวมทั้งเป็นแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรคต่างๆ เพราะมูลฝอยประเภทนี้ประกอบไปด้วยสารอินทรีย์ที่ทำให้เกิดการย่อยสลายได้เร็ว ทำให้เกิดกลิ่นเหม็นรบกวน พวกแมลงและหนูจะเข้าไปอาศัยหากิน ซึ่งทำให้เกิดการแพร่เชื้อโรคจากสัตว์เหล่านี้ได้

ข. มูลฝอยที่เน่าเปื่อยได้ยาก ได้แก่ พวกเศษกระดาษ เศษผ้า เศษไม้ กิ่งไม้ เศษหญ้า ฟางข้าว แก้ว กระเบื้อง เศษโลหะต่างๆ เป็นต้น มูลฝอยประเภทนี้ไม่เกิดการเน่าเหม็น แต่ถ้าไม่มีระบบการจัดเก็บที่เหมาะสมจะทำให้เกิดการกระจัดกระจายไปที่บริเวณต่างๆ ทำให้สกปรกรุงรัง ไม่เป็นระเบียบ มูลฝอยประเภทนี้อาจแบ่งเป็น 2 ชนิดคือ

1. มูลฝอยแห่งที่สามารถเผาไฟได้ (Combustible Rubbish) ได้แก่ เศษไม้ หญ้า กระดาษ เป็นต้น

2. มูลฝอยที่ไม่สามารถเผาไหม้ได้ (Non-Combustible Rubbish) ได้แก่ เศษแก้ว เศษกระเบื้อง เศษโลหะ เป็นต้น

ค. ขี้เถ้า (Ash) เป็นมูลฝอยที่เกิดจากสิ่งที่เหลือจากการเผาไหม้สิ่งต่างๆ ได้แก่ เถ้าที่เกิดจากเตาไฟที่ใช้ในการปรุงอาหารหรือเถ้าที่เกิดจากการเผาไหม้ของฝืน ถ่านหิน ถ่านหรือวัตถุติดไฟอื่นๆ มูลฝอยประเภทนี้มักก่อให้เกิดปัญหาเช่นเดียวกับการเกิดฝุ่น

ง. มูลฝอยจากถนน (Street Sweeping) หมายถึง เศษสิ่งของต่างๆ ที่เก็บกวาดจากถนน เช่น เศษกระดาษ เศษสินค้า เศษหิน ดิน กุ้งพลาสติก ฝุ่นละออง

จ. ซากสัตว์ (Dead Animals) ได้แก่ ซากสัตว์ที่ตายแล้วทุกชนิด เช่น สุนัข แมว หนู ซึ่งอาจจะตายเนื่องมาจากสาเหตุต่างๆ เช่น ถูกยวดยานพาหนะชนหรือทับ ช้ำกันตายเอง ถูกสัตว์อื่นฆ่าหรืออาจตายเนื่องมาจากการเจ็บป่วย ซากสัตว์เหล่านี้นอกจากจะเกิดการเน่าเสีย ส่งกลิ่นเหม็นรบกวนแล้วยังสร้างภาพอุจาดและน่าสมเพชแก่ผู้พบเห็นอีกด้วย นอกจากนั้นแล้วสัตว์ที่ตายเนื่องจากโรคต่างๆ เช่น โรคกลัวน้ำ ก็จะมีอันตรายมากกว่า เพราะเชื้อโรคเหล่านี้ อาจแพร่เข้าสู่คนอีกด้วย

ฉ. ซากรถยนต์ (Abandon Vehicles) หมายถึง ชิ้นส่วนของรถยนต์หรือส่วนๆหนึ่งของรถยนต์ที่ไม่ใช้แล้วถ้าปล่อยทิ้งไว้จะทำให้ไม่น่าดูและเสียพื้นที่มาก

ช. มูลฝอยจากโรงงานอุตสาหกรรม (Industrial Refuse) หมายถึง เศษที่เหลือจากการผลิตหรือขั้นตอนการผลิตของโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นเศษวัสดุชนิดใดนั้นขึ้นอยู่กับชนิดของโรงงานนั้นๆ และเศษวัสดุที่จะมีปริมาณมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับขนาดของโรงงาน

ซ. มูลฝอยที่เกิดการจากรื้อถอนสิ่งก่อสร้าง (Demolition Refuse) หมายถึง เศษที่เหลือจากการรื้อถอนหรือทำลายสิ่งก่อสร้างต่างๆ เช่น การรื้อตึกเก่า อาคารเก่า บ้านเรือนเก่า เป็นต้น

ณ. ตะกอนน้ำโสโครก (Sewage Solid) หมายถึง ของแข็งหรือตะกอนที่ได้จากการแยกตะกอนจากระบบการบำบัดน้ำเสียตลอดจนตะกอนตากแห้งน้ำสาธารณะ ตะกอนจากท่อระบายน้ำ

ญ. มูลฝอยอันตราย (Hazardous or Special Refuse) หมายถึง มูลฝอยที่มีปัญหา ก่อให้เกิดอันตรายในขณะที่กำจัดและถ้ากำจัดไม่เรียบร้อยอาจเกิดปัญหาสุขภาพของชุมชนได้ เช่น ไบโอมีดโกน กระป๋อง ย่าฆ่าแมลง เป็นต้น

2.3 การคัดแยกชนิดของเก่าเพื่อรีไซเคิลเชิงธุรกิจ

การศึกษาหาความรู้ในการประกอบธุรกิจซื้อ-ขาย ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าจากหนังสือ การคัดแยกขยะเพื่อรีไซเคิลเชิงธุรกิจ (สมไทย วงษ์เจริญ และคณะ, 2544 หน้า 12-25) ซึ่งประกอบด้วย ประเภทของเก่าที่ขาย ได้แก่ กระจาด ขี้เหล็ก โลหะ พลาสติก อื่นๆ

2.3.1 ของเก่าประเภทกระจาด

ขยะประเภทกระจาดที่รับซื้อกัน แบ่งเป็นประเภทต่างๆได้ดังนี้

- 2.3.1.1 กระจาดหนังสือ (หนังสือเล่ม)
- 2.3.1.2 กระจาดปอนด์ขาว-ดำ
- 2.3.1.3 กระจาดสมุดนักเรียน
- 2.3.1.4 กระจาดแข็งกล่องน้ำตาล
- 2.3.1.5 กระจาดสี
- 2.3.1.6 กระจาดกล่องรองเท้า
- 2.3.1.7 กระจาดย่อยสวย
- 2.3.1.8 กระจาดถุงปูน
- 2.3.1.9 กระจาดหนังสือพิมพ์ (ไทยรัฐ เดลินิวส์)
- 2.3.1.10 กระจาดย่อยโรงงาน
- 2.3.1.11 กระจาดหนังสือพิมพ์ (มติชน ฐานเศรษฐกิจ)
- 2.3.1.12 กระจาดขาว-ดำ
- 2.3.1.13 กระจาดคอมพิวเตอร์

กระจาดที่กล่าวถึงข้างต้น เป็นกระจาดที่โรงงานที่ผลิตเยื่อกระดาษรับซื้อ เพื่อเป็น วัตถุดิบแต่มีกระจาดบางประเภทที่ไม่ได้รับซื้อ เช่น กระจาดที่เคลือบด้วยพลาสติก โดยมีรายละเอียด หลายชนิด กระจาดห่อของขี้เหล็ก กล่องนม กระจาดเป็อนน้ำมันเครื่อง และกระจาดที่ทำมาจากฟาง เช่น กล่องกระจาดที่บรรจุแอปเปิ้ลบางชนิดที่นำเข้ามาจากประเทศจีน กระจาดที่รับซื้อมาจะแยกเก็บ เป็นแต่ละประเภท และนำเข้าเครื่องอัดกระดาษ โดยอัดกระดาษเป็นก้อนสี่เหลี่ยม มีน้ำหนักมากทำ ให้สะดวกต่อการขนส่งเข้าโรงงานอุตสาหกรรม โรงงานอุตสาหกรรมที่รับซื้อ เช่น โรงงานสยาม คร้าฟท์ จังหวัดกาญจนบุรี โรงงานเอเชียคร้าฟท์ โรงงานกระดาษปัญจพล จังหวัดสมุทรปราการ ฯลฯ

2.3.2 ของเก่าประเภทแก้ว

ของเก่าประเภทแก้วที่รับซื้อส่วนใหญ่จะเป็นประเภทขวด โดยแบ่งออกเป็นขวดแก้วดี และขวดแก้วแตก

ขวดแก้วดี จะถูกคัดแยกชนิดและประเภทที่บรรจุสินค้า เช่น ขวดแม่โขง ขวดน้ำปลา ขวดซอส ขวดโค้กวันเวย์ ขวดเหล้านี้หากไม่แตกปิ่นเสียหายจะถูกส่งกลับเข้าโรงงานที่ขายสินค้านั้นๆ เพื่อนำไปใช้ใหม่

ขวดแก้วแตก เป็นขวดที่แตกหักชำรุดเสียหาย เศษขวดแตกนี้จะคัดแยกสีเป็น ขวดแก้วใส ขวดแก้วสีชา และขวดแก้วสีเขียว

ประเภทขวดแก้วที่รับซื้อ

2.3.2.1 ขวดแม่โขง

2.3.2.2 ขวดเบียร์ช้าง

2.3.2.3 ขวดเบียร์สิงห์

2.3.2.4 ขวดน้ำปลา

2.3.2.5 ขวดไฮเนเก้นใหญ่

2.3.2.6 ขวดไฮเนเก้นเล็ก

2.3.2.7 ขวดคอสเตอร์

2.3.2.8 ขวดแสงทิพย์กลม

2.3.2.9 ขวดแบล็คแคท

2.3.2.10 ขวดแสงทิพย์แบน

2.3.2.11 ขวดภูเขา

2.3.2.12 ขวดแบนใหญ่

2.3.2.13 ขวดแบนเล็ก

โรงงานที่รับซื้อเศษ : บริษัทบางกอกกล๊าส จำกัด ขวดดี โรงงานที่เป็นเจ้าของขวดต่างๆ เหล่านี้

2.3.3 ของเก่าประเภทโลหะ

เศษโลหะแบ่งเป็นประเภทต่างๆดังนี้

2.3.3.1 เศษเหล็ก

โลหะที่ใช้กันมากที่สุดในอุตสาหกรรมก่อสร้าง ผลิตภัณฑ์ต่างๆ รวมทั้งเครื่องใช้ในบ้านก็คือ เหล็ก อุตสาหกรรมการนำเหล็กเก่ามาใช้ใหม่เพื่อลดต้นทุนการผลิตจึงมีมานานแล้ว เศษเหล็กที่จะส่งโรงงานเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบ ถ้ามีขนาดใหญ่จะต้องตัดทอนให้สั้น มีความยาวไม่เกิน 80-120 เซนติเมตร ตามที่โรงงานกำหนดเพื่อความสะดวกในการขนส่ง และการใช้แม่เหล็กขนาดใหญ่ดูดลงเตาหลอมละลาย เศษเหล็กที่จะส่งเข้าโรงงานยังมีข้อกำหนดห้ามมีสิ่งเจือปนดังต่อไปนี้

- 1) โช๊คอัพรถ ซึ่งภายในมีน้ำมันและเป็นระบบสูญญากาศ
- 2) ถังลม ถังแก๊ส
- 3) วัตถุระเบิด หัวกระสุน หัวระเบิดต่างๆ
- 4) เศษยางล้อรถ เศษพลาสติก
- 5) แท่งโคบอลต์ กัมมันตภาพรังสี วัตถุต้องห้ามเด็ดขาดอันตราย

สิ่งต่างๆเหล่านี้เมื่อปนเปื้อนเข้าไปในเตาหลอมละลาย จะทำให้เกิดการระเบิดอย่างรุนแรงทำให้เตาหลอมละลายเกิดความเสียหายได้ เศษยางจะทำให้คุณภาพของน้ำเหล็กที่หลอมออกมาขาดคุณภาพ วิธีการจัดการกับสิ่งเจือปนเหล่านี้ เช่น โช๊คอัพ ถังลม ต้องตัดให้ขาดออกจากกัน เป็น 2 ท่อน เหน้ำมันออกจึงสามารถส่งเข้าโรงงานได้

ประเภทของเศษเหล็ก มีดังนี้

- 1) เศษเหล็กเหนียว
- 2) เศษเหล็กหล่อ
- 3) เศษเหล็กรูปพรรณ
- 4) เศษเหล็กอื่น

2.3.3.2 เหล็กเหนียว

เป็นเหล็กที่บดอัดได้ สามารถใช้แก๊สออกซิเจนตัดเป็นชิ้นสั้นได้ พับได้ง่าย ทั้งลงบน พื้นมีเสียงดังรบกวน ประกอบด้วยชนิดของเหล็กต่างๆ ดังนี้

1) เหล็กหนา คือ ประเภทเฟือง นอต แผ่นหนาตัดไฟ คัชชีรล อุปกรณ์อะไหล่รถ อุปกรณ์เครื่องจักร เศษเหล็กเส้น ที่มีขนาดตั้งแต่ 9 มิลลิเมตรขึ้นไป หรือเศษเหล็กอื่นที่มีความหนาตั้งแต่ 8 มิลลิเมตรลงมา

2) เศษเหล็กย่อย หรือเหล็กบางคือขาเก้าอี้ วงล้อจักรยาน ตะแกรง ท่อไปเสีย กระบะรถยนต์ปีกอัพ หัวรถเก๋ง ถังแกลลอนน้ำมัน ถังสี ท่อบาง เป็นเหล็กที่มีความหนาตั้งแต่ 8 มิลลิเมตรลงมา

2.3.3.3 เหล็กหล่อ

มีลักษณะของเนื้อเหล็กกรอบ ทุกแตกได้ง่าย รอยที่แตกจากกันเป็นเนื้อหยาบ ทั้งลงกับพื้นหรือเคาะดูเป็นเสียงทึบ เหล็กหล่อใช้แก๊สออกซิเจนตัดไม่ได้ ประกอบด้วยชนิดต่างๆดังนี้

1) ขนาดเล็กที่พร้อมจะลงเตาหลอมได้ เช่น ปลอกลูกสูบรถยนต์ ป้อน้ำ ข้อต่อวาล์ว โมเลขขนาดเล็ก หรือเพียงบางชนิดเล็กๆ หรือเหล็กหล่อที่มีขนาดกว้างยาวไม่เกิน 30 เซนติเมตร

2) เหล็กหล่อชิ้นใหญ่ เช่น เสื้อสูบรถยนต์ 6 สูบ 8 สูบ 12 สูบ เครื่องเสื่อเกียร์ เหล็กหล่อเหล่านี้ต้องนำมาทุบให้เป็นชิ้นเล็กเสียก่อน จึงจะจัดส่งเข้าโรงหลอมได้

2.3.3.4 เศษเหล็กรูปพรรณ

เป็นประเภทเหล็กเหนียวที่ยังพอใช้งานได้ สามารถนำไปใช้งานได้เลย เช่น เหล็กฉากที่มีความยาวตั้งแต่ 1 เมตรขึ้นไปทุกขนาด เหล็กตัวซี เหล็กแป๊ปกลมดำ แป๊ปประปา เหล็ก ทกล่องขีดที่มีความยาวตั้งแต่ 2 เมตรขึ้นไป เหล็กเพลาทูทุกขนาด เปลาจากเครื่องมือบางชนิดใน การเกษตร เปลาข้างรถยนต์ เหล่านี้สามารถนำไปขายได้ในราคาต่ำกว่าของใหม่ประมาณ 40 เปอเซ็นต์

2.3.3.5 เศษเหล็กอื่นๆ

- เหล็กแมงกานีส มีลักษณะทิ้งเสียงดังกังวาน แม่เหล็กดูดไม่ติด สังเกต ภายนอกส่วนใหญ่เป็นเครื่องมือที่ต้องใช้ในงานที่ทนต่อการเสียดสีสูง เช่น อุปกรณ์ในเครื่องโมหินใน เหมืองแร่ อุปกรณ์อะไหล่แทรกเตอร์บางชนิด เครื่องจักรในการบด เช่น ในโรงงานปูนซีเมนต์
- เหล็กชีสแลตต์ เป็นขี้เหล็กที่ได้จากการหลอมเหล็กต่างๆ และเศษจากการตัด เหล็กหนา เหล็กประเภทนี้ไม่รับซื้อ
- แร่เหล็ก มีลักษณะเหมือนก้อนหิน แม่เหล็กดูดติด ประเภทนี้ไม่รับซื้อ
- เหล็กซีกลิง เป็นเศษเหลือจากการกลึงเพลานอตต่างๆ เหล็กชนิดนี้จะต้อง นำมาอัดเป็นก้อน ก้อนละประมาณ 50x50 เซนติเมตร
- เหล็กสังกะสี กระจบอง ปีบ เหล็กประเภทนี้ต้องนำมาอัดเป็นก้อนขนาดก้อน ละประมาณ 50x50 เซนติเมตร เพื่อส่งเข้าโรงงาน เหล็กชนิดนี้ขายค่อนข้างยาก โรงงานต้องการไม่ มาก
- เศษเหล็กต่างๆดังกล่าว ส่วนใหญ่เป็นที่ต้องการอย่างมากของโรงงานเตา หลอม เนื่องจากเป็นวัตถุดิบที่หายากขึ้นทุกวัน ประกอบกับเศษโลหะดังกล่าวเริ่มมีปริมาณน้อยลง เนื่องจากสาเหตุหลายประการ เช่น

(1) มีการนำเศษเหล็กออกไปขายให้กับต่างประเทศ และโรงงานเตาหลอม ภายในประเทศมีจำนวนมากขึ้น

(2) มีความต้องการใช้เศษเหล็กเพื่อเป็นวัตถุดิบในการนำไปผลิตเป็นเหล็กเส้น ก่อสร้างเหล็กแผ่น เหล็กโรงงานน้ำ ซึ่งเหล็กต่างๆ นี้เป็นที่ต้องการของตลาดภายในประเทศและ ต่างประเทศโรงหลอมเหล็กต้องการเศษเหล็ก เพราะเป็นวัตถุดิบที่มีราคาต่ำ ใช้พลังงานในการหลอม ต่ำกว่าการนำแร่เหล็กมาถลุง

2.3.3.6 อลูมิเนียม

เป็นโลหะที่มีสีขาวคล้ายเงิน น้ำหนักเบา มีคุณสมบัติที่อ่อนตัวสามารถทำเป็น รูปร่างต่างๆ ในการผลิตได้ ในการผลิตอะลูมิเนียมจึงมักผสมทองแดงและสังกะสีเพื่อเพิ่มความ แข็งแกร่งให้กับเนื้ออะลูมิเนียม เนื่องจากอะลูมิเนียมเป็นภาชนะที่สามารถซึมซับความเย็นได้อย่าง

รวดเร็วจึงนิยมนำมาผลิตเป็นกระป๋องบรรจุอาหารและเครื่องดื่ม เช่น น้ำอัดลม เบียร์ โขด้า ถาดใส่อาหาร ภาชนะในครัวเรือน กระป๋องอะลูมิเนียมทุกใบสามารถส่งกลับโรงงานเพื่อนำไปผลิตเป็นกระป๋องใหม่ได้

2.3.3.7 ทองเหลือง

เป็นโลหะที่มีราคาดี สามารถนำไปหลอมใช้ใหม่ โดยทำเป็นพระพุทธรูประฆัง อุปกรณ์สุขภัณฑ์ต่างๆ จนถึงใบพัดเรือเดินทะเลขนาดใหญ่

ปลอกกระสุนปืน เป็นทองเหลืองหนา

หม้อน้ำรถยนต์ เป็นทองเหลืองบาง

อุปกรณ์ประกอบสายไฟฟ้าแรงสูง เป็นทองเหลืองหนา

ก๊อกน้ำประปา เป็นทองเหลืองหนา

2.3.4 ของเก่าประเภทพลาสติก

พลาสติกเป็นสารพอลิเมอร์สังเคราะห์ที่เป็นผลพลอยได้จากการกลั่นน้ำมัน ขยะพลาสติกแบ่งได้ เป็น 2 ประเภท คือ

2.3.4.1 เทอร์โมเซตติง (Thermosetting) พลาสติกชนิดนี้นำไปหลอมละลายเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ เช่น พลาสติกชนิดยูเรีย เมลามีน อีพอกซี

2.3.4.2 เทอร์โมพลาสติก (Thermoplastic) พลาสติกชนิดนี้สามารถนำกลับมาหลอมใช้ใหม่ได้อีก เช่น ไนลอน โพลีเอทิลีน โพลีโพรพิลีน โพลีสไตรีน เอบีเอส โพลีเอสเตอร์ พีวีซี

พลาสติกเก่ามาจากพลาสติกบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ในครัวเรือน โรงงานอุตสาหกรรมทั่วไปที่ทิ้งกับถังขยะ และรถเก็บขยะนำไปขายร้านรับซื้อของเก่าหรือตามครัวเรือนหรือโรงงานรวบรวม เอาไปขายเอง หรือเอามาขายกับรถซาเล้ง และทุกๆจุดมุ่งสู่ร้านรับซื้อของเก่าทั่วไป ซึ่งร้านรับซื้อของเก่าเป็นผู้รวบรวมนำพลาสติกดังกล่าวส่งขายให้กับโรงงานผลิตภัณฑ์พลาสติกรีไซเคิล

การคัดแยกพลาสติกทำโดยนำมาแยกสี แยกเกรด บางชนิดติดโลหะมากก็ต้องแกะออก ตัดอะลูมิเนียมฟอล์ยที่ติดมากับฝาขวดออก ตีฉลากข้างขวดออก และตัวอย่างภาชนะพลาสติกที่รับซื้อ

ขวดเป๊ปซี่ (ขวดลิตร) ใช้ได้เฉพาะตัวขวด ก้นขวดต้องแกะออก

ขวดที่ใส่น้ำดื่ม น้ำยาทำความสะอาด โลชั่น แชมพู

ขวด PVC ซึ่งใส่น้ำมันพืชบางยี่ห้อ มีลักษณะใส

แก้วน้ำพลาสติกหรือถ้วยไอศกรีม

จุกน้ำปลาที่ติดมากับขวดน้ำปลา

ขวดยาคุลท์ ของเล่นเด็กพลาสติกทุกชนิด

ท่อเอสลอน PVC สีฟ้า สีเหลือง สีเทา

ขวดยาสระผมซันซิล ขวดครีมเนเวีย

พลาสติกที่รับซื้อจะแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

- 1) พลาสติกคัต กิโลกรัมละ 7-10 บาท เป็นพลาสติกนิ่มสีขาว
- 2) พลาสติกรวม กิโลกรัมละ 3-6 บาท เป็นพวกขวดพลาสติกสีต่างๆ กะละมังพลาสติก กรอบ เช่น ขวดแข็ง ขวดใส ตัวอย่างพลาสติกที่รับซื้อ

- พลาสติกรวม
- พลาสติกขวดน้ำใส
- พลาสติกขวด PET
- จุกน้ำปลา
- ท่อเอสลอนสีฟ้า สีเหลือง
- ท่อเอสลอนสีเทา
- รองเท้าบูท PVC
- รองเท้ายาง PVC
- สายยางอ่อน
- สายยางแข็ง
- ขวดน้ำเกล็ดตัดจุก
- ขวดพลาสติก PVC

2.3.5 ของเก่าประเภทอื่นๆ

ของเก่าประเภทอื่นๆ ที่น่าสนใจก็คือ

- กากมะพร้าวและเนื้อมะพร้าว เป็นวัตถุดิบส่งเข้าโรงงานสกัดน้ำมันเพื่อไปผลิตเป็นสบู่ กากที่เหลือเป็นส่วนผสมของอาหารสัตว์
- ที่นอนที่ทำจากนุ่น นุ่นเก่าสามารถนำกลับมาใช้ใหม่โดยผสมกับนุ่นใหม่拿去ทำพูกนอน หมอน ตุ๊กตา
- แบตเตอรี่ ส่งเข้าโรงงานหลอมละลายเพื่อทำเป็นตะกั่วแท่งและนำไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ หรือทำเป็นแบตเตอรี่ใหม่

2.4 ประเภทของธุรกิจร้านรับซื้อของเก่า

ปัจจุบันมีผู้ประกอบการธุรกิจค้าของเก่ามีจำนวนมากทั้งประเภทรายใหญ่ที่มีทุนทรัพย์มากมีสถานที่ตั้งที่แน่นอน และประเภทรายย่อยที่ผู้ประกอบการมีทุนทรัพย์น้อยไม่มีสถานที่ตั้งที่แน่นอน

การรับซื้อของเก่ามีการดำเนินการโดยบุคคลหรือหน่วยงาน 5 กลุ่ม ซึ่งเป็นเอกชนทั้งหมด (รังสรรค์ ปิ่นทอง : 2536 : หน้า 46)

1. ร้านรับซื้อของเสียจากรายย่อย จะตั้งอยู่ใกล้สถานที่ทิ้งมูลฝอย ทำการรับซื้อวัสดุที่คัดแยกได้จากกองมูลฝอย โดยรับซื้อจากเจ้าหน้าที่เก็บขนขยะและผู้ซุดคู้ย

2. สามล้อรับซื้อวัสดุเหลือใช้ตามบ้าน จะรับซื้อวัสดุเหลือใช้ตามบ้านเรือน แล้วนำมาขายต่อยังร้านรับซื้อของเก่าต่อไป

3. ร้านรับซื้อของเก่า ซึ่งจดทะเบียนการค้าถูกต้องตามกฎหมาย จะรับซื้อวัสดุเหลือใช้ต่อจากสามล้อรับซื้อวัสดุเหลือใช้และผู้ซุ้ดค้ยมูลฝอยตามถังรองรับมูลฝอยข้างถนน ทำการปรับปรุงคุณภาพวัสดุเหลือใช้เล็กน้อย เช่น ล้างขวด แยกกระดาษเป็นหมวดหมู่ ทำความสะอาดพลาสติกแล้วแยกเป็นหมวดหมู่ รวมทั้งจัดการเศษโลหะให้เป็นระเบียบ รอการขายต่อไป

4. พ่อค้ารับซื้อของเก่ารายใหญ่ จะทำสัญญากับโรงงานอุตสาหกรรม ในการจัดหาขวด แก้ว กระดาษ พลาสติก โลหะและอื่นๆ ตามปริมาณ ชนิดและคุณภาพตามที่โรงงานอุตสาหกรรมต้องการจะกว้านซื้อวัสดุดังกล่าวจากร้านรับซื้อของเสียรายย่อยและร้านรับซื้อของเก่า พร้อมทั้งการปรับปรุงคุณภาพวัสดุนั้นๆ จนได้ปริมาณ ชนิดและคุณภาพตามต้องการแล้วจัดส่งไปให้โรงงานอุตสาหกรรม

5. โรงงานอุตสาหกรรม จะทำการรับซื้อวัสดุเหลือใช้มาเป็นวัตถุดิบ ในการผลิตสินค้าและเมื่อเกิดของเสียจากขบวนการผลิต รวมทั้งผลิตภัณฑ์ที่ไม่ได้มาตรฐานตามต้องการ โรงงานก็จะนำของเสียมาใช้ประโยชน์ใหม่ในโรงงานหรือขายต่อไปยังโรงงานอุตสาหกรรมอื่นๆ ที่สามารถใช้ประโยชน์ในของเสียดังกล่าวได้

รูปแบบการจัดการขยะโดยชุมชนในปัจจุบันอาจจำแนกได้ 5 ประเภท (พิสมัย โขมขุนทด.2544 :หน้า35) ประกอบด้วย กลุ่มชาเล้งอิสระ กลุ่มส่งเสริมการพัฒนา กลุ่มขยะแลกไข่ กลุ่มธนาคารขยะ และกลุ่มธุรกิจอิสระ

กลุ่มแรก คือ กลุ่มชาเล้งอิสระ จะเน้นเรื่องการประกอบอาชีพ กลุ่มนี้จะไม่เน้นการรณรงค์คัดแยกขยะและยังขาดการรวมตัว เนื่องจากต่างคนต่างทำ ขาดความสัมพันธ์กับชุมชน ตัวอย่างเช่น กลุ่มชาเล้งชุมชนเสื่อใหญ่อุทิศ หรือชาเล้งทั่วไป

กลุ่มที่สอง คือ กลุ่มส่งเสริมการพัฒนา เน้นการทำธุรกิจชุมชนที่สัมพันธ์กับอาชีพเดิมของสมาชิกชุมชน (เก็บขยะขาย) และยังใช้ธุรกิจการทำชุมชนรับผิดชอบไปกับการพัฒนาชุมชนด้านต่างๆ เช่น การออมทรัพย์สวัสดิการชุมชน ตัวอย่างของกลุ่มนี้ได้แก่ กลุ่ม “คนกับล้อ” จังหวัดอุบลราชธานี “ชาเล้งฟวงสะอาด” จังหวัดเชียงใหม่ เป็นต้น

กลุ่มที่สาม คือ กลุ่มขยะแลกไข่ มีการส่งเสริมให้ชุมชนรักษาสิ่งแวดล้อมของชุมชน โดยใช้เทคนิคเป็นรูปธรรม คือ นำขยะมาแลกไข่ไก่ ปัจจุบันกำลังพัฒนาไปสู่ธุรกิจชุมชนมากขึ้นเช่น กลุ่มขยะแลกไข่คลองเตย และชุมชนเครือข่ายอีกประมาณ 30 ชุมชนทั่วประเทศ

นอกจากเทคนิคการแลกไข่แล้วยังมีการออมขยะอีกด้วย ในกลุ่มที่สี่ คือ ธนาคารขยะ จะเน้นการรณรงค์ให้มีการคัดแยกขยะจากบ้านแล้วนำไปฝากธนาคารขยะไว้ โดยสามารถเบิกออกมาเป็นต้วเงิน กลุ่มนี้ได้รับการสนับสนุนโดยเทศบาลต่างๆ ผ่านไปทางโรงเรียนของเทศบาลรณรงค์ให้เด็กและผู้ปกครองช่วยกันคัดแยกขยะจากบ้าน

กลุ่มสุดท้าย คือ กลุ่มธุรกิจอิสระ ได้แก่ ร้านรับซื้อของเก่าทั้งหลาย ที่ผ่านมาร้านเหล่านี้ยังมีลักษณะต่างคนต่างทำ ขาดความสัมพันธ์กับชุมชน แต่ปัจจุบันเริ่มเข้าหาชุมชนมากขึ้น เช่น กลุ่มวงษ์พาณิชย์ เป็นต้น

2.5 ที่ดิน และเครื่องมือที่จำเป็นในการประกอบธุรกิจค้าของเก่า

2.5.1 ที่ดิน

พื้นที่ขนาด 2-10 ไร่ เป็นทำเลถนนเส้นเมนหลักมีลักษณะโดดเด่น พบเห็นง่าย ซึ่งสามารถเป็นที่สังเกตได้ง่าย ทั้งลูกค้าประจำและขาจร ไม่ใกล้โรงเรียน โรงแรม โรงพยาบาล สวนสาธารณะ

2.5.2 รถยนต์บรรทุก

ใช้บรรทุกสินค้าส่งโรงงาน

2.5.3 เครื่องมือที่จำเป็น

- แม่เหล็ก ใช้เพื่อตรวจรับสินค้าในกรณีที่ต้องแยกสินค้าประเภทโลหะอื่น เช่น อะลูมิเนียม ทองแดง ทองเหลือง สแตนเลส ออกจากเหล็ก โดยใช้หลักที่ว่า โลหะที่แม่เหล็กดูดไม่ติด ถือเป็นโลหะอื่น
- เลื่อยตัดเหล็ก ใช้เพื่อตรวจรับสินค้าในกรณีที่เป็นโลหะอื่นที่ไม่ใช่เหล็ก ไม่สามารถแยกประเภทของโลหะอื่นได้ว่าเป็นอะลูมิเนียม ทองเหลือง ทองแดง
- กรรไกรตัดเหล็ก-คีม-คั่น-ประแจ ใช้เป็นเครื่องมือแยกชิ้นส่วนโลหะออกจากวัสดุอื่น
- เครื่องชั่งน้ำหนัก ขนาดชั่ง 20 60 และ 120 กิโลกรัม
- หัวตัด/หัวแก๊สออกซิเจน ใช้เพื่อตัดเหล็กให้มีความยาวไม่เกินที่โรงงานกำหนด
- เครื่องอัดเล็ก เครื่องอัดสามารถอัดกระดาษ อะลูมิเนียม พลาสติก ให้เป็นก้อนขนาด ประมาณ 70 × 100 เซนติเมตร
- เข่ง/ส้อมโก่ ใช้บรรจุสินค้า ขนย้ายสะดวก น้ำหนักเบา
- รถเข็น ใช้ขนย้ายสินค้าที่มีน้ำหนักมาก
- ถุงปุ๋ย เชือกฟาง เข็มเย็บกระสอบ ใช้บรรจุสินค้าเตรียมส่งโรงงาน
- ถุงมือหนัง ถุงมือผ้า ป้องกันการถูกบาดด้วยวัตถุมีคม
- เครื่องโม-บดย่อยพลาสติก ใช้บดย่อยพลาสติก PVC
- เครื่องล้างพลาสติก ใช้ล้างท่อ PVC ที่บดย่อยแล้ว
- เครื่องสลัดแห้ง ใช้ทำให้พลาสติกที่ล้างแห้งไว
- เงินทุนหมุนเวียนการรับซื้อของเก่า 3 ล้านบาท

2.6 การขออนุญาตเป็นผู้ค้าของเก่า

ผู้ศึกษาได้ศึกษาเรื่องการขออนุญาตเป็นผู้ค้าของเก่า จากคู่มือการปฏิบัติงานทะเบียนการค้าของเก่าและค้าของเก่า ซึ่งได้อ้างถึงพระราชบัญญัติควบคุมการค้าของเก่า และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการควบคุมการค้าของเก่า ดังนี้

ในการค้าของเก่านั้นได้มี พระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พุทธศักราช 2474 และกฎกระทรวงมหาดไทย มีการให้ความหมายคำว่าของเก่า และการค้าของเก่า ดังนี้

ของเก่า หมายถึง ทรัพย์สินที่เสนอขาย แลกเปลี่ยน หรือจำหน่าย โดยประการอื่นอย่าง ทรัพย์สินใช้แล้ว

การค้าของเก่า หมายถึง การค้า โบราณวัตถุ เพชรพลอย ทอง นาก เงิน หรืออัญมณี รอยนต์ และประเภทอื่นๆ เช่น ขวด เศษเหล็ก

โดยกำหนดผู้ค้าของเก่าต้องขออนุญาตจากกระทรวงมหาดไทย ต้องมีคุณสมบัติดังนี้

- 1) ต้องมีอายุ 20 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป
- 2) มีความรู้หนังสือภาษาไทยพออ่านออกเขียนได้
- 3) เป็นผู้ที่ไม่เคยต้องโทษจำคุกตามกฎหมายลักษณะอาญา

และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่ากำหนดให้ผู้ขออนุญาตยื่นเรื่องราวคำร้องขออนุญาตต่อ หน่วยรับเรื่องราวคำร้องขออนุญาต แยกยื่นตามเขตที่จะประกอบการค้าของเก่า ถ้าอยู่ใน

เขตกรุงเทพมหานคร ขอให้แผนกควบคุมโรงรับจำนำและค้าของเก่า กองกำกับ การ 2 กองทะเบียน กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง กรมตำรวจ

เขตจังหวัดอื่น ขอให้อำเภอเขตท้องที่

ผู้ขออนุญาตต้องยื่นคำร้องด้วยตนเอง จะมอบให้ผู้อื่นทำการแทนไม่ได้ โดยต้อง เตรียมหลักฐานต่างๆ คือ

1) บัตรประจำตัวประชาชน หรือหนังสือสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวพร้อม ใบประกอบธุรกิจและสำเนา

2) ทะเบียนบ้านและสำเนา

3) รูปถ่ายหน้าตรง ขนาด 2 นิ้ว จำนวน 3 รูป

4) ทะเบียนพาณิชย์ หรือหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคลและ สำเนา

5) หนังสือยินยอมให้ใช้สถานที่ทำการค้า หรือหลักฐานการเป็นเจ้าของ สถานที่ทำการค้าหรือสัญญาเช่า

หน่วยรับเรื่องราวคำร้องขออนุญาตจะตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ขอใบอนุญาต และ ตรวจอาคารสถานที่ว่าเหมาะสมหรือไม่ และพิมพ์ลายนิ้วมือ 10 นิ้ว เพื่อนำไปตรวจสอบประวัติ อาชญากร และจึงเสนอให้ผู้บังคับการกองทะเบียนหรือผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อขออนุญาต

เมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงชำระค่าธรรมเนียมซึ่งได้แบ่งประเภทของการประกอบ กิจการและค่าธรรมเนียมที่แตกต่างกัน ดังนี้

1) ประเภทโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑ์สถาน ปีละ 12,500 บาท

2) ประเภท เพชร พลอย ทอง นาก เงิน อัญมณี ปีละ 10,000 บาท

3) ประเภทรถยนต์ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ ปีละ 7,500 บาท

4) ประเภทอื่นๆ ปีละ 15,000 บาท

พร้อมกำหนดหน้าที่ของผู้ค้าของเก่าไว้ด้วยว่า ผู้ค้าของเก่าจะต้อง

1) แสดงชื่อ นามสกุล และคำว่า ผู้ค้าของเก่า ไว้ ณ ที่ทำการค้าพร้อมทั้ง
ใบอนุญาต

2) รวมทั้งให้มีการจัดการทำสมุดบัญชีการค้าที่จงดรายการสำคัญตามแบบที่
กำหนด และนำมาให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตลงนามและประทับตราก่อนทุกเล่ม

3) แจ้งแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือนายตรวจ เมื่อมีเหตุอันสงสัยว่าทรัพย์สินที่มีผู้
นำมาเสนอหรือโอนให้คนนั้นเป็นทรัพย์สินที่ได้มาโดยทุจริต

4) ทำเลขลำดับเป็นเครื่องหมายปิดไว้ที่ของให้ตรงกับลำดับสมุดบัญชีเพื่อ
สะดวกในการสำรวจหากผู้ใดประกอบอาชีพค้าของเก่าโดยไม่ได้รับใบอนุญาต มีโทษจำคุกไม่เกิน 6
เดือน หรือปรับไม่เกินไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ จากกฎหมายดังกล่าว ผู้ค้าของเก่าที่รับซื้อ
เศษกระดาษ เศษเหล็ก หรือวัสดุเหลือใช้อื่น จะประกอบอาชีพได้ จะต้องไปจดทะเบียนต่อ
กระทรวงมหาดไทยและมีคุณสมบัติพื้นฐานตามที่กำหนดและจัดอยู่ในประเภทที่ 4 อื่นๆ

2.7 แหล่งกำเนิดของขยะ

เกรียงศักดิ์ (2543) กล่าวว่า ขยะแต่ละชนิดมีแหล่งเกิดแตกต่างกันปัจจัยที่มีผลต่อ
การเกิดขยะได้แก่สภาพทางภูมิประเทศฤดูกาลการจัดการขยะของชุมชนอุปนิสัยการทิ้งขยะของ
ประชาชนในชุมชนการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการนำของใช้แล้วกลับมาใช้อีกสภาวะทางเศรษฐกิจ
ของชุมชนความหนาแน่นของ ประชากรและกฎหมายการห้ามทิ้งขยะในที่สาธารณะแหล่งกำเนิดขยะ
ประกอบด้วย

2.7.1 มูลฝอยจากบ้านพักอาศัย (Residential Waster) หมายถึง เป็นมูลฝอยที่
เกิดจากกิจกรรมการดำรงชีพของคนที่อยู่ในบ้านพักอาศัยหรืออาคารชุดหรืออพาร์ทเมนท์ได้แก่
เศษอาหารจากการเตรียมอาหารหรือจากการเหลือใช้ เศษกระดาษ เศษพืชผัก ขวดพลาสติก
ถุงพลาสติกใบไม้ใบหญ้า ภาชนะหรืออุปกรณ์ที่ชำรุดหรือเสื่อมคุณภาพเฟอร์นิเจอร์เก่าที่ชำรุดหรือ
เศษแก้ว

2.7.2 มูลฝอยจากธุรกิจการค้า (Commercial Waster) หมายถึง มูลฝอยที่มา
จากสถานที่ที่มีการประกอบกิจการค้าขายส่ง ขายปลีก หรือบริการทางการค้าต่าง ๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับว่าจะ
เป็นการค้าประเภทใด ได้แก่ อาคารสำนักงาน ตลาด ร้านขายอาหาร ร้านขายของชำร้านขาย
ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร โรงแรม โรงมหรสพ หรือโกดังเก็บสินค้า ซึ่งจะมีภาชนะมูลฝอยเป็นของ
ตนเอง มูลฝอยที่เกิดขึ้นอาจมีเศษอาหาร เศษแก้ว พลาสติก เศษวัสดุก่อสร้างต่าง ๆ หรือมีของเสีย
อันตราย

2.7.3 มูลฝอยจากการเกษตร (Agriculture Wastes) หมายถึง แหล่งขยะที่สำคัญมาจากกิจกรรมการเพาะปลูกและการเลี้ยงสัตว์เพื่อเป็นอาหาร มูลฝอยจากแหล่งดังกล่าวมักจะประกอบด้วย มูลสัตว์ เศษผ้า เศษพืช ภาชนะบรรจุยาปราบศัตรูพืช เป็นต้น ในอดีตของเสียจากการเกษตรเหล่านี้ส่วนใหญ่ (ยกเว้นภาชนะบรรจุยาปราบศัตรูพืช) มักจะถูกไถกลบลงในพื้นที่เพาะปลูกซึ่งเป็นการนำเอาของเสียที่เกิดขึ้นมาใช้ประโยชน์ได้เป็นอย่างดี แต่ในปัจจุบันได้มีการเร่งผลผลิตให้ได้ปริมาณมากขึ้นตามจำนวนของประชากรที่เพิ่มขึ้นทำให้มีการเอาปุ๋ยเคมีมาใช้แทนทำให้ขยะจากการเกษตรเพิ่มมากขึ้น

2.7.4 มูลฝอยจากการพักผ่อนหย่อนใจ (Recreational Waster) หมายถึง มูลฝอยจากที่พักผ่อนหย่อนใจหรือสถานที่ท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นแหล่งธรรมชาติ ได้แก่ ชายหาดต่าง ๆ เขื่อน อ่างเก็บน้ำ ทะเลสาบ สระว่ายน้ำ สวนสาธารณะ เป็นต้น หรืออาจจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นศิลปกรรม ได้แก่ โบราณสถานต่าง ๆ เช่น พิพิธภัณฑสถาน วัดวาอาราม ฯลฯ กิจกรรมในการพักผ่อนต้องมีการรับประทานอาหาร การรับประทานอาหารเครื่องดื่มของว่างต่าง ๆ ทำให้เกิดมูลฝอยในประเทศสหรัฐอเมริกาพบว่ามูลฝอยที่เกิดจากการตั้งแคมป์จะเกิดประมาณ 1 ปอนด์ต่อคนต่อวัน และมูลฝอยนั้นขึ้นอยู่กับผู้พักผ่อนหย่อนใจ ส่วนใหญ่มูลฝอยที่เกิดจากการพักผ่อนหย่อนใจจะเป็นเศษอาหาร เศษวัสดุบรรจุภัณฑ์ทั้งหลาย เช่น กล่องกระดาษ กล่องโฟม กล่องพลาสติก ถุงกระดาษหรือถุงพลาสติก กระจังโลหะต่าง ๆ ขวดแก้วหรือพลาสติก ฯลฯ

2.7.5 มูลฝอยจากโรงพยาบาล (Hospital Waster) หมายถึง ขยะจากโรงพยาบาลมักจัดไว้ในขยะอันตราย เพราะอาจทำให้เกิดผลเสียทางสิ่งแวดล้อมได้หลายประการ เช่น เป็นการแพร่กระจายจากเชื้อโรคองค์การอนามัยโลกได้มีการแบ่งประเภทของมูลฝอยที่เกิดจากโรงพยาบาลออกเป็น 8 ประเภท คือ

(1) มูลฝอยทั่วไป (General Waste) เช่น เศษอาหาร เศษกระดาษ พลาสติก เป็นต้น

(2) มูลฝอยพยาธิสภาพ (Pathological Waste) เช่น เลือด น้ำเหลือง เนื้อเยื่อ หรือชิ้นส่วนจากสัตว์ทดลอง

(3) มูลฝอยติดเชื้อ (Infectious Waste) เช่น สิ่งปฏิกูลที่มีเชื้อโรค ภาชนะอุปกรณ์ที่สัมผัสผู้ป่วยด้วยโรคติดเชื้อ เป็นต้น

(4) มูลฝอยกัมมันตภาพรังสี (Radiological Waste) เช่น फिल्मเอกซเรย์ สารกัมมันตภาพรังสีที่ใช้ในการรักษาหรือวินิจฉัยโรค

(5) มูลฝอยเคมี (Chemical Waste) เช่น สารเคมี ต่างๆ ที่ใช้ในการรักษาโรคหรือใช้ในการศึกษาวิจัยในห้องปฏิบัติการ

(6) มูลฝอยมีคม (Sharp Waste) เช่น เข็มฉีดยา กรรไกร มีดผ่าตัด เป็นต้น

(7) มูลฝอยประเภทยา (Medical Waste) เช่น ยาเสื่อมสภาพ ยาที่เหลือจากการใช้ ในห้องปฏิบัติการในการรักษา

(8) มูลฝอยประเภทกระป๋องอัดความดัน (Pressurized container) เช่น กระป๋องยาที่ใช้ในการรักษา กระป๋องสารเคมีที่ใช้ในการทำลายเชื้อโรค

นอกจากนี้ EPA (Environmental Protection Agency) ได้จำแนกของเสียจากสถานพยาบาลไว้เป็น 7 ประเภท

1 Culture and Stocks หมายถึง เชื้อโรคที่เพาะเลี้ยงขึ้นมาและเก็บรักษาไว้จากการทดสอบยาหรือการทดลองเชื้อโรคในระดับอุตสาหกรรม รวมทั้งของเสียที่เป็นชิ้นส่วนต่างๆ ของสิ่งมีชีวิตที่ไม่ใช่แล้วจากการทดลอง วัคซีนที่เสื่อมสภาพแล้วการเพาะเชื้อและการผสมเชื้อ

2 Pathological Wastes หมายถึง ของเสียติดเชื้อของมนุษย์ ได้แก่ เนื้อเยื่ออวัยวะ ชิ้นส่วนต่างๆ ของร่างกายของไหลในร่างกายที่ออกมาจากการผ่าตัด การผ่าศพ เป็นต้น

3 Human Blood and Blood Products หมายถึง เลือดผลิตภัณฑ์ของเลือดรวมทั้งน้ำเหลือง พลาสมา และถุงน้ำเกลือ

4 Sharps หมายถึง ของมีคมที่ใช้เกี่ยวกับการรักษาในสถานพยาบาล รวมทั้งเข็มฉีดยา หลอดฉีดยา มีดผ่าตัด ตลอดจนเครื่องมือแก้วที่แตกหรือไม่แตกแต่มีการสัมผัสกับเชื้อโรค

5 Animal Waste หมายถึง ซากสัตว์ที่ปนเชื้อโรค ชิ้นส่วนของร่างกายสัตว์ และส่วนต่างๆ จากสิ่งมีชีวิตหรือการทดสอบของเภสัชกรรม

6 Isolation Waste หมายถึง ของเสียจากสิ่งมีชีวิตและสิ่งที่ไม่ใช่แล้วที่เปราะเปื้อนเลือด สิ่งขั้วถ่าย สิ่งที่ไหลซึมออกจากมนุษย์ที่ป่วย

7 Unuse Sharps หมายถึง ของมีคมที่ไม่ได้ใช้ เช่น ของมีคมที่ทิ้งแล้ว เข็มฉีดยา หลอดฉีดยาและมีดผ่าตัด

2.7.6 มูลฝอยจากโรงงานอุตสาหกรรม (Industria Waste) มูลฝอยจากโรงงานอุตสาหกรรมมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับกระบวนการผลิตของอุตสาหกรรมนั้นหรือประเภทของอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ ได้แก่ เศษอาหาร มูลฝอยแห้งต่างๆ ขี้เถ้า ของเสียอันตราย เป็นต้น

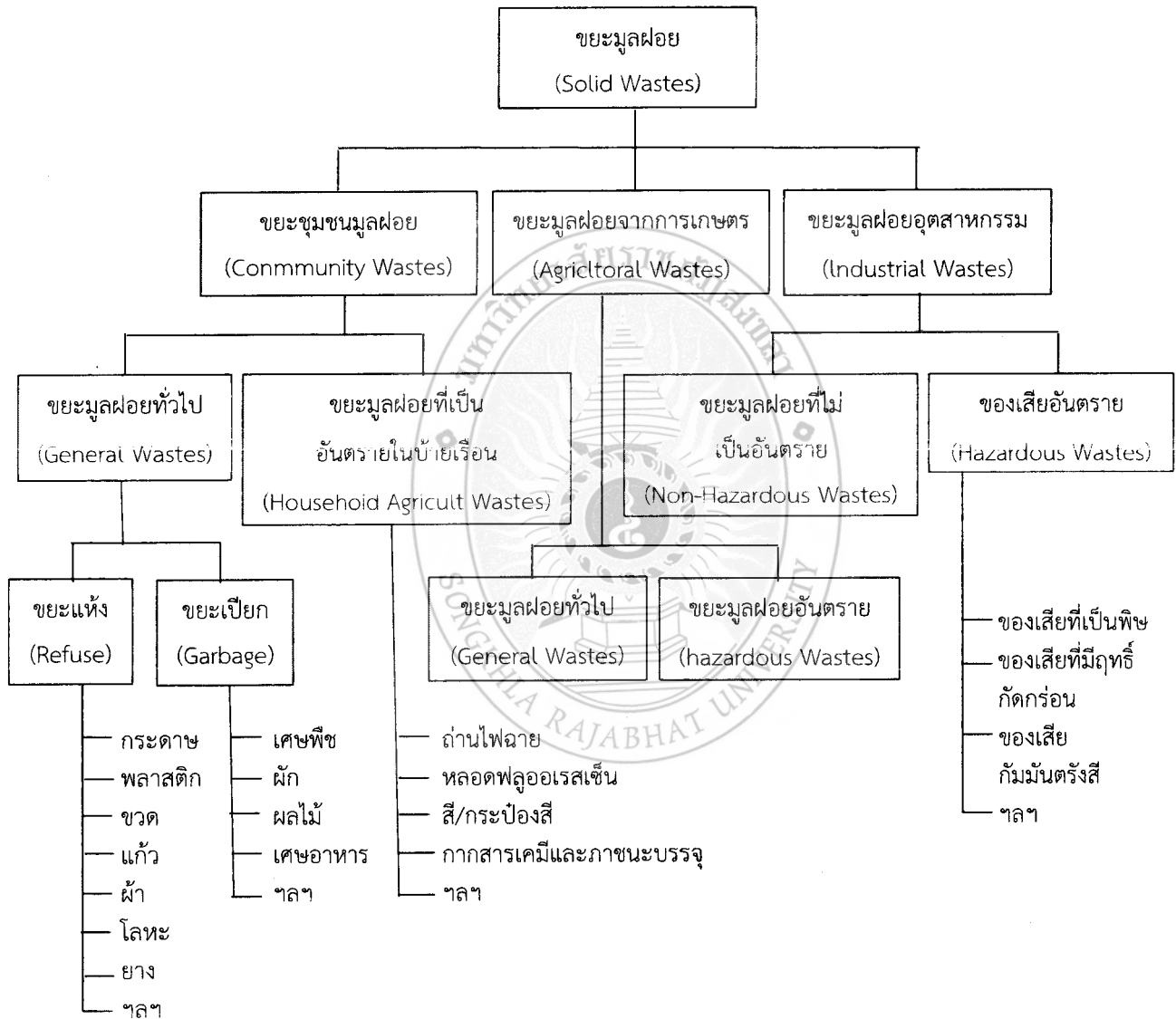
ก.มูลฝอยจากอุตสาหกรรมอาหาร ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ได้ดำเนินการ ได้แก่ การปลูก การเก็บเกี่ยว การผลิต และการบรรจุ โดยทั่วไปแล้ว มูลฝอยที่เกิดจากอุตสาหกรรมมักจะมีปริมาณสูงมากมีมากมายหลายชนิด เช่น เศษเนื้อ ไขมัน รวมถึงพวกเศษวัสดุที่ใช้บรรจุสินค้า เป็นต้น

ข.มูลฝอยจากอุตสาหกรรมโลหะ ได้แก่ การทำท่อโลหะ เครื่องทำความร้อนหรือความเย็น โรงงานทำเฟอร์นิเจอร์ด้วยโลหะ โรงงานผลิตเครื่องไฟฟ้า เป็นต้น

ค.มูลฝอยจากอุตสาหกรรมเหมืองแร่ ได้แก่ เหมืองแร่ทองแดง แร่เหล็ก แร่ปิทมินัส แร่ตะกั่ว เป็นต้น ในอดีตนั้นมักมีการปล่อยมูลฝอยออกมาเป็นจำนวนมากแต่ปัจจุบันมีการนำมูลฝอยกลับไปใช้ประโยชน์ในกระบวนการ ทำให้ปริมาณมูลฝอยลดลงเพราะมูลฝอยจากเหมืองแร่ส่วนใหญ่ คือ เศษแร่ต่างๆ ซึ่งยังคงมีคุณค่าและหากนำไปขายก็ยังมีราคา

ง.มูลฝอยกัมมันตภาพรังสี หรือกากกัมมันตภาพรังสี แบ่งเป็น 2 แบบ คือ แบบระดับต่ำและแบบระดับสูงมักถูกปล่อยออกมาจากปฏิกรณ์นิวเคลียร์ หรืออุปกรณ์นิวเคลียร์ต่างๆ กากกัมมันตภาพรังสีมักจะมีระดับต่ำมีการกำจัดโดยบรรจุในภาชนะที่ป้องกันไม่ให้เกิดการปล่อยรังสี

ออกมา เช่น ถังคอนกรีต แล้วนำไปทิ้งในที่ๆได้รับอนุญาตทางราชการ ในปัจจุบันมีการนำกลับมาใช้ใหม่โดยการใช้เป็นแหล่งพลังงานความร้อนและอาจนำไปเปลี่ยนให้อยู่ในรูปไอโซโทปที่มีกัมมันตภาพรังสีใช้ประโยชน์ทางการแพทย์ได้ แหล่งกำเนิดมูลฝอยมีรายละเอียดดังนี้ (ภาพที่ 2.1)

ที่มาจาก : สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ, 2535

ภาพที่ 2.1 แหล่งกำเนิดมูลฝอย

2.8 ปริมาณมูลฝอย

ในการหาปริมาณของมูลฝอยนั้นมักนิยมหาในรูปของมูลฝอยที่เกิดขึ้นหรือเก็บรวบรวมได้ต่อคนต่อวัน โดยมีหน่วยที่ใช้ในการหาปริมาณมูลฝอยเป็นน้ำหนักหรือปริมาตรแต่นิยมใช้เป็นหน่วยน้ำหนักมากกว่าหน่วยปริมาตรเพราะหน่วยน้ำหนักนี้สามารถวัดออกมาได้โดยการชั่งโดยตรงได้ค่าที่แน่นอน ส่วนในการวัดเป็นปริมาตรนั้นจะต้องคำนึงถึงความอัดแน่น (Compaction) หรือความหนาแน่น (Density) ของมูลฝอย โดยต้องหาค่าระดับของความอัดแน่น (Degree of Compaction) นำมาพิจารณาหาปริมาณมูลฝอยควบคู่กันไปเพราะมูลฝอยแต่ละแห่งมีระดับการอัดแน่นที่ต่างกัน ซึ่งอาจจะทำให้เกิดความผิดพลาดในการหาปริมาณมูลฝอยได้

อัตราการเกิดมูลฝอยนั้นจะเพิ่มขึ้นเมื่อประชากรเพิ่มขึ้น ประกอบกับมีการพัฒนาอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็ว ก็ยิ่งทำให้มูลฝอยใหม่เกิดขึ้นมากมาย มูลฝอยเหล่านี้มีทั้งมูลฝอยทั่วไปและมูลฝอยอันตรายแต่ละประเภทมีลักษณะแตกต่างกัน (ดังแสดงในตารางที่ 2.1)

ตารางที่ 2.1 แสดงปริมาณของเสียอันตรายชุมชนและปริมาณขยะอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ 2550-2560

ปี	ปริมาณของเสียอันตรายชุมชน (ตัน/ปี)	ปริมาณขยะอิเล็กทรอนิกส์ (ตัน/ปี)	รวม (ตัน/ปี)
พ.ศ.2550	131,871.24	308,844.72	440,715.96
พ.ศ.2551	138,067.02	323,399.19	461,466.21
พ.ศ.2552	142,189.24	332,839.33	475,028.60
พ.ศ.2553	146,182.49	341,988.74	488,171.23
พ.ศ.2554	150,090.87	350,939.12	501,029.99
พ.ศ.2555	153,917.57	359,714.26	513,631.83
พ.ศ.2556	157,666.56	368,314.44	525,981.01
พ.ศ.2557	161,348.23	376,763.66	538,111.92
พ.ศ.2558	164,981.46	385,103.46	550,084.92
พ.ศ.2559	168,558.64	393,316.71	561,875.35
พ.ศ.2560	172,076.29	401,387.19	573,463.49

ที่มาจาก : กรมควบคุมมลพิษ, 2557

2.9 อิทธิพลสิ่งแวดล้อมต่อมูลฝอย

สิ่งซึ่งเป็นปัญหาอย่างมากต่อการเก็บรวบรวมและการกำจัดก็คือ ชนิดและปริมาณของมูลฝอย ในเรื่องเกี่ยวกับภาชนะที่รองรับมูลฝอยนั้น ปัญหาที่ต้องคำนึงถึงก่อนคือ ปริมาณของมูลฝอยที่เกิดขึ้น ในระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการประมาณความจุของภาชนะได้พอเหมาะกับการใช้ เป็นที่รองรับมูลฝอยที่เกิดขึ้นในระยะเวลาที่กำหนดไว้นั้น

จำนวนความมากน้อยของมูลฝอยนี้จะพบว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม หลายๆอย่างดังต่อไปนี้

2.9.1 ดินฟ้าอากาศ (Climate) ลักษณะของดินฟ้าอากาศถ้ายิ่งแตกต่างกันมากก็ ยิ่งทำให้ปริมาณและชนิดของมูลฝอยต่างกันตามไปด้วย ยกตัวอย่างเช่น ในบ้านเมืองของเราตั้งอยู่ใน เขตร้อนฉะนั้นจึงมีอากาศค่อนข้างร้อนถ้าเผาไหม้เชื้อเพลิงเพื่อทำให้เกิดความอบอุ่นภายในบ้าน จึงไม่ มีความจำเป็น ถ้าถ่านอันเกิดจากการนี้ เป็นมูลฝอยชนิดหนึ่งก็มีปริมาณน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับ บ้านเรือนซึ่งตั้งอยู่ในเขตที่มีอากาศหนาวและอีกกาลหนึ่งที่ต้องคำนึงถึงก็คือ อากาศร้อนย่อมทำให้มูล ฝอยบางชนิด เช่น มูลฝอยสดเกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพทูตเน่าได้ง่ายและรวดเร็วกว่ามูลฝอย ชนิดเดียวกันที่เกิดขึ้นในที่ที่มีอากาศหนาวเย็น ดังนั้นการเก็บและทำลายจึงต้องรีบจัดการให้เสร็จสิ้น ไปโดยเร็วและบ่อยครั้งยิ่งขึ้น

2.9.2 ฤดูกาล (Season) หมายถึงฤดูกาลซึ่งเกิดขึ้นตามธรรมชาติ ณ สถานที่แห่ง นั้นๆ เช่น ในประเทศที่ตั้งอยู่ในเขตอบอุ่นที่ 4 ฤดู คือ ฤดูหนาว ฤดูใบไม้ผลิ ฤดูร้อนและฤดูใบไม้ร่วง ในฤดูหนาวก็ยังมีถ่านมากยิ่งขึ้นไปอีกกว่าธรรมดา ในฤดูใบไม้ร่วงก็จะมีมูลฝอยแห้ง เช่น ใบไม้ ต่างๆเพิ่มขึ้นมากกว่าฤดูอื่นๆในประเทศของเราซึ่งตั้งอยู่ในเขตร้อน มีฤดูประจำอยู่ 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน และฤดูหนาว ซึ่งอิทธิพลต่อปริมาณมูลฝอยไม่สามารถมองเห็นไม่ชัดเจน แต่โดยเหตุที่ฤดูกาล ในประเทศของเราเหมาะในการกสิกรรม เช่น การทำนา ทำสวน เป็นต้น ผลิตผลที่ได้จากการกสิกร รมจึงมีหมุนเวียนแพร่หลายเป็นระยะๆต่อเนื่องกันไปตลอดปี มูลฝอยที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่จึงเป็นส่วน ของผลิตผลเหล่านี้ เช่น เปลือกและเมล็ดของผลไม้ต่างๆ เป็นต้น

2.9.3 ที่ตั้งภูมิศาสตร์ (Geographical Location) หมายถึงสถานที่ของแต่ละแห่ง นั้นถ้าสถานที่ต่างกัน เช่น ในบริเวณสถานที่ที่ตั้งอยู่ริมทะเล

2.9.4 อุปนิสัยและมาตรฐานความเป็นอยู่ (Habit and Scale of Living) หมายถึง อุปนิสัยของบุคคลแต่ละคนไป สำหรับผู้ที่รักสวยงาม รักความสะอาดและมีระเบียบแล้ว ใน เมื่อมีมูลฝอยเกิดขึ้นมาก็เอาใจใส่ในการเก็บและกำจัดอยู่เสมอ เมื่อประกอบกับเป็นผู้ที่อยู่ในฐานะดี มูลฝอยก็จะไม่มีเพราะถึงแม้ว่าเขาจะไม่จัดการเก็บกราดทำลายเสียเองก็สามารถที่จะจ้างคนให้ทำ แทนได้ ถ้าอุปนิสัยของบุคคลผู้นั้นเป็นคนมั้กง่าย ไม่ค่อยเอาใจใส่ในการรักษาความสะอาดของ บ้านเรือนจะพบเห็นมูลฝอยได้ง่ายถ้ายังเป็นผู้มีฐานะไม่ค่อยดีด้วยแล้วเรื่องมูลฝอยก็เลยไม่อยู่ในความ สนใจเพราะต้องสนใจในเรื่องอื่นๆ เช่น การทำมาหาเลี้ยงชีพ เป็นต้น บุคคลแต่ละประเภทนี้ถ้ายังอยู่ รวมกันเป็นกลุ่มก้อนก็ยิ่งทำให้สังเกตได้ง่ายยิ่งขึ้น

2.9.5 สภาพชุมชน (Nature of Community) หมายถึง ลักษณะของชุมชนนั้น โดยทั่วไปเป็นอย่างไร เช่น ถ้าเป็นศูนย์กลางการค้าขายสิ่งของที่เหลือทิ้งเป็นมูลฝอยก็ย่อมมีมากขึ้นทั้ง ชนิดและปริมาณทำให้มีภารกิจในการเก็บมากไปด้วย ยิ่งกว่านั้นถ้าเป็นชุมชนหนาแน่นไปด้วย บ้านเรือนเล็กน้อย การคมนาคมไม่ดี ไม่มีช่องทางที่บริการของเทศบาลเข้าไปเก็บมูลฝอยได้ โดยสะดวกและทั่วถึงประกอบกับคนในชุมชนนั้นไม่เข้าใจถึงวิธีการกำจัดมูลฝอยโดยถูกหลักสุขาภิบาล ก็จะทำให้มีปริมาณของมูลฝอยถูกทอดทิ้งทับถมทวีมากขึ้นและเป็นเหตุบั่นทอนสุขภาพ

2.9.6 การเก็บขนและกำจัดมูลฝอย จะเห็นได้ว่าการบริการเก็บขนและกำจัดมูลฝอยที่ไม่มีประสิทธิภาพในหลายชุมชนนั้นได้ก่อให้เกิดปัญหามูลฝอยเกิดขึ้น ดังนั้นในหลายๆชุมชนที่จะแก้ไขปัญหาตรงจุดนี้ซึ่งการเก็บขนและกำจัดมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพจะทำให้ปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้นในชุมชนนั้นลดลงและไม่เกิดปัญหามูลฝอยด้วย

2.9.7 กฎหมายและระเบียบข้อบังคับ (Legislation) กฎหมายกฎระเบียบที่รัฐหรือองค์กรท้องถิ่นกำหนดขึ้นเพื่อบังคับใช้กับชุมชนในเรื่องการจัดการมูลฝอยมีบทบาทสำคัญต่อทั้ง ปริมาณและองค์ประกอบของมูลฝอยตัวอย่าง เช่น ถ้ามีการออกกฎข้อบังคับไม่ให้มีการใช้โฟมในการบรรจุอาหารก็จะไม่ทำให้มูลฝอยมี โฟมอยู่มากมายดังเช่นทุกวันนี้ หรือการออกกฎหมายไม่ให้ประชาชนทิ้งมูลฝอยในที่สาธารณะโดยเฉพาะอย่างยิ่งในแหล่งน้ำถ้าการก็จะให้มูลฝอยที่เก็บรวบรวม ได้มีปริมาณมากขึ้น

2.10 ผลกระทบของมูลฝอย

ขยะมูลฝอยก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและสุขภาพของมนุษย์หลาย ประการดังต่อไปนี้ คือ

2.10.1 เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของแมลง และพาหะของโรค

ขยะ เศษวัสดุ ของเสีย มีปริมาณเพิ่มมากขึ้นทุกขณะ เนื่องจากการขยายตัวของ เมืองการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่ออำนวยความสะดวกสบาย การอยู่อาศัยอย่างหนาแน่น หากใช้วิธีกำจัด ที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม ย่อมก่อให้เกิดปัญหาตามมา เนื่องจากเชื้อจุลินทรีย์ที่ปนเปื้อนมากับขยะมูลฝอย มีโอกาสที่จะขยายพันธุ์เพิ่มจำนวนมากยิ่งขึ้นได้ เพราะขยะมูลฝอยมีทั้งความชื้นและสารอินทรีย์ที่ จุลินทรีย์ใช้เป็นอาหาร ขยะพวกอินทรีย์สารที่ทิ้งค้างไว้ จะเกิดการเน่าเปื่อยกลายเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ ของแมลงวัน นอกจากนั้นพวกขยะที่ปล่อยทิ้งไว้นาน ๆ จะเป็นที่อยู่อาศัยของหนู โดยหนูจะเข้ามาทำ รังขยายพันธุ์ เพราะมีทั้งอาหารและที่หลบซ่อน ดังนั้นขยะที่ขาดการเก็บรวบรวม และการกำจัด จึง ทำให้เกิดเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ที่สำคัญของเชื้อโรค แมลงวัน หนู แมลงสาบ ซึ่งเป็นพาหะนำโรคมารู้อัน

2.10.2 เป็นบ่อเกิดของโรค

เนื่องจากการเก็บรวบรวมและการกำจัดขยะมูลฝอยไม่ดี หรือปล่อยปละละเลยทำให้มีขยะมูลฝอยเหลือทิ้งค้างไว้ในชุมชน จะเป็นบ่อเกิดของเชื้อโรคต่าง ๆ เช่น ตั๊กแตน เชื้อไทฟอยด์ เชื้อโรคเอดส์ ฯลฯ เป็นแหล่งกำเนิดและอาหารของสัตว์ต่าง ๆ ที่เป็นพาหะนำโรคมารู้นคน เช่น แมลงวัน แมลงสาบ และหนู เป็นต้น

2.10.3 ก่อให้เกิดความรำคาญ

ขยะมูลฝอย การเก็บรวบรวมได้ไม่หมดก็จะเกิดเป็นกลิ่นรบกวน กระจายอยู่ทั่วไปในชุมชน นอกจากนั้นฝุ่นละอองที่เกิดจากการเก็บรวบรวมการขนถ่าย และการกำจัดขยะก็ยังคงเป็นเหตุรำคาญที่มักจะได้รับกรรองเรียนจากประชาชนในชุมชนอยู่เสมอ อีกทั้งจุดจาดตาน้ำขยะแขยง

2.10.4 ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม

ขยะมูลฝอยเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดมลพิษของน้ำ มลพิษของดิน และมลพิษของอากาศ เนื่องจากขยะส่วนที่ขาดการเก็บรวบรวม หรือไม่นำมากำจัดให้ถูกวิธี ปล่อยทิ้งค้างไว้ในพื้นที่ของชุมชน เมื่อมีฝนตกลงมาจะไหลชะนำความสกปรก เชื้อโรค สารพิษจากขยะไหลลงสู่แหล่งน้ำ ทำให้แหล่งน้ำเกิดเน่าเสียได้ และนอกจากนี้ขยะมูลฝอยยังส่งผลกระทบต่อคุณภาพดิน ซึ่งจะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของขยะมูลฝอย ถ้าขยะมีซากถ่านไฟฉาย ซากแบตเตอรี่ ซากหลอดฟลูออเรสเซนต์มาก ก็จะส่งผลกระทบต่อปริมาณโลหะหนักพวกปรอท แคดเมียม ตะกั่ว ในดินมาก ซึ่งจะส่งผลเสียต่อระบบนิเวศในดิน และสารอินทรีย์ในขยะ มูลฝอยเมื่อมีการย่อยสลาย จะทำให้เกิดสภาพความเป็นกรดในดิน และเมื่อฝนตกมาชะกองขยะมูลฝอยจะ ทำให้น้ำเสียจากกองขยะมูลฝอยไหลปนเปื้อนดินบริเวณรอบ ๆ ทำให้เกิดมลพิษของดินได้ การปนเปื้อนของดิน ยังเกิดจากการนำมูลฝอยไปฝังกลบ หรือการยกยอกนำไปทิ้งทำให้ของเสียอันตรายปนเปื้อนในดิน ถ้ามีการเผาขยะมูลฝอยกลางแจ้งทำให้เกิดควมมีสารพิษทำให้คุณภาพของอากาศเสีย ส่วนมลพิษทางอากาศจากขยะมูลฝอยนั้น อาจเกิดขึ้นได้ทั้งจากมลสารที่มีอยู่ในขยะและพวกแก๊สหรือไอระเหย ที่สำคัญก็คือ กลิ่นเหม็นที่ เกิดจากการเน่าเปื่อย และสลายตัวของอินทรีย์สารเป็นส่วนใหญ่

2.10.5 ทำให้เกิดการเสี่ยงต่อสุขภาพ

ขยะมูลฝอยที่ทิ้งและรวบรวมโดยขาดประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งขยะมูลฝอยพวกของเสียอันตราย ถ้าขาดการจัดการที่เหมาะสม ย่อมก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนได้ง่าย เช่น โรคทางเดินอาหารที่เกิดจากเชื้อแบคทีเรียที่มีแมลงวันเป็นพาหะ หรือได้รับสารพิษที่มากับของเสียอันตราย

2.10.6 เกิดการสูญเสียทางเศรษฐกิจ

ขยะมูลฝอยปริมาณมาก ๆ ย่อมต้องสิ้นเปลืองงบประมาณในการจัดการเพื่อให้ได้ประสิทธิภาพ นอกจากนี้ผลกระทบต่อสุขภาพจากขยะมูลฝอยไม่ว่าจะเป็นน้ำเสีย อากาศเสีย ดินปนเปื้อนเหล่านี้ย่อมส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ

2.10.7 ทำให้ขาดความสง่างาม

การเก็บขนและกำจัดที่ดีจะช่วยทำให้ชุมชนเกิดความสวยงาม มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยอันสื่อแสดงถึงความเจริญและวัฒนธรรมของชุมชน ฉะนั้นหากเก็บขนไม่ดี ไม่หมด กำจัดไม่ดี ย่อมก่อให้เกิดความไม่น่าดู ขาดความสวยงาม บ้านเมืองสกปรก และความไม่เป็นระเบียบ ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวการกำจัดมูลฝอยถ้าไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการจะก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อสิ่งแวดล้อม เกิดผลร้ายต่อชีวิตและเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัย

2.11 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชญชิตา พรหมแสน (2550) ได้ศึกษาเรื่อง ธุรกิจรับซื้อของเก่าในจังหวัดปทุมธานี พบว่า ธุรกิจรับซื้อของเก่าในจังหวัดปทุมธานี ผู้ประกอบการมีทั้งเพศหญิงและเพศชาย ส่วนใหญ่ อายุประมาณ 41-50ปี ระดับการศึกษาตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงระดับอนุปริญญา โดยดำเนินธุรกิจรับซื้อของเก่าเป็นระยะเวลา 1-5 ปี ส่วนใหญ่ธุรกิจรับซื้อของเก่าเป็นธุรกิจเจ้าของคนเดียว มีรายได้ต่อเดือนประมาณ 100,001-200,000 บาท เงินทุนหมุนเวียนต่อวันของธุรกิจประมาณ 10,000 บาท ขนาดพื้นที่ในการดำเนินธุรกิจประมาณ 300 ตารางวาขึ้นไป โดยธุรกิจมีคณงานประมาณ 1-5 คน จ่ายค่าตอบแทนเป็นรายเดือน และสวัสดิการสำหรับคณงานเป็นที่พักอาศัย และอาหาร ผู้ประกอบการธุรกิจรับซื้อของเก่าเริ่มต้นธุรกิจด้วยตนเองมากกว่าการสืบทอดกิจการ

ธุรกิจรับซื้อของเก่าในจังหวัดปทุมธานีรับซื้อของเก่าทุกประเภท ได้แก่ กระดาษ พลาสติก โลหะ และแก้ว ของเก่าที่ทำกำไรให้กับร้านรับซื้อของเก่ามากที่สุดเป็นของเก่าประเภทโลหะ ในปัจจุบันลูกค้าที่นำมาขายให้กับร้านรับซื้อของเก่าเป็นบุคคลทั่วไปที่นำของเก่ามาขายเอง ผู้ซื้อของเก่าที่ซบซึ้งรสามล้อ หรือซาเล้ง และผู้ซื้อของเก่าที่เป็นร้านค้าย่อยๆ โดยธุรกิจรับซื้อของเก่าขายของเก่าตามสภาพเดิมที่รับซื้อมาไปยังแหล่งรับซื้อปลายทางที่เป็นร้านรับซื้อของเก่ารายใหญ่หรือโรงงานแปรรูป

ธุรกิจรับซื้อของเก่าสามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชนในจังหวัดปทุมธานีประมาณ 25,001-50,000 บาทต่อเดือน ซึ่งรายได้จากการรับซื้อของเก่าจากคนในจังหวัดปทุมธานีคิดเป็นร้อยละ 61-80 ของรายได้การรับซื้อของเก่าทั้งหมด และมีรายได้จากการขายของเก่าให้กับโรงงานในจังหวัดปทุมธานี คิดเป็นร้อยละ 1-20 ของรายได้การขายของเก่าทั้งหมด โดยธุรกิจรับซื้อของเก่ามีส่วนช่วยเหลือทางอ้อมให้คนในชุมชนหันมาคัดแยกขยะภายในครัวเรือน และมีส่วนร่วมในการรักษาสภาพแวดล้อมในจังหวัดปทุมธานีไปพร้อมๆกัน

นรากร วิสุทธิกาญจน์ (2550) ได้ศึกษาความเป็นไปได้ทางการเงินของศูนย์รับซื้อขยะรีไซเคิลในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่าอำนาจในการต่อรองราคาขยะรีไซเคิลนั้นขึ้นอยู่กับปริมาณความรู้ในกระบวนการคัดแยกและการรู้ราคาของตลาดเพื่อสามารถเก็งกำไรได้และต่อรองราคาขยะรีไซเคิลกับผู้ซื้อได้ ตลอดจนเข้าใจในสินค้าที่เป็นที่ต้องการของตลาดหรือมีแนวโน้มดีในตลาดขยะรีไซเคิล แต่ภาครัฐไม่ได้ให้การสนับสนุนหรือใส่ใจกับธุรกิจประเภทนี้มากในเรื่องของการนำขยะรีไซเคิลไปขายอย่างไร กับแหล่งใดมีการควบคุมดูแลการกำหนดราคากันอย่างไรตลอดจนการ

ดูแลผู้ประกอบการในธุรกิจประเภทนี้แต่อย่างใดทั้งที่ธุรกิจขยะรีไซเคิลช่วยแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมขยะ
ล้นเมืองและการแก้ปัญหาการใช้ทรัพยากรอย่างมีคุณค่า

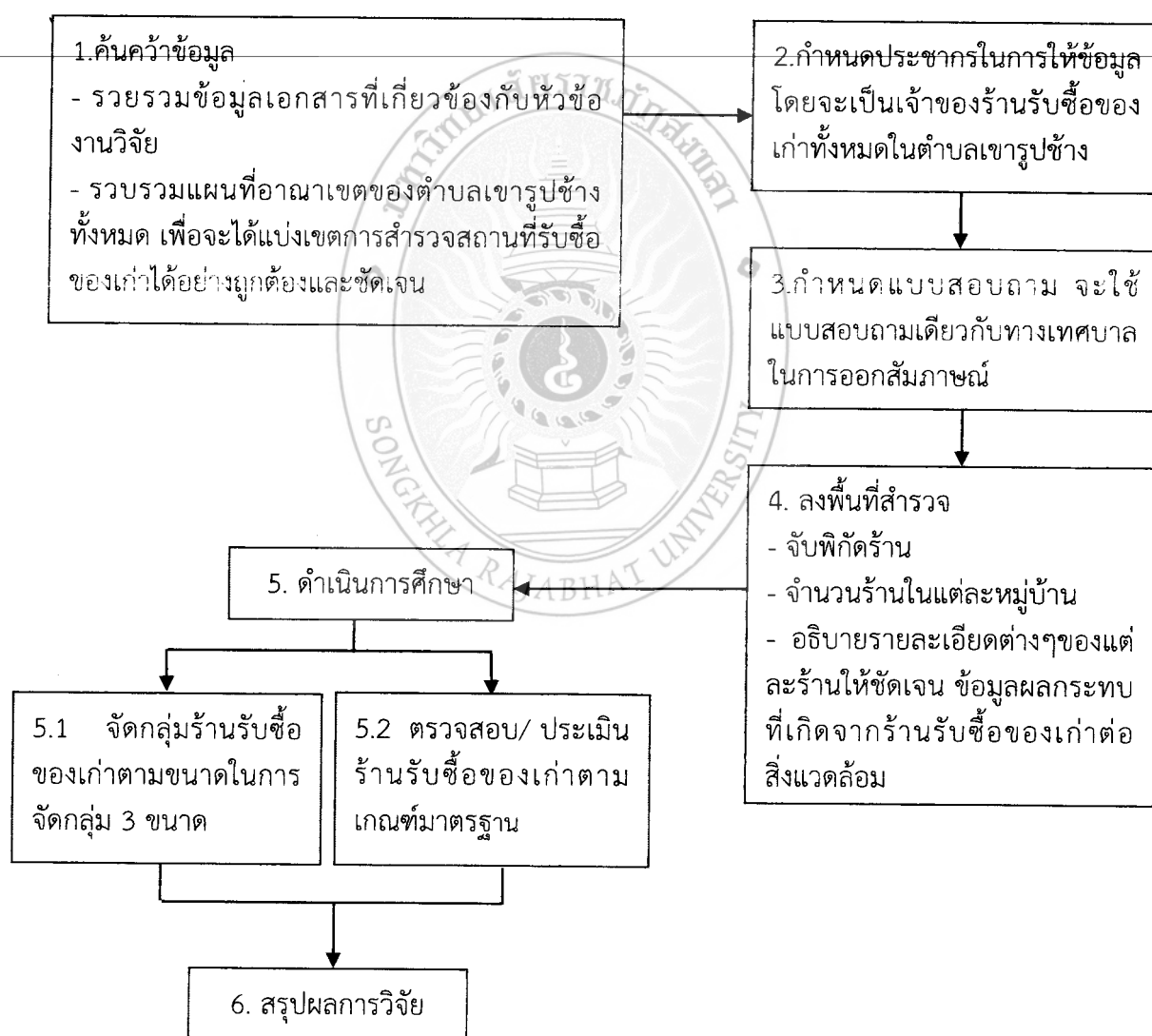
สุภานี ธงไชย (2543) ได้ศึกษาการวิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมการคัดแยกขยะมูล
ฝอยชุมชน โดยประสานความร่วมมือระหว่างนักเรียนและศูนย์รับซื้อขยะมูลฝอยของโรงเรียนในสังกัด
เทศบาลเมืองชลบุรีซึ่งผลการศึกษา ได้สรุปแนวทางการส่งเสริมไว้ว่าจะต้องมีแนวทางส่งเสริมการคัด
แยกขยะมูลฝอยทางด้านการให้ความรู้อย่างต่อเนื่อง สนับสนุนให้มีความสะดวกในการนำขยะมูลฝอย
มาโรงเรียนและจัดศูนย์รับซื้อขยะมูลฝอยอย่างถาวรและโรงเรียนจัดเป็นวิชาหรือกิจกรรมหนึ่ง
หลักสูตร และเทศบาลควรจัดสรรกองทุนบางส่วนให้โรงเรียนเพื่อเป็นทุนในการรับซื้อ

บทที่ 3 วิธีการวิจัย

3.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

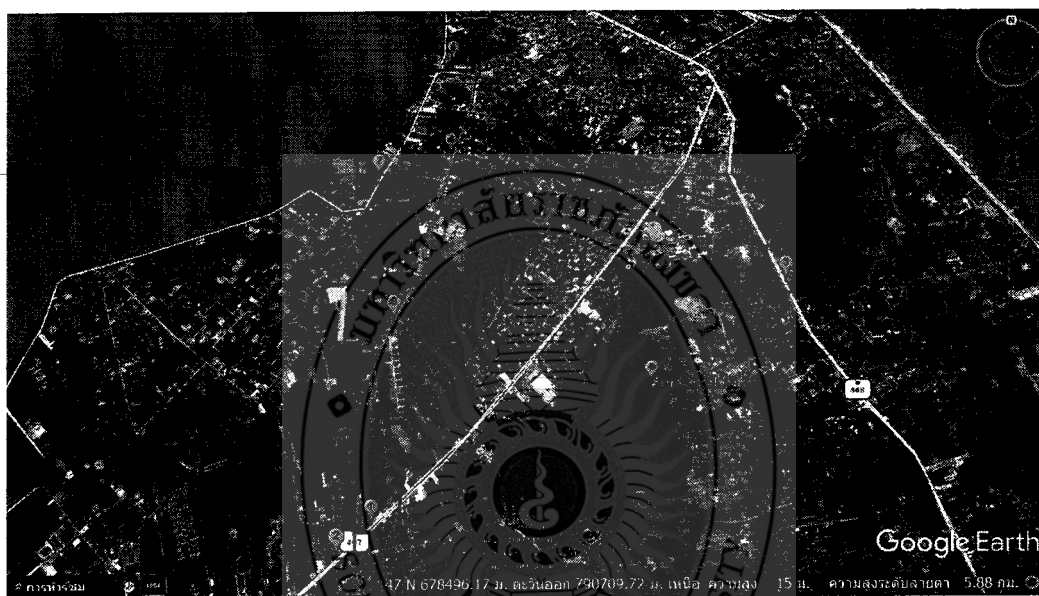
กรอบแนวคิดการศึกษาการจัดการร้านรับซื้อของเก่าในพื้นที่ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ดังแสดงในภาพที่ 3.1

ภาพที่ 3.1 กรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัย

3.2 ขอบเขตการศึกษา

ได้ทำการสำรวจพื้นที่เขตเทศบาลเมืองเขารูปช้าง มีทั้งหมด 10 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านบางดาน หมู่ที่ 2 บ้านเขาแก้ว หมู่ที่ 3 บ้านทุ่งใหญ่ หมู่ที่ 4 บ้านสะพานยาว หมู่ที่ 5 บ้านสวนตุล หมู่ที่ 6 บ้านเหล่า หมู่ที่ 7 บ้านชายทะเล หมู่ที่ 8 บ้านท่าสะอ้าน หมู่ที่ 9 บ้านการเคหะ และหมู่ที่ 10 บ้านสำโรง ดังแสดงในภาพที่ 3.2

ที่มาจาก : <https://www.google.com> Earth

ภาพที่ 3.2 ที่ตั้งร้านรับซื้อของเก่า

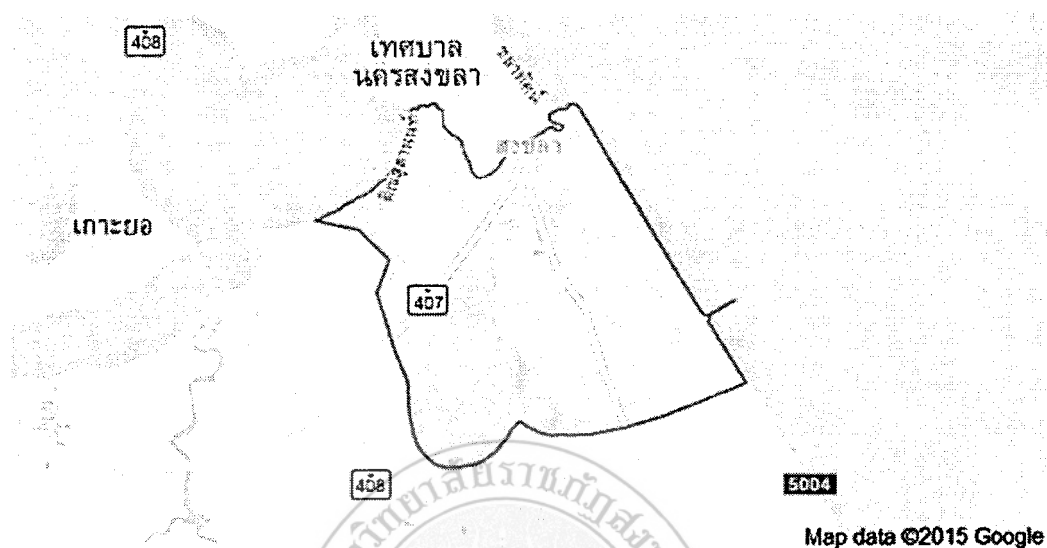
3.3 วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย

- 1) เครื่องจับ GPS
- 2) สมุดบันทึก
- 3) ปากกา
- 4) แบบสอบถาม
- 5) กล้องถ่ายรูป

3.4 วิธีการดำเนินการวิจัย

- (1) ค้นคว้าข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัยเพื่อประกอบเป็นข้อมูล
- (2) ศึกษาแผนที่และอาณาเขตของตำบลเขารูปช้างทั้งหมด เพื่อจะได้แบ่งเขตการสำรวจสถานที่รับซื้อของเก่าได้อย่างถูกต้องและชัดเจน

- แผนที่ของตำบลเขารูปช้าง ดังแสดงในภาพที่ 3.3

ที่มาจาก : <https://www.google.co.th>

ภาพที่ 3.3 แสดงขอบเขตเทศบาลเมืองเขารูปช้าง

- จำนวนหมู่บ้านทั้งหมดในเขตเทศบาลเมืองเขารูปช้าง (เพื่อแบ่งเขตการสำรวจในแต่ละหมู่บ้าน) มีทั้งหมด 10 หมู่บ้าน ประกอบด้วย

- หมู่ที่ 1 บ้านบางदान
- หมู่ที่ 2 บ้านเขาแก้ว
- หมู่ที่ 3 บ้านทุ่งใหญ่
- หมู่ที่ 4 บ้านสะพานยาว
- หมู่ที่ 5 บ้านสวนตุล
- หมู่ที่ 6 บ้านเหล่า
- หมู่ที่ 7 บ้านชายทะเล
- หมู่ที่ 8 บ้านท่าสะอ้าน
- หมู่ที่ 9 บ้านการเคหะ
- หมู่ที่ 10 บ้านสำโรง

(3) กำหนดประชากรในการให้ข้อมูล โดยจะเป็นเจ้าของร้านรับซื้อของเก่าทั้งหมดในตำบล เขารูปช้าง

(4) ออกแบบสอบถามเพื่อที่จะใช้ในการสัมภาษณ์เจ้าของร้านรับซื้อของเก่า จะใช้แบบสำรวจเดียวกับของเทศบาลในการสำรวจ

(5) ลงพื้นที่สำรวจ

5.1 จำนวนร้านในแต่ละหมู่บ้าน

5.2 อธิบายรายละเอียดต่างๆของร้านแต่ละร้านให้ชัดเจน ข้อมูลผลกระทบที่เกิดจากร้านรับซื้อของเก่าต่อสิ่งแวดล้อม

(6) วิเคราะห์ผล

6.1 แบ่งขนาดร้านรับซื้อของแต่ละหมู่บ้าน (ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่) เปรียบเทียบข้อมูลร้านกับมาตรฐานร้านรับซื้อของเก่าว่าแต่ละร้านเป็นอย่างไร

(7) สรุปผลการวิจัย

(8) จัดเรียงข้อมูลและตรวจสอบข้อมูลทั้งหมดอีกครั้งพร้อมทั้งจัดพิมพ์และทำรูปเล่ม

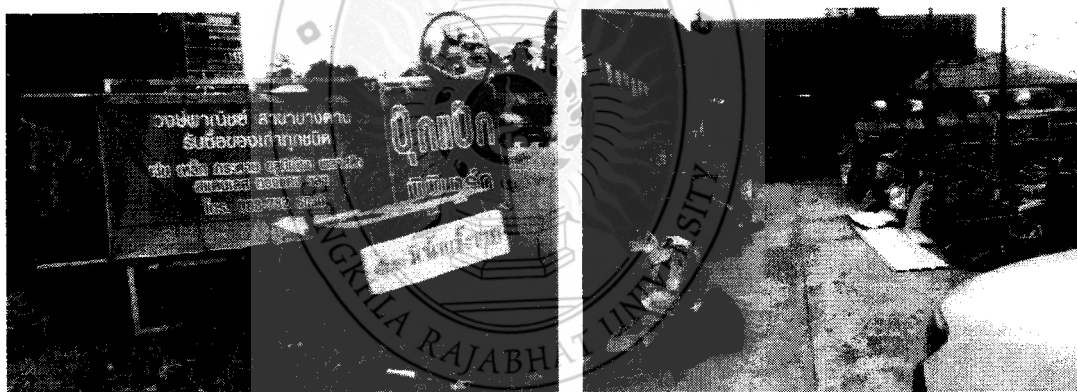
บทที่ 4

ผลและการอภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องแนวทางการจัดการร้านรับซื้อของเก่าในเขตเทศบาลเมืองเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจ ในช่วงเดือนตุลาคม 2559 ผลการสำรวจมีรายละเอียดร้านดังนี้ มีร้านรับซื้อของเก่าทั้งหมด 7 ร้าน โดยพบที่หมู่ที่ 1 หมู่ที่ 3 และหมู่ที่ 8 สามารถแบ่งขนาดร้านได้ 3 ขนาด ดังนี้ ร้านขนาดเล็กจำนวน 1 ร้าน ร้านขนาดกลางจำนวน 5 ร้าน และร้านขนาดใหญ่จำนวน 1 ร้าน

4.1 ผลการสำรวจจำนวนร้านและรายละเอียดร้านในพื้นที่เขตเทศบาลเมืองเขารูปช้าง

การสำรวจจำนวนร้านและรายละเอียดเกี่ยวกับร้านในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองเขารูปช้าง ได้ทำการสำรวจในช่วงเดือนตุลาคม 2559 เป็นเวลา 5 วัน ได้ผลการสำรวจดังนี้

ภาพที่ 4.1 ป้ายชื่อร้านและหน้าร้าน

ร้านที่ 1

เบอร์โทรศัพท์

088-7826030

สถานที่ตั้ง

เลขที่ 22/6 ถนนกาญจนวนิช ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

มีใบอนุญาตในการเปิดร้านรับซื้อของเก่า

ประเภทกิจการขายทอดตลาดและค้าของเก่าประเภทอื่นๆ แก้วกระดาศ พลาสติก โลหะ

ลักษณะกิจการ

เช่าดำเนินการ เป็นเพิงชั่วคราวมีขนาดพื้นที่ 250 ตารางเมตร

พาหนะที่ใช้ในการประกอบกิจการ

รถกระบะมีจำนวนพนักงาน 4 คน

การรับซื้อ

จะรับซื้อที่ร้านและออกตระเวนรับซื้อจากที่อื่นด้วย

ประเภทของเก่าที่ร้านรับซื้อ

เหล็ก โลหะ กระจาด ขวดแก้ว ขวดพลาสติก พลาสติก เครื่องใช้สำนักงานและเครื่องใช้ไฟฟ้า

ปริมาณมูลฝอยที่รับซื้อต่อวัน

ประมาณ 500 กิโลกรัมต่อวัน

การคัดแยกของเก่าแต่ละประเภท

ส่วนใหญ่ลูกค้าจะเป็นคนคัดแยกประเภทมาแล้ว ร้านจะแค่นำมาใส่กระสอบแยกไว้อีกครั้งเพื่อรอนำไปส่งขายต่อ

ลักษณะอาคารและการสุขาภิบาลของร้าน

- 1) ตัวอาคารมีหลังคาคลุมด้วยสังกะสีที่แข็งแรง
- 2) พื้นปูด้วยคอนกรีตถูกต้องตามหลักการสร้างร้าน
- 3) ประตูทางเข้า-ออกมีขนาดเหมาะสม
- 4) ส่วนการจัดทำป้ายชื่อสถานประกอบการติดตั้งหน้าร้านมีขนาดใหญ่สามารถเห็นได้ชัด
- 5) พื้นที่ตัวอาคารมีแสงสว่างส่องถึงเพียงพอ
- 6) มีรั้วล้อมรอบสถานประกอบการ
- 7) ไม่มีสัญญาณเตือนเพลิงไหม้และเครื่องดับเพลิง

สุขลักษณะเครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ น้ำดื่ม น้ำใช้

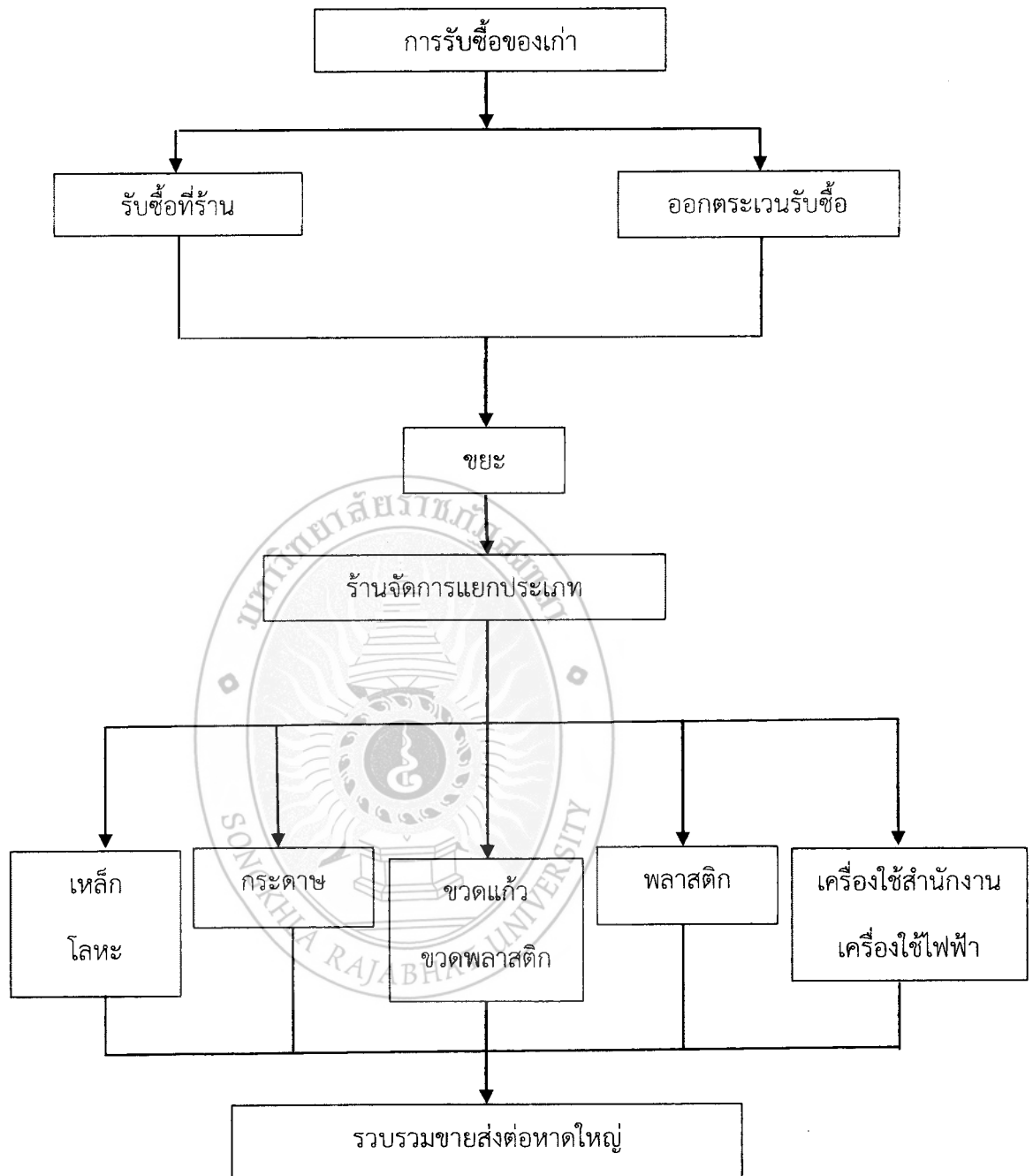
- 1) น้ำดื่มมีปริมาณเพียงพอต่อพนักงานในร้าน มีแก้วน้ำที่ใช้ส่วนรวมใช้แล้วนำไปล้างทำความสะอาดก่อนนำมาใช้ใหม่ (ที่ใส่น้ำจะเป็นกระติกน้ำ)
- 2) มีห้องน้ำให้กับพนักงานจำนวน 1 ห้อง

ผลกระทบจากร้านรับซื้อ

- 1) เสียงจากการทำงาน จะเป็นเสียงที่เกิดจากการคัดแยกหรือเคลื่อนย้ายของเก่าจะมีเสียงดังช่วงเวลา 09.00-11.00 น.และ13.00-15.00 น. ไม่ดังจนเกินไป

การจัดการหลังจากการรับซื้อของเก่า

ร้านจะทำการคัดแยกขยะที่รับซื้อมา โดยจะแยกเป็นประเภทๆเพื่อที่จะทำการส่งขายต่อไปยังร้านรับซื้อขนาดใหญ่กว่า ซึ่งจะทำการขนส่งเอง โดยจะส่งไปยังหาดใหญ่ โดยจะมีการนำไปขายต่อที่หาดใหญ่อาทิตย์ละหนึ่งครั้ง โดยร้านที่นำไปขายต่อจะทำการคัดแยกไว้เพื่อรอส่งต่อไปยังบริษัทใหญ่เพื่อเข้ากระบวนการรีไซเคิลต่อไป

ภาพที่ 4.2 ผังการรับซื้อของร้านที่ 1

7) ไม่มีสัญญาณเตือนเพลิงไหม้และเครื่องดับเพลิง

สุขลักษณะเครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ น้ำดื่ม น้ำใช้

- 1) น้ำดื่มมีปริมาณเพียงพอ มีแก้วน้ำที่ใช้ส่วนรวมใช้แล้วนำไปล้างทำความสะอาดก่อนนำมาใช้ใหม่
- 2) ในร้านไม่มีห้องน้ำ

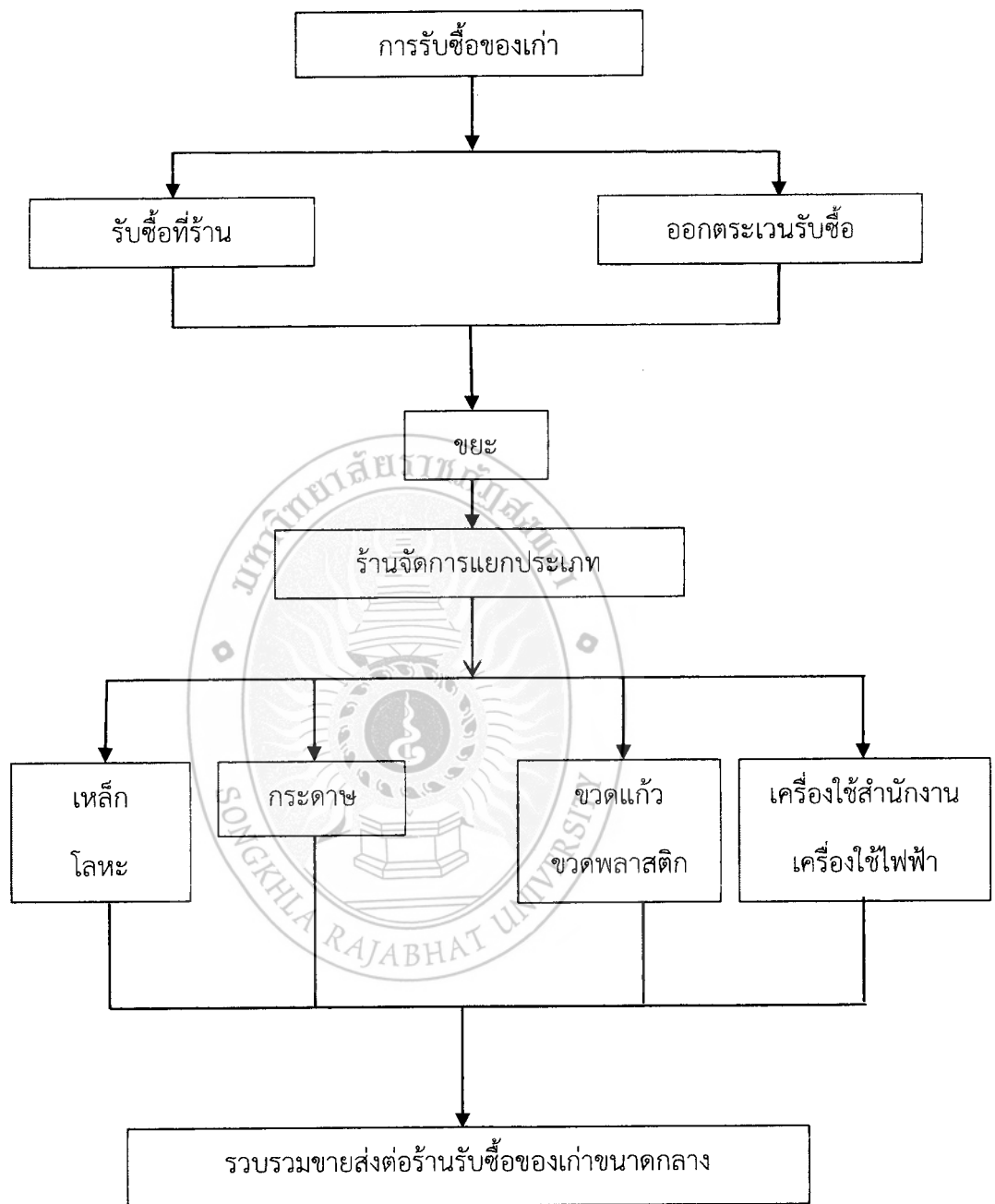
สุขลักษณะในการปฏิบัติงาน

- 1) การจัดวางวัสดุ/สิ่งของที่รับซื้อภายในร้านไม่เป็นระเบียบ
- 2) ไม่รับซื้อวัสดุที่มีอันตราย

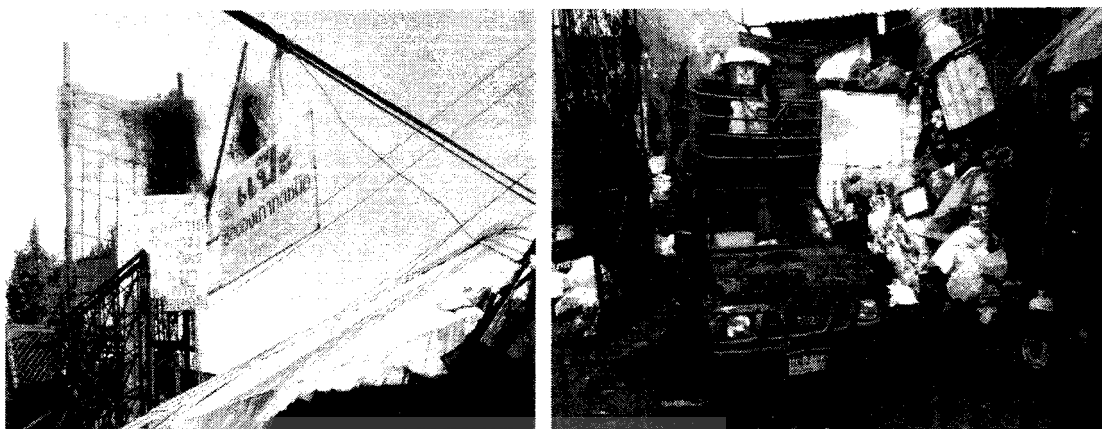
ผลกระทบจากร้านรับซื้อ

ผลกระทบของร้านคือปัญหาเสียงมาจากการตัดแยกของเก่าที่รับซื้อมา ปัญหากลิ่นที่หมักหมมเกิดจากพื้นที่วางสิ่งของไม่มีอะไรรอง

ภาพที่ 4.4 ผังการรับซื้อของร้านที่ 2

ภาพที่ 4.5 ป้ายชื่อร้านและหน้าร้านแปะรับซื้อของเก่า

ร้านที่ 3

เบอร์โทรศัพท์

083-3995959

สถานที่ตั้ง

เลขที่ 21ถนนสงขลา-นาทวี ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

มีใบอนุญาตในการเปิดร้านรับซื้อของเก่า

ประเภทกิจการขายทอดตลาดและค้าของเก่าประเภทอื่นๆ แก้ว กระจดาช พลาสติก โลหะ

ลักษณะกิจการ

เช่าดำเนินการเป็นเพิงชั่วคราวมีขนาดพื้นที่ 200 ตารางเมตร

พาหนะที่ใช้ในการประกอบกิจการ

รถกระบะจำนวนพนักงาน 5 คน

การรับซื้อ

จะรับซื้อที่ร้านและออกตระเวนรับซื้อจากที่อื่นด้วย

ประเภทของเก่าที่ร้านรับซื้อ

เหล็ก โลหะ กระจดาช ขวดแก้ว ขวดพลาสติก

ปริมาณมูลฝอยที่รับซื้อต่อวัน

ประมาณ 180 กิโลกรัมต่อวัน

การคัดแยกของเก่าแต่ละประเภท

ส่วนใหญ่ลูกค้าจะเป็นคนคัดแยกประเภทมาแล้ว ร้านจะนำมาใส่กระสอบแยกไว้อีกครั้งเพื่อรอนำไปส่งขายต่อ

ลักษณะอาคารและการสุขาภิบาลของร้าน

- 1) ตัวอาคารมีหลังคาคลุมด้วยสังกะสี
- 2) พื้นไม่ได้ปูพื้นวางสิ่งของวัสดุไว้กับพื้นดินเลย
- 3) ประตูทางเข้า-ออกมีขนาดเล็กไม่สะดวกต่อการเข้าออกของรถในการขนย้ายสิ่งของ
- 4) ส่วนการจัดทำป้ายชื่อสถานประกอบการติดตั้งหน้าร้านไม่มี ป้ายแสดงชื่อร้าน
- 5) พื้นที่ตัวอาคารมีแสงสว่างส่องเพียงพอ
- 6) มีรั้วล้อมรอบสถานประกอบการ
- 7) ไม่มีสัญญาณเตือนเพลิงไหม้และเครื่องดับเพลิง

สุขลักษณะเครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ น้ำดื่ม น้ำใช้

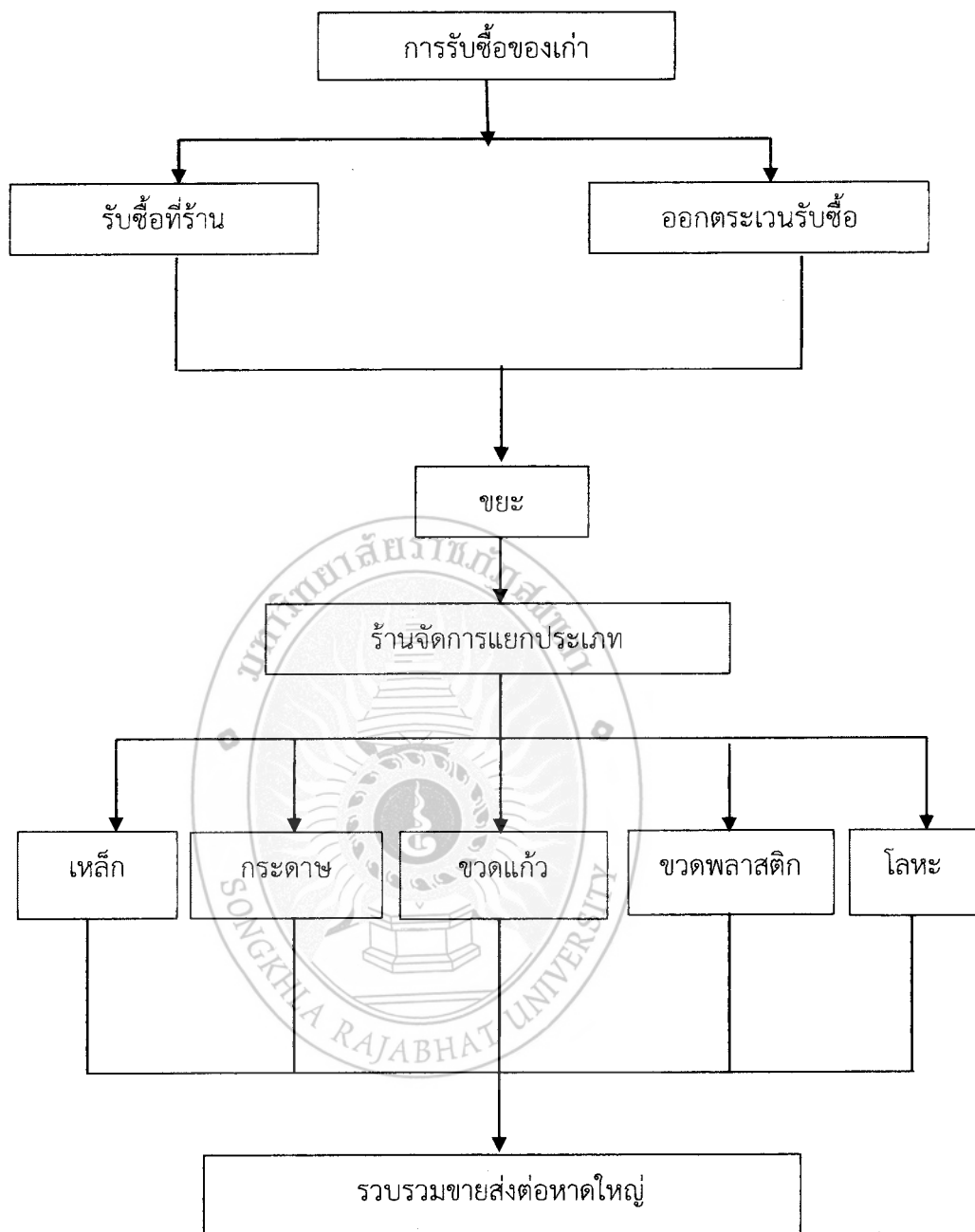
- 1) น้ำดื่มมีปริมาณเพียงพอ มีแก้วนํ้าที่ใช้ส่วนรวมใช้แล้วนำไปล้างทำความสะอาดก่อนนำมาใช้ใหม่
- 2) ในร้านมีห้องนํ้า 1 ห้อง

สุขลักษณะในการปฏิบัติงาน

- 1) การจัดวางวัสดุ/สิ่งของที่รับซื้อภายในร้านไม่เป็นระเบียบ
- 2) ไม่รับซื้อวัสดุที่มีอันตราย

ผลกระทบจากร้านรับซื้อ

ผลกระทบของร้านคือปัญหาเสียงมาจากการคัดแยกของเก่าที่รับซื้อมา ปัญหากลิ่นที่หมักหมมเกินจากพื้นที่วางสิ่งของไม่มีอะไรรอง

ภาพที่ 4.6 ผังการรับซื้อของร้านที่ 3

ลักษณะอาคารและการสุขาภิบาลของร้าน

- 1) ตัวอาคารมีหลังคาคลุมด้วยสังกะสีที่แข็งแรง
- 2) พื้นปูด้วยคอนกรีตถูกต้องตามหลักการสร้างร้าน
- 3) ประตูทางเข้า-ออกมีขนาดเหมาะสม
- 4) ส่วนการจัดทำป้ายชื่อสถานประกอบการติดตั้งหน้าร้านมีป้ายแสดงชื่อร้าน
- 5) พื้นที่ตัวอาคารมีแสงสว่างส่องเพียงพอ
- 6) มีรั้วล้อมรอบสถานประกอบการ
- 7) มีเครื่องดับเพลิง

สุขลักษณะเครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ น้ำดื่ม น้ำใช้

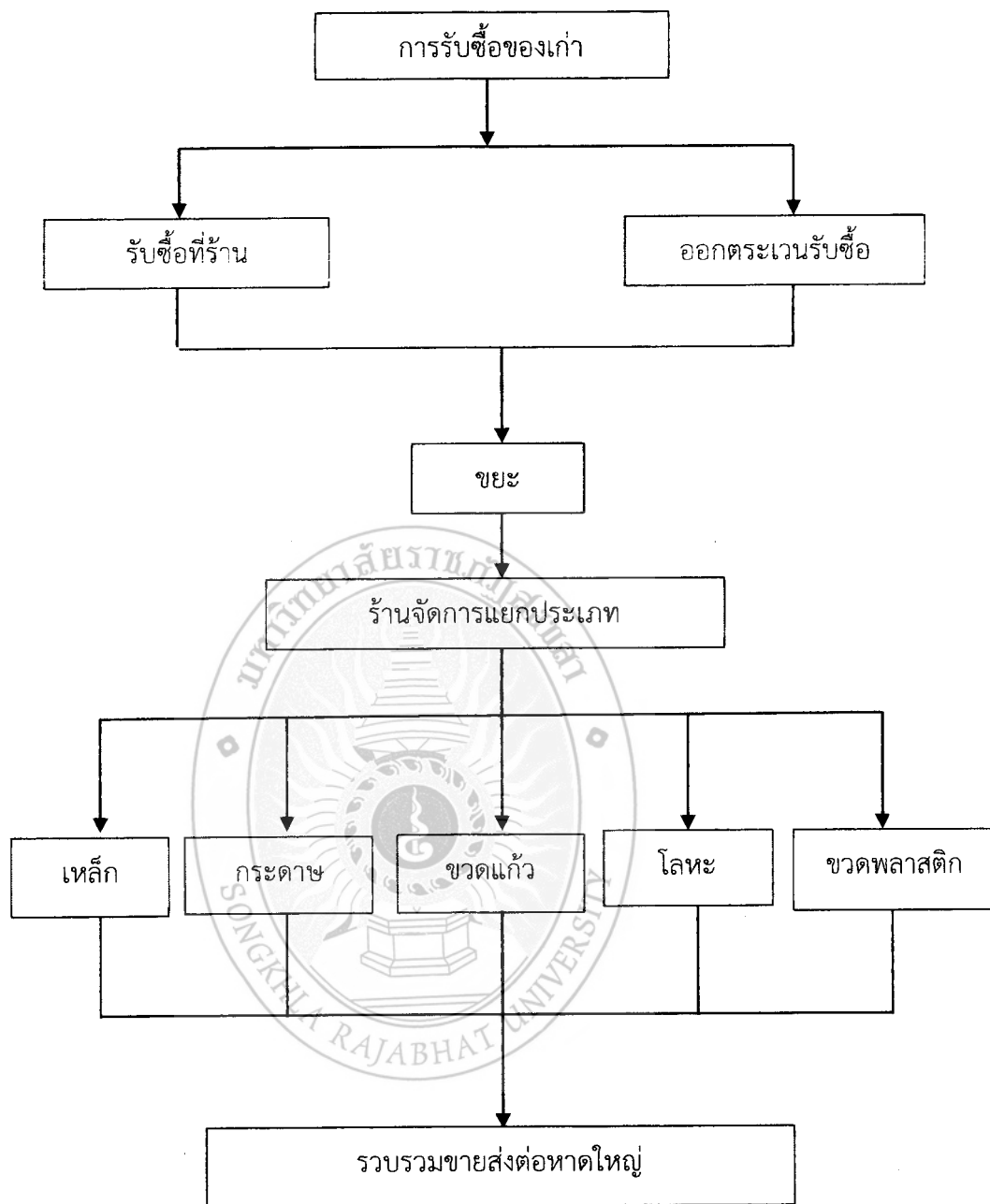
- 1) น้ำดื่มมีปริมาณเพียงพอ มีแก้วน้ำที่ใช้ส่วนรวมใช้แล้วนำไปล้างทำความสะอาดก่อนนำมาใช้ใหม่
- 2) ในร้านมีห้องน้ำ 1 ห้อง
- 3) จัดวางเครื่องมือและอุปกรณ์ในการดำเนินงานเป็นระเบียบไม่กีดขวางทางเดิน

สุขลักษณะในการปฏิบัติงาน

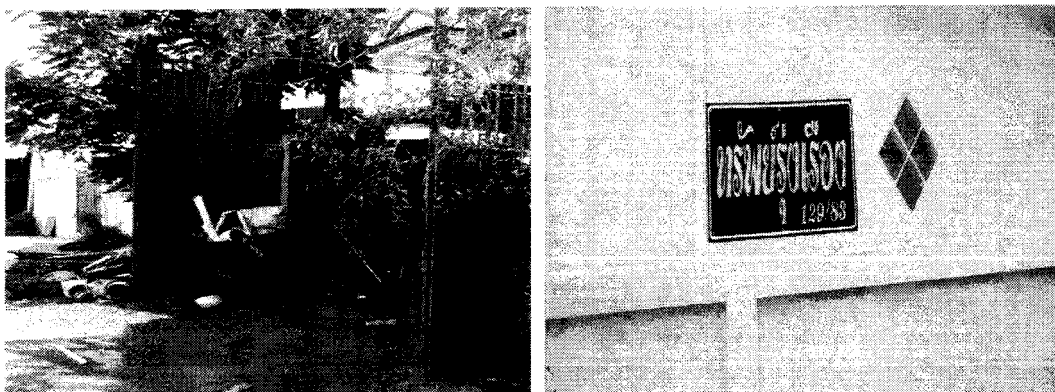
- 1) การจัดวางวัสดุ/สิ่งของที่รับซื้อภายในร้านเป็นระเบียบ
- 2) ไม่รับซื้อวัสดุที่มีอันตราย

ผลกระทบจากร้านรับซื้อ

ผลกระทบอาจจะเป็นปัญหาในช่วงฤดูฝนเพราะอาจจะเกิดการหมักหมมของวัสดุที่ทับถม

ภาพที่ 4.8 ผังการรับซื้อของร้านที่ 4

ภาพที่ 4.9 ป่านชื่อร้านและหน้าร้าน

ร้านที่ 5

สถานที่ตั้ง

เลขที่ 129/83ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

มีใบอนุญาตในการเปิดร้านรับซื้อของเก่า

ประเภทกิจการขายทอดตลาดและค้าของเก่าประเภทอื่นๆ แก้ว กระจก ภาชนะพลาสติก โลหะ

ลักษณะกิจการ

เป็นเจ้าของพื้นที่ เป็นเพียงชั่วคราวมีขนาดพื้นที่ 300 ตารางเมตร

พาหนะที่ใช้ในการประกอบกิจการ

รถกระบะจำนวนพนักงาน 5 คน

การรับซื้อ

จะรับซื้อที่ร้านอย่างเดียว

ประเภทของเก่าที่ร้านรับซื้อ

เหล็ก โลหะ กระจก ขวดแก้ว ขวดพลาสติก พลาสติก

ปริมาณมูลฝอยที่รับซื้อต่อวัน

ประมาณ 500 กิโลกรัมต่อวัน

การคัดแยกของเก่าแต่ละประเภท

ส่วนใหญ่ลูกค้าจะเป็นคนคัดแยกประเภทมาแล้ว ร้านจะแค่นำมาใส่กระสอบแยกไว้อีกครั้ง เพื่อรอนำไปส่งขายต่อ

ลักษณะอาคารและการสุขาภิบาลของร้าน

- 1) ตัวอาคารมีหลังคาคลุมด้วยสังกะสีที่แข็งแรง
- 2) พื้นไม้ได้ปูด้วยคอนกรีตที่ถูกต้องตามหลักการสร้างร้าน
- 3) ประตูทางเข้า-ออกมีขนาดเหมาะสม
- 4) ส่วนการจัดทำป้ายชื่อสถานประกอบการติดตั้งหน้าร้านไม่มีป้ายแสดงชื่อร้าน
- 5) พื้นที่ตัวอาคารมีแสงสว่างส่องเพียงพอ
- 6) มีรั้วล้อมรอบสถานประกอบการ
- 7) ไม่มีสัญญาณเตือนเพลิงไหม้และเครื่องดับเพลิง

สุขลักษณะเครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ น้ำดื่ม น้ำใช้

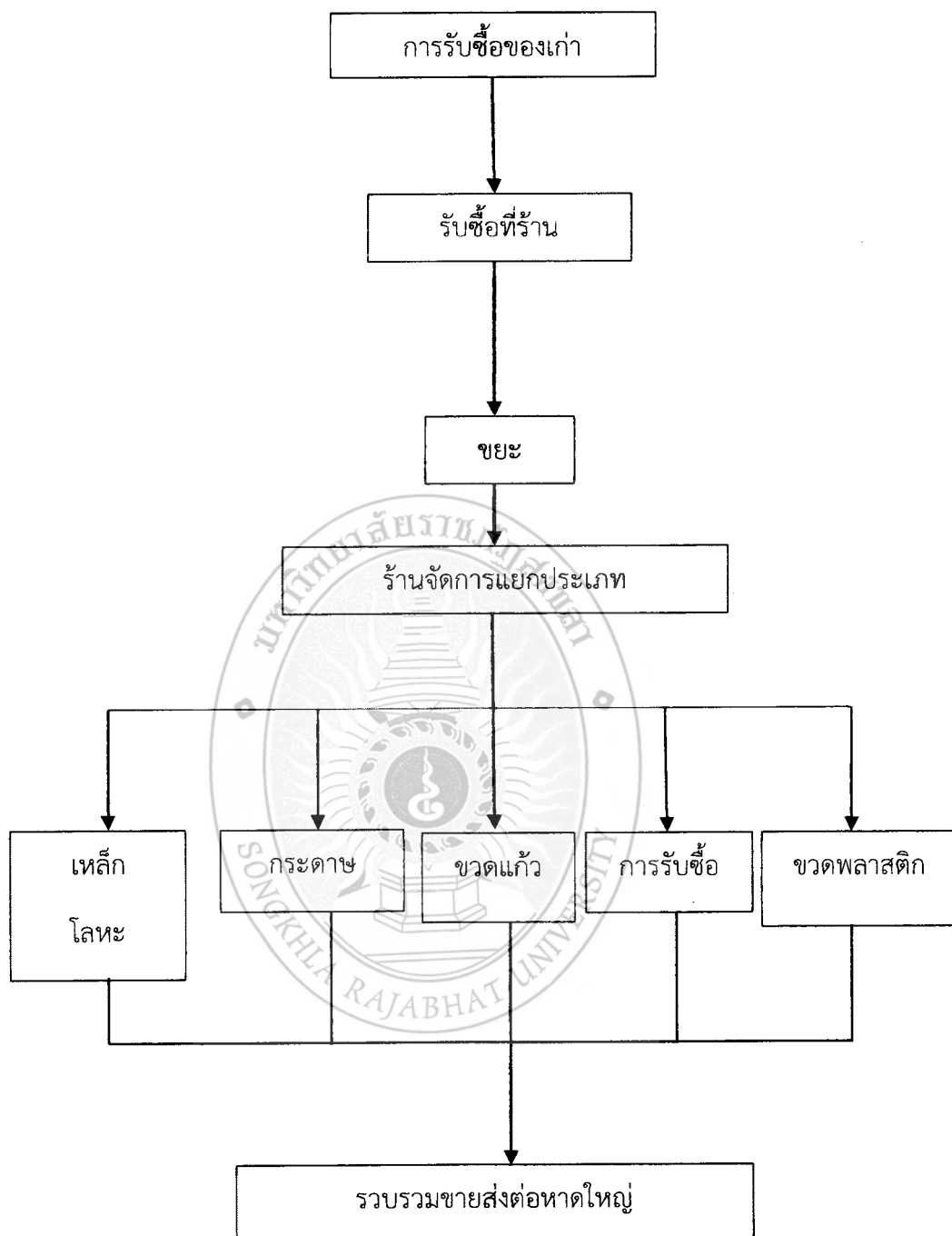
- 1) น้ำดื่มมีปริมาณเพียงพอ มีแก้วน้ำที่ใช้ส่วนรวมใช้แล้วนำไปล้างทำความสะอาดก่อนนำมาใช้ใหม่
- 2) ในร้านมีห้องน้ำ 1 ห้อง

สุขลักษณะในการปฏิบัติงาน

- 1) การจัดวางวัสดุ/สิ่งของที่รับซื้อภายในร้านไม่เป็นระเบียบ
- 2) ไม่รับซื้อวัสดุที่มีอันตราย

ผลกระทบจากร้านรับซื้อ

ผลกระทบของร้านคือปัญหาเสียงมาจากการคัดแยกของเก่าที่รับซื้อมา ปัญหากลิ่นที่หมักหมม

ภาพที่ 4.10 ผังการรับซื้อของร้านที่ 5

ภาพที่ 4.11 แสดงป้ายชื่อร้าน

ร้านที่ 6

เบอร์โทร

086-9606403

สถานที่ตั้ง

ถนน 30 เมตรตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ไม่ได้ต่อใบอนุญาตในการเปิดร้านรับซื้อของเก่า

ลักษณะกิจการ

เช่าดำเนินการ เป็นเพียงชั่วคราวมีขนาดพื้นที่ 200 ตารางเมตร

พาหนะที่ใช้ในการประกอบกิจการ

รถกระบะรถซาเล้งจำนวนพนักงาน 3 คน

การรับซื้อ

รับซื้อที่ร้านและออกตระเวนซื้อจากที่อื่น

ประเภทของเก่าที่ร้านรับซื้อ

เหล็ก โลหะ กระจาด ขวดแก้ว ขวดพลาสติก พลาสติก เครื่องใช้สำนักงาน และเครื่องใช้ไฟฟ้าต่างๆ

ปริมาณมูลฝอยที่รับซื้อต่อวัน

ประมาณ 100 กิโลกรัมต่อวัน

การคัดแยกของเก่าแต่ละประเภท

ส่วนใหญ่ลูกค้าจะเป็นคนคัดแยกประเภทมาแล้ว บางอย่างก็แยกไปตามชนิดของที่รับซื้อ

ลักษณะอาคารและการสุขาภิบาลของร้าน

- 1) ตัวอาคารไม่มีหลังคาคลุม
- 2) พื้นไม่ได้ปูด้วยคอนกรีตที่ถูกต้องตามหลักการสร้างร้าน
- 3) ประตูทางเข้า-ออกมีขนาดเล็ก
- 4) ส่วนการจัดทำป้ายชื่อสถานประกอบการติดตั้งหน้าร้านไม่มีป้ายแสดงชื่อร้าน
- 5) พื้นในตัวอาคารมีแสงสว่างส่องเพียงพอ
- 6) มีรั้วล้อมรอบสถานประกอบการ
- 7) ไม่มีสัญญาณเตือนเพลิงไหม้และเครื่องดับเพลิง

สุขลักษณะเครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ น้ำดื่ม น้ำใช้

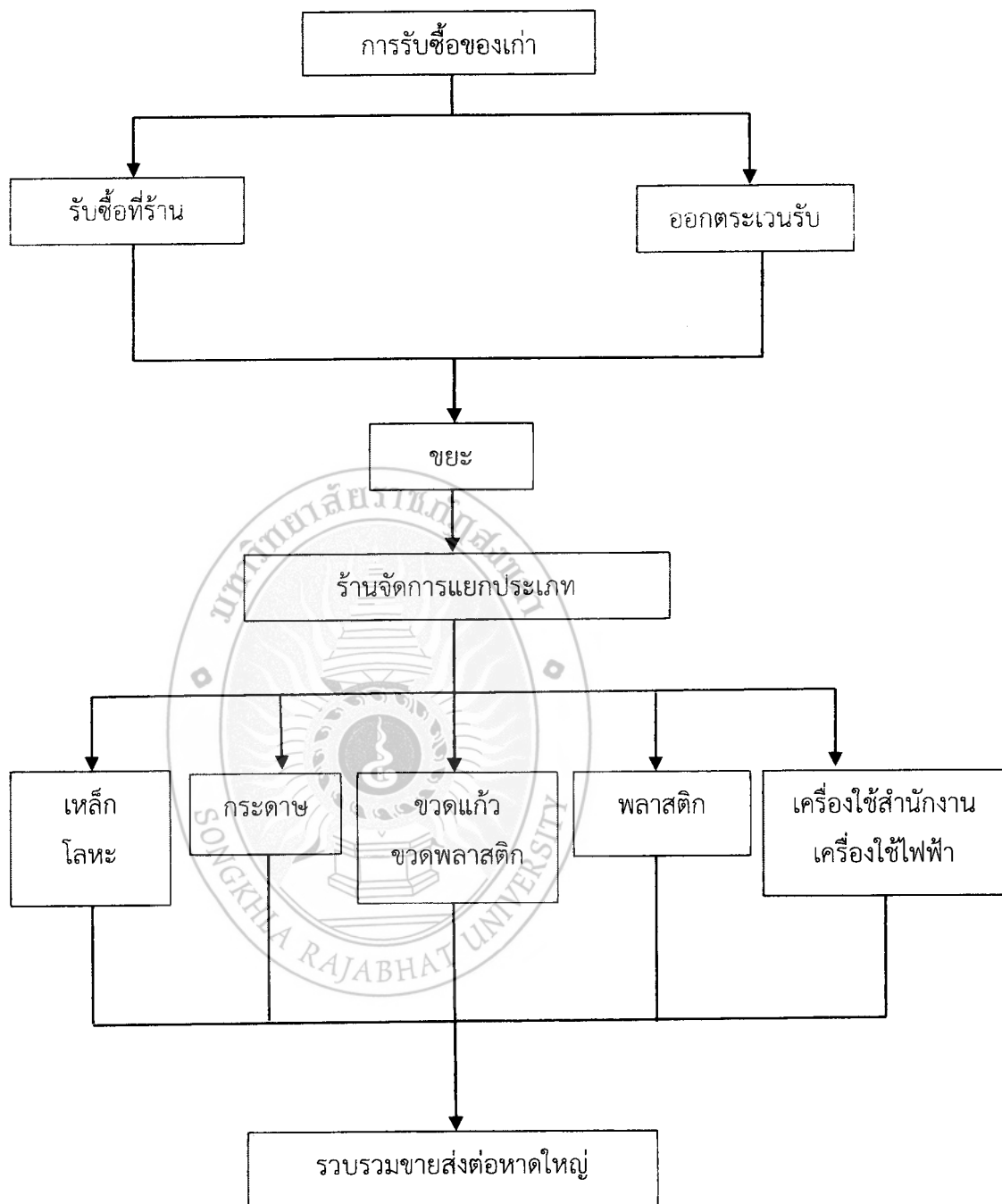
- 1) น้ำดื่มมีปริมาณเพียงพอ มีแก้วน้ำที่ใช้ส่วนรวมใช้แล้วนำไปล้างทำความสะอาดก่อนนำมาใช้ใหม่ (ที่ใส่น้ำจะเป็นกระติกน้ำ)
- 2) ในร้านมีห้องน้ำ 1 ห้อง

สุขลักษณะในการปฏิบัติงาน

- 1) การจัดวางวัสดุ/สิ่งของที่รับซื้อภายในร้านไม่เป็นระเบียบ
- 2) ไม่รับซื้อวัสดุที่มีอันตราย

ผลกระทบจากร้านรับซื้อของเก่า

ผลกระทบจะเป็นปัญหาในช่วงฤดูฝนเพราะอาจจะเกิดการหมักหมมของวัสดุที่ทับถมกัน
กลิ่น เสียจากการทำงาน

ภาพที่ 4.12 ผังการรับซื้อของร้านที่ 6

ภาพที่ 4.13 ป้ายและหน้าร้าน

ร้านที่ 7

สถานที่ตั้ง

เลขที่ 156/4 ถนน 30 เมตร ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

มีใบอนุญาตในการเปิดร้านรับซื้อของเก่า

ประเภทกิจการขายทอดตลาดและค้าของเก่าประเภทอื่นๆ แก้ว กระจดาช พลาสติก โลหะ

ลักษณะกิจการ

เป็นเจ้าของพื้นที่เป็นเพิงชั่วคราวมีขนาดพื้นที่ 800 ตารางเมตร

พาหนะที่ใช้ในการประกอบกิจการ

รถกระบะ รถกอล์ฟจำนวนพนักงาน 7 คน

การรับซื้อ

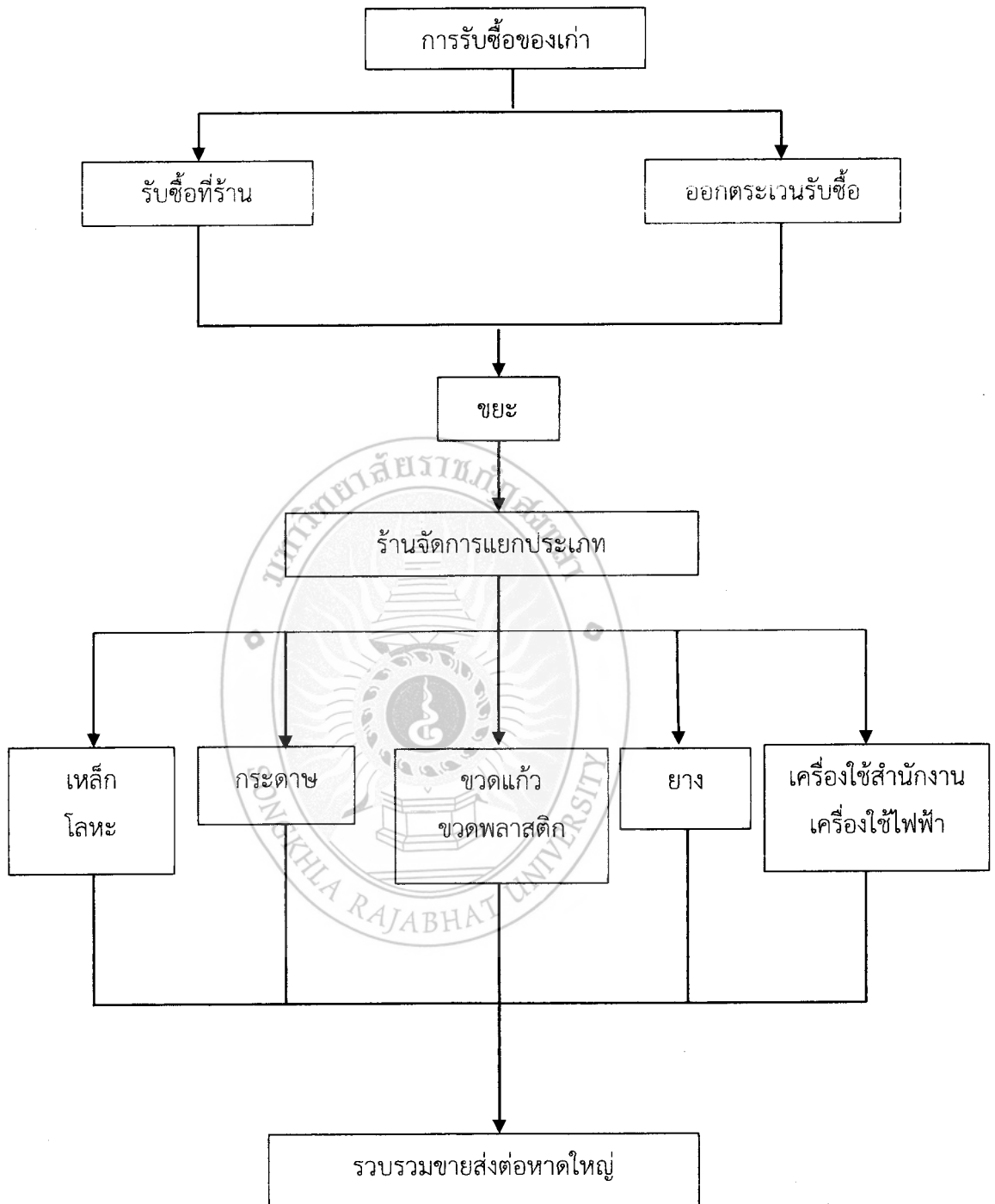
จะรับซื้อที่ร้านและออกตระเวนรับซื้อจากที่อื่นด้วย

ประเภทของเก่าที่ร้านรับซื้อ

เหล็ก โลหะ กระจดาช ขวดแก้ว ขวดพลาสติก พลาสติก ยาง เครื่องใช้สำนักงานและเครื่องใช้ไฟฟ้าต่างๆ

ปริมาณมูลฝอยที่รับซื้อต่อวัน

ประมาณ 3800 กิโลกรัมต่อวัน

ภาพที่ 4.14 ผังการรับซื้อของร้านที่ 7

4.2 การเปรียบเทียบเกณฑ์มาตรฐานกับร้านรับซื้อของเก่าในเขตเทศบาลเมืองตำบลเขารูปช้าง

เมื่อเปรียบเทียบเกณฑ์มาตรฐานกับร้านรับซื้อของเก่าภายในเขตเทศบาลเมืองเขารูปช้าง อำเภอเมืองจังหวัดสงขลา ได้ผลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงการเปรียบเทียบร้านรับซื้อของเก่ากับเกณฑ์ด้านที่ตั้ง สภาพแวดล้อม อาคาร และการสุขาภิบาล

เกณฑ์การประเมิน	ผลการประเมิน						
	ร้านรับซื้อขนาดเล็ก	ร้านรับซื้อขนาดกลาง					ร้านรับซื้อขนาดใหญ่
		ร้านที่ 1	ร้านที่ 2	ร้านที่ 3	ร้านที่ 4	ร้านที่ 5	
1.เกณฑ์ที่ตั้ง สภาพแวดล้อม อาคารและการสุขาภิบาล							
1.1 สถานที่ตั้ง ต้องอยู่ห่างจากเขตติดต่อสาธารณสถานเช่น สถานศึกษาสถานพยาบาล ตลาดสด สถานเลี้ยงเด็ก สวนสาธารณะ รัศมีโดยรอบต้องไม่น้อยกว่า 100 เมตร	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
1.2 แนวฉนวนป้องกันสิ่งรบกวนสำหรับพื้นที่ข้างเคียง มีขอบเขตสถานประกอบการที่ชัดเจน เช่น มีการปลูกต้นไม้ หรือมีรั้วไม้ รั้วปูนหรือรั้วที่ทำจากวัสดุอื่น ๆ โดยรั้วต้องมีความยาวรอบบริเวณร้าน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของความยาวรอบบริเวณร้านทั้งหมด และรั้วสามารถเป็นฉนวนได้ดี	x	✓	✓	✓	✓	✓	✓
1.3 ทางเข้า-ออก ไม่มีสิ่งกีดขวางเข้าออกสะดวก มีขนาดกว้างเพียงพอ ไม่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน การขนส่ง และกรณีมีเหตุฉุกเฉิน	✓	✓	x	✓	✓	x	✓

ตารางที่ 4.1 แสดงการเปรียบเทียบร้านรับซื้อของเก่ากับเกณฑ์ด้านที่ตั้ง สภาพแวดล้อม อาคาร และ การสุขาภิบาล (ต่อ)

เกณฑ์การประเมิน	ผลการประเมิน						
	ร้านรับ ซื้อขนาด เล็ก	ร้านรับซื้อขนาดกลาง					ร้านรับ ซื้อขนาด ใหญ่
	ร้านที่ 1	ร้านที่ 2	ร้านที่ 3	ร้านที่ 4	ร้านที่ 5	ร้านที่ 6	ร้านที่ 7
1.4 พื้นที่ประกอบกิจการ พื้นที่ประกอบกิจการ เหมาะสมกับความจำเป็นในการใช้งานและขนาดพื้นที่ที่มีสภาพพื้นที่ไม่รกรุงรังจนเป็นที่น่ารังเกียจ และรู้สึกไม่ปลอดภัยต่อผู้พบเห็นมีการจัดวางผังบริเวณภายในร้านเป็นสัดส่วน เหมาะสมในการจัดเก็บวัสดุให้เป็นระเบียบ	x	✓	x	✓	✓	x	✓
1.5 อาคารสถานประกอบการโครงสร้างอาคารมั่นคงแข็งแรง พื้น ฝาผนัง และหลังคาของอาคารทำด้วยวัสดุทนไฟ คงทน ทำความสะอาดง่าย เช่น พื้น ผนังเป็นคอนกรีตหรือไม้ และมีหลังคามุงกระเบื้องหรือสังกะสี มีระบบสาธารณูปโภคที่จำเป็นครบถ้วน	x	✓	x	✓	x	x	✓
1.6 สภาพพื้นที่ภายในสถานประกอบการพื้นที่สำหรับกองวัสดุรีไซเคิลเป็นพื้นคอนกรีตหรือมีแท่นสำหรับวางวัสดุหลังคาทำจากวัสดุที่คงทน แข็งแรง เช่น กระเบื้อง สังกะสี หรือวัสดุอื่นที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงหลังคาของอาคารเก็บ วัสดุรีไซเคิลต้องมีระยะห่างที่เหมาะสมจากวัสดุที่จัดเก็บ	x	✓	x	✓	✓	x	✓

ตารางที่ 4.2 แสดงการเปรียบเทียบร้านรับซื้อของเก่ากับเกณฑ์ด้านอาชีวอนามัย และความปลอดภัย

เกณฑ์การประเมิน	ผลการประเมิน						
	ร้านรับ ซื้อขนาด เล็ก	ร้านรับซื้อขนาดกลาง					ร้านรับ ซื้อขนาด ใหญ่
	ร้านที่ 1	ร้านที่ 2	ร้านที่ 3	ร้านที่ 4	ร้านที่ 5	ร้านที่ 6	ร้านที่ 7
2. เกณฑ์ด้านอาชีวอนามัย และความปลอดภัย							
2.1 น้ำดื่ม มีน้ำดื่มที่สะอาดเพียงพอ อย่างน้อย 1 ที่ สำหรับลูกจ้างไม่เกิน 40 คน น้ำดื่มต้องอยู่ในภาชนะที่สะอาด ภาชนะมีฝาปิดหรือมีก๊อก มีแก้วน้ำที่สะอาด	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2.2 น้ำใช้ พร้อมวัสดุอุปกรณ์การล้างมือ มีน้ำใช้ที่สะอาด เพียงพอสำหรับใช้ในสถานประกอบการ มีที่ล้างมือที่อยู่ในสภาพดี สะอาด ใช้งานได้	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2.3 ห้องส้วม มีอย่างน้อย 1 ห้อง ต่อคนงานไม่เกิน 15 คน หรือ ห้องส้วม 2 ห้อง ต่อคนงานไม่เกิน 40 คนและต้องอยู่ในสภาพดี ใช้งานได้ รวมทั้งสะอาดถูกสุขลักษณะ	x	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2.4 การส่งเสริมสุขภาพขอผู้ปฏิบัติงาน มีอาสาสมัครประจำบ้านและชุดปฐมพยาบาลเบื้องต้น ที่ยังไม่หมดอายุและพร้อมใช้งาน กรณี มีคนงาน/ลูกจ้างประจำ ต้องได้รับสิทธิการประกันสุขภาพหรือสิทธิในการประกันสังคม หรือกรณีกิจการภายในครอบครัวต้องได้รับสิทธิในการรักษาพยาบาลในรูปแบบบัตรทอง	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

ตารางที่ 4.2 แสดงการเปรียบเทียบร้านรับซื้อของเก่ากับเกณฑ์ด้านอาชีวอนามัย
และความปลอดภัย (ต่อ)

เกณฑ์การประเมิน	ผลการประเมิน						
	ร้านรับ ซื้อขนาด เล็ก	ร้านรับซื้อขนาดกลาง					ร้านรับ ซื้อขนาด ใหญ่
	ร้านที่ 1	ร้านที่ 2	ร้านที่ 3	ร้านที่ 4	ร้านที่ 5	ร้านที่ 6	ร้านที่ 7
2.9 เครื่องดับเพลิง หรืออุปกรณ์ดับเพลิง ต้องไม่หมดอายุ อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน ติดตั้งอยู่ในที่มองเห็นชัดเจน โดยความสูงจาก พื้นถึงหัวเครื่องดับเพลิง อยู่ระหว่าง 100-140 เซนติเมตร	x	x	x	x	x	x	✓

ตารางที่ 4.3 แสดงการเปรียบเทียบร้านรับซื้อของเก่ากับเกณฑ์ด้านการดำเนินงาน

เกณฑ์การประเมิน	ผลการประเมิน						
	ร้านรับ ซื้อขนาด เล็ก	ร้านรับซื้อขนาดกลาง					ร้านรับ ซื้อขนาด ใหญ่
	ร้านที่ 1	ร้านที่ 2	ร้านที่ 3	ร้านที่ 4	ร้านที่ 5	ร้านที่ 6	ร้านที่ 7
3. เกณฑ์ด้านการดำเนินงาน	x	✓	✓	✓	✓	x	✓
3.1 ใบอนุญาตประกอบกิจการ มี และติดไว้ในที่เปิดเผย สามารถตรวจสอบและ สังเกตเห็นได้ง่าย	x	✓	✓	✓	✓	x	✓
3.2 การแสดงเจตนาไม่รับซื้อของผิด กฎหมายมีป้ายไม่รับซื้อของโจรหรือของที่ ได้มาผิดกฎหมาย เพื่อแสดงเจตนาการซื้อขาย ที่สุจริต	x	x	x	x	x	x	x

ตารางที่ 4.3 แสดงการเปรียบเทียบร้านรับซื้อของเก่ากับเกณฑ์ด้านการดำเนินงาน (ต่อ)

เกณฑ์การประเมิน	ผลการประเมิน						
	ร้านรับซื้อขนาดเล็ก	ร้านรับซื้อขนาดกลาง					ร้านรับซื้อขนาดใหญ่
	ร้านที่ 1	ร้านที่ 2	ร้านที่ 3	ร้านที่ 4	ร้านที่ 5	ร้านที่ 6	ร้านที่ 7
3.3 ราคาซื้อวัสดุรีไซเคิลมีป้าย ใบปลิว แผ่นพับ SMS ทางโทรศัพท์ เว็บไซต์หรืออื่นๆ ที่แสดงให้ลูกค้ารับทราบราคาซื้อวัสดุรีไซเคิล	x	x	x	x	x	x	x
3.4 ป้ายชื่อสถานประกอบการมีป้ายชื่อร้านในขนาดที่เหมาะสม ติดไว้ในที่เปิดเผย สามารถตรวจสอบและมองเห็นได้ง่าย	x	✓	✓	✓	✓	x	✓
3.5 การจัดเก็บวัสดุที่รับซื้อมีการคัดแยก และจัดเก็บวัสดุที่รับซื้อให้เป็นหมวดหมู่ พร้อมมีป้ายบอกประเภท เช่น แก้ว กระดาษ พลาสติก อลูมิเนียม	x	✓	x	✓	✓	x	✓
3.6 การจัดทำบัญชีรับซื้อ-ขายของเก่ามีการจัดทำตามรูปแบบที่กำหนดและเป็นข้อมูลปัจจุบัน เช่น สมุด เอกสาร หรือบัญชีระบบอิเล็กทรอนิกส์ ระบุแหล่งที่มาและจำหน่ายไป โดยเฉพาะรายการวัสดุที่มีมูลค่าสูง (ทองแดง ทองเหลือง)	x	x	x	x	x	x	x
3.7 ตราชั่งได้มาตรฐาน หรือมีสติ๊กเกอร์หรือใบรับรองมาตรฐาน เช่น ตราชั่งกิโล (แบบเข็ม) สองด้าน เข็มกิโลต้องใช้ได้ทั้งสองด้าน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3.8 การมีส่วนร่วมต่อสังคม การให้ความร่วมมือต่อการตรวจของเจ้าหน้าที่ และคณะกรรมการตรวจประเมินหรือการร่วมจัดกิจกรรมต่อสาธารณชนด้านต่างๆ ได้แก่ ณาการขยะรีไซเคิล หรือผ้าป่ารีไซเคิล	x	✓	x	x	✓	✓	✓

ตารางที่ 4.4 แสดงการเปรียบเทียบร้านรับซื้อของเก่ากับเกณฑ์ด้านสิ่งแวดล้อม

เกณฑ์การประเมิน	ผลการประเมิน						
	ร้านรับซื้อขนาดเล็ก	ร้านรับซื้อขนาดกลาง					ร้านรับซื้อขนาดใหญ่
	ร้านที่ 1	ร้านที่ 2	ร้านที่ 3	ร้านที่ 4	ร้านที่ 5	ร้านที่ 6	ร้านที่ 7
4. เกณฑ์ด้านสิ่งแวดล้อม							
4.1 การจัดการมูลฝอยมีการจัดการมูลฝอยอย่างเหมาะสมและไม่สร้างความเดือดร้อนรำคาญต่อชุมชน (บริเวณพื้นและบริเวณโดยรอบของสถานประกอบการต้องสะอาด ไม่มีมูลฝอยตกค้างมีภาชนะหรือที่รองรับขยะที่เหมาะสมและเพียงพอ)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4.2 ฝุ่นและควัน กลิ่น เสียง และความสั่นสะเทือน(พิจารณาจากข้อเท็จจริง ขณะตรวจประเมินว่าไม่สร้างความเดือดร้อนรำคาญต่อชุมชน)ไม่มีฝุ่นและควันไม่มีกลิ่นสารเคมีหรือกลิ่นรบกวนไม่มีเสียงดังรบกวนไม่มีความสั่นสะเทือน	✓	✓	✗	✓	✓	✗	✓
4.3 น้ำทิ้งไม่มีน้ำเสีย ไม่มีน้ำทิ้งหากมีน้ำเสียที่เกิดขึ้นจากกระบวนการผลิตในสถานประกอบการ เช่น น้ำล้างถุง/เศษพลาสติกต้องมีระบบ/บ่อบำบัดน้ำเสียและคุณภาพน้ำทิ้งต้องไม่เกินมาตรฐานตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนดน้ำเสียอื่นๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ต้องมีการจัดการเบื้องต้นที่เหมาะสม มีตะแกรงดักขยะก่อนปล่อยน้ำทิ้ง	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗
4.4 การควบคุมสัตว์พาหะและแมลงมีการควบคุมแมลง หนู ยุง ในสถานประกอบการ เช่น การทำลายแหล่งอาหาร แหล่งเพาะพันธุ์ การใช้เครื่องมือดักจับหรือการใช้ยาเบื่อ หรือใช้สมุนไพรฉีดพ่นและขณะตรวจประเมินต้องไม่พบ แมลงสาบ หนู ยุง แมลงวัน	✗	✓	✗	✓	✓	✗	✓

ตารางที่ 4.4 แสดงการเปรียบเทียบร้านรับซื้อของเก่ากับเกณฑ์ด้านสิ่งแวดล้อม (ต่อ)

เกณฑ์การประเมิน	ผลการประเมิน						
	ร้านรับซื้อขนาดเล็ก	ร้านรับซื้อขนาดกลาง					ร้านรับซื้อขนาดใหญ่
	ร้านที่ 1	ร้านที่ 2	ร้านที่ 3	ร้านที่ 4	ร้านที่ 5	ร้านที่ 6	ร้านที่ 7
4.5 เรื่องร้องเรียนด้าน สิ่งแวดล้อม หรือเหตุเดือดร้อนรำคาญไม่มีเรื่องร้องเรียนด้านสิ่งแวดล้อม จากหน่วยงานที่รับร้องเรียนหรือเคยมีแต่ได้ดำเนินการแก้ไขแล้ว	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

ตารางที่ 4.5 แสดงผลการประเมินเกณฑ์มาตรฐานกับร้านรับซื้อของเก่า

เกณฑ์มาตรฐาน	ผลการประเมิน			
	ร้านรับซื้อขนาดเล็ก	ร้านรับซื้อขนาดกลาง	ร้านรับซื้อขนาดใหญ่	รวม
1.เกณฑ์ที่ตั้ง สภาพแวดล้อม อาคาร และการสุขาภิบาล	33.33%	70.00%	100.00%	67.78%
2.เกณฑ์ด้านอาชีวอนามัย และความปลอดภัย	33.33%	74.34%	88.89%	65.52%
3.เกณฑ์ด้านการดำเนินงาน	25.00%	60.00%	75.00%	53.33%
4.เกณฑ์ด้านสิ่งแวดล้อม	60.00%	64.00%	80.00%	68.00%

จากตารางที่ 5 แสดงผลการประเมินเกณฑ์มาตรฐานกับร้านรับซื้อของเก่า เมื่อนำผลการศึกษาเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานพบว่า เกณฑ์ที่ผ่านมากที่สุด ได้แก่ เกณฑ์ด้านสิ่งแวดล้อม คิดเป็นร้อยละ 68.00 ส่วนเกณฑ์ที่ผ่านน้อยที่สุด ได้แก่ เกณฑ์ด้านการดำเนินงานคิดเป็นร้อยละ 53.33

จากตารางที่1 ถึงตารางที่4 แสดงการเปรียบเทียบร้านรับซื้อของเก่ากับเกณฑ์มาตรฐานโดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.เกณฑ์ที่ตั้ง สภาพแวดล้อม อาคารและการสุขาภิบาล

- ด้านแนวถนนป้องกันสิ่งรบกวนไม่ตรงตามเกณฑ์คือ ร้านที่ 2 ร้านที่ 3 ร้านที่ 4 ร้านที่ 5 ร้านที่ 6 และร้านที่ 7
- ด้านพื้นที่ประกอบกิจการร้านที่ไม่ตรงตามเกณฑ์คือ ร้านที่ 1 ร้านที่ 3 และร้านที่ 6
- ด้านอาคารสถานประกอบการร้านที่ไม่ตรงตามเกณฑ์คือ ร้านที่ 1 ร้านที่ 3 ร้านที่ 5 และร้านที่ 6
- ด้านสภาพพื้นที่ภายในสถานประกอบการร้านที่ไม่ตรงตามเกณฑ์คือ ร้านที่ 1 ร้านที่ 3 และร้านที่ 6

2.เกณฑ์ด้านอาชีวอนามัย และความปลอดภัย

- การส่งเสริมสุขภาพของผู้ปฏิบัติงานไม่ตรงตามเกณฑ์คือ ร้านที่ 1
- การแต่งกายของผู้ปฏิบัติงานไม่มีร้านที่ตรงตามเกณฑ์ เพราะไม่ใส่ถุงมือ ไม่มีผ้าปิดปากปิดจมูก ไม่ใส่เสื้อแขนยาว ไม่สวมรองเท้ายาง
- เครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ ในการปฏิบัติงานร้านที่ไม่ตรงตามเกณฑ์คือ ร้านที่ 1
- เครื่องดับเพลิง หรืออุปกรณ์ดับเพลิงร้านที่ไม่ตรงตามเกณฑ์คือ ร้านที่ 1 ร้านที่ 2 ร้านที่ 3 ร้านที่ 4 ร้านที่ 5 และร้านที่ 6

3.เกณฑ์ด้านการดำเนินงาน

- ใบอนุญาตประกอบกิจการร้านที่ไม่ตรงตามเกณฑ์คือ ร้านที่ 1 และร้านที่ 6
- ราคารับซื้อวัสดุรีไซเคิลไม่มีร้านที่ตรงตามเกณฑ์มาตรฐาน เพราะไม่มีป้ายแสดงราคาการรับซื้อ
- การจัดเก็บวัสดุที่รับซื้อร้านที่ไม่ตรงตามเกณฑ์คือ ร้านที่ 1 ร้านที่ 3 และร้านที่ 6
- การจัดทำบัญชีรับซื้อ-ขายของเก่า ไม่มีร้านที่ตรงตามเกณฑ์มาตรฐานเพราะร้านไม่ได้จัดทำบัญชีระบุแหล่งที่มาและจำหน่ายของที่รับซื้อไป
- การบันทึกข้อมูลรายละเอียดของผู้มาจำหน่ายของ/วัสดุไม่มีร้านที่ตรงตามเกณฑ์มาตรฐาน

4.เกณฑ์ด้านสิ่งแวดล้อม

- น้ำทิ้งไม่มีร้านที่ตรงตามเกณฑ์มาตรฐาน เพราะไม่มีระบบบำบัดน้ำเสีย
- การควบคุมสัตว์พาหะและแมลง ร้านที่ไม่ตรงตามเกณฑ์คือ ร้านที่ 3 และร้านที่ 6

4.3 ผลการสำรวจร้านรับซื้อของเก่า

จากผลการศึกษาสามารถสรุปผลได้ดังนี้ ผู้ประกอบการธุรกิจรับซื้อของเก่าในจังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 57.14 ของจำนวนร้านทั้งหมด และเพศชาย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 ของจำนวนร้านทั้งหมด และไม่ทราบเพศ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29 ของจำนวนร้านทั้งหมด ซึ่งผู้ประกอบการจะมีอายุระหว่าง 30-60 ปี ธุรกิจร้านรับซื้อของเก่าส่วนใหญ่ เป็นธุรกิจเจ้าของคนเดียวมีการจดทะเบียนการค้าอย่างถูกต้อง มีใบอนุญาตในการเปิดร้านจำนวน 5 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 71.43 ของจำนวนร้านทั้งหมด และมีใบอนุญาตหมดอายุจำนวน 2 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 28.57 ของจำนวนร้านทั้งหมด

ร้านรับซื้อของเก่าภายในตำบลเขารูปช้าง มีร้านตรงตามเกณฑ์การประเมินทั้งหมด 3 ร้านคิดเป็นร้อยละ 42.86 ของจำนวนร้านทั้งหมด ได้แก่ ร้านที่ 2 ร้านที่ 4 และร้านที่ 7 ส่วนร้านที่ไม่ตรงตามเกณฑ์มีอยู่ 4 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 57.14 ของจำนวนร้านทั้งหมด ได้แก่ ร้านที่ 1 ร้านที่ 3 ร้านที่ 5 และร้านที่ 6 จำนวนพนักงาน 4-7 คน จำนวนร้านแบ่งตามขนาดร้านทั้ง 3 ประเภทพบว่ามีร้านรับซื้อขนาดเล็กมีจำนวน 1 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 14.28 ของจำนวนร้านทั้งหมด ร้านรับซื้อขนาดกลางมีจำนวน 5 ร้านคิดเป็นร้อยละ 71.43 ของจำนวนร้านทั้งหมดและร้านรับซื้อขนาดใหญ่มีจำนวน 1 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 14.28 ของจำนวนร้านทั้งหมด

ลักษณะทำเลที่ตั้งของร้านรับซื้อของเก่าจะมีขนาดพื้นที่ระหว่าง 200-800 ตารางเมตรพื้นที่ตั้งร้านส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่เช่าดำเนินการคิดเป็นร้อยละ 57.14 ของจำนวนร้านทั้งหมด และเป็นเจ้าของที่ดิน คิดเป็นร้อยละ 42.86 ของจำนวนร้านทั้งหมด ลักษณะร้านจะเป็นเพิงชั่วคราว โดยพื้นที่ตั้งจะต้องอยู่ห่างจากแหล่งชุมชน เพราะร้านรับซื้อของเก่าต้องมีการเก็บวัสดุที่ผ่านการใช้งานมาแล้ว จึงง่ายต่อการปนเปื้อนของสารอันตรายและเชื้อโรค อาจก่อให้เกิดความเดือดร้อน ทัศนียภาพที่ไม่สวยงามแก่ผู้อาศัยบริเวณใกล้เคียง ดังนั้นร้านรับซื้อของเก่าจึงต้องใช้พื้นที่ค่อนข้างมากและอยู่ห่างจากแหล่งชุมชน เพื่อไม่ให้เกิดการรบกวนต่อประชาชนที่อยู่บริเวณรอบๆ ร้านรับซื้อของเก่า

4.4 แนวทางการป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากร้านรับซื้อของเก่า

4.4.1 สภาพภูมิทัศน์

- จัดทำแนวกำแพง รั้วรอบบริเวณสถานประกอบการ เพื่อเป็นแนวฉนวนปิดกั้นทิศทางลมและเสียงตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่

- มีการปลูกต้นไม้โดยรอบบริเวณสถานประกอบการ

4.4.2 การจัดการสิ่งแวดล้อม

- จัดให้มีระบบป้องกัน ควบคุม บำบัด และกำจัดมลพิษทางน้ำโดยมีการบำบัดน้ำเสียและมีการระบายน้ำที่เหมาะสม ไม่มีน้ำท่วมขังในกรณีที่มีการระบายน้ำลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะมีตะกอนสำหรับตกขยะมูลฝอยและดูแลไม่ให้เกิดการอุดตัน

- จัดให้มีการเก็บรวบรวมหรือกำจัดขยะอื่นๆ ที่ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อีกให้ถูกสุขลักษณะ ดังนี้

(ก) มีภาชนะบรรจุ หรือภาชนะรองรับที่เหมาะสมและเพียงพอกับปริมาณและประเภทของขยะที่เกิดขึ้น รวมทั้งมีการทำความสะอาดภาชนะบรรจุหรือภาชนะรองรับและบริเวณที่เก็บภาชนะนั้นอยู่เสมอ

(ข) ในกรณีที่มีการกำจัดเอง ต้องเป็นวิธีที่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล และได้รับความเห็นชอบจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นและต้องดำเนินการให้ถูกต้องตามข้อกำหนดข้อท้องถิ่นนั้น

(ค) กรณีที่มีขยะที่ปนเปื้อนสารพิษ หรือวัตถุอันตราย หรือสิ่งอื่นใดที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพหรือมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม จัดให้มีระบบป้องกันควบคุม บำบัด และกำจัดมลพิษจากสารเคมีหรือวัตถุอันตรายหรือสารอันตราย ให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด

- กรณีมีวัตถุอันตราย ต้องมีสถานที่ที่ปลอดภัยสำหรับเก็บรักษาวัตถุอันตราย หรือสิ่งของที่อาจก่อให้เกิดอันตรายหรืออัคคีภัยได้ง่ายไว้โดยเฉพาะตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

- จัดให้มีระบบควบคุมกลิ่นเหม็น ไม่ให้มีกลิ่น แผลง และพาหะนำโรค เพื่อป้องกันปัญหาโรคทางด้านสุขภาพอนามัยของพนักงานและชุมชนข้างเคียง

- จัดให้มีระบบป้องกัน ควบคุม บำบัด และกำจัด มลพิษทางอากาศ เสียง ความสั่นสะเทือน และเหตุรำคาญอื่นๆ ที่เกิดจากการปฏิบัติงานหรือประกอบกิจการให้เป็นไปตามมาตรฐานควบคุมของเสียงหรือเหตุรำคาญดังกล่าวตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด

4.5 การจัดการระเบียบร้านรับซื้อของเก่า

จากผลการศึกษาการจัดการรับซื้อของเก่าในเขตเทศบาลเมืองเขารูปช้าง จะเห็นว่า มีร้านที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการตรวจสอบและปรับปรุงให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน ดังนั้นการจัดการร้านรับซื้อของเก่าก็เป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้ชุมชนที่อยู่บริเวณใกล้เคียงร้านรับซื้อของเก่ามีคุณภาพชีวิตที่ดี และชุมชนมีคุณภาพ

1 คัดแยกวัสดุรีไซเคิลออกเป็นหมวดหมู่ แล้วแยกที่ที่ต้องการและไม่ต้องการออกจากกัน แล้วนำไปจัดเก็บตามหมวดหมู่ และกำจัดวัสดุที่ไม่ต้องการทิ้ง

2 ห้ามพนักงานคัดแยกวัสดุต้องสงสัยหรือภาชนะบรรจุที่ไม่ทราบแน่ชัดหากพบเห็นให้รีบแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตรวจสอบต่อไป

3 กำหนดพื้นที่เก็บวัสดุรีไซเคิลให้เป็นสัดส่วน และแยกพื้นที่เก็บสะสมสำหรับเป็นหมวดหมู่ตามประเภทของวัสดุ โดยคำนึงถึงปริมาณและการใช้เนื้อที่ความปลอดภัย คุณภาพ และประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ตลอดจนกำหนดพื้นที่ว่างสำหรับทางเดิน การคัดแยกวัสดุ และความสะอาดในการปฏิบัติงาน

3.1) การพิจารณาเนื้อที่สำหรับเก็บวัสดุแต่ละประเภท

- ปริมาณวัสดุรีไซเคิลที่รับซื้อ เช่น วัสดุที่มีปริมาณมากควรมีพื้นที่จัดเก็บมาก

ความถี่ในการขาย หรือระยะเวลาในการเก็บรักษา เช่น วัสดุที่มีระยะเวลาในการเก็บสั้นหรือมีความถี่ในการขายบ่อย

3.2) การกำหนดพื้นที่โดยคำนึงถึงความปลอดภัย

- ต้องเก็บวัสดุที่ติดไฟง่าย เช่น กระดาษ ที่นอนขำรูด พลาสติก แยกเป็นสัดส่วนจากวัสดุที่มีสารกัดกร่อนเป็นส่วนประกอบ เช่น ซากแบตเตอรี่ สารที่ก่อให้เกิดเปลวไฟ และเก็บให้ห่างจากแหล่งกำเนิดความร้อน

- กำหนดพื้นที่ในการจัดเก็บวัสดุอันตราย เช่น แบตเตอรี่ แยกจากวัสดุประเภทอื่นๆ

- เว้นที่ว่างสำหรับการขนย้าย และพื้นที่ในการปฏิบัติงานคัดแยกวัสดุรีไซเคิล

- กำหนดทางออกที่หนีภัยได้ทันทีเมื่อมีเหตุฉุกเฉินเกิดขึ้น

4) เขียนป้ายชื่อแสดงประเภทวัสดุรีไซเคิลและป้ายบอกพื้นที่เก็บสิ่งของเครื่องใช้ อุปกรณ์ให้ชัดเจน

- 5) มีการจัดทำบัญชีรับซื้อของเก่าตามแบบที่กำหนด เช่น ข้อมูลปริมาณการรับซื้อ และการเก็บสะสมวัสดุรีไซเคิลประจำเดือน
- 6) มีการแสดงใบอนุญาตผู้ค้าของเก่าในสถานประกอบการที่สามารถมองเห็นได้ง่าย
- 7) ตรวจเช็คเครื่องใช้ อุปกรณ์ ด้วยการทำความสะอาดให้อยู่ในสภาพดี
- 8) ควบคุมและป้องกันการเกิดมลภาวะที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพร่างกาย สุขภาพจิตของพนักงาน และสิ่งแวดล้อม เช่น เสียงดังเกินไป แสงสว่างไม่เพียงพอ ควันและเขม่าฟุ้งกระจายทั่วไป จัดให้มีการระบายน้ำที่เหมาะสม ไม่มีน้ำท่วมขังในกรณีที่มีการระบายน้ำลงสู่ท่อสาธารณะหรือแหล่งน้ำธรรมชาติ ให้มีตะแกรงสำหรับดักขยะมูลฝอยและต้องดูแลไม่ให้เกิดการอุดตัน
- 9) จัดให้มีการอบรมให้ความรู้แก่พนักงานเกี่ยวกับการรับซื้อ และการคัดแยกของเก่าเพื่อป้องกันอันตรายจากวัสดุที่มีสารปนเปื้อนสารอันตราย
- 10) จัดอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลให้เพียงพอสำหรับพนักงาน เช่น ถุงมือ รองเท้า ผ้าปิดจมูก เป็นต้น และกำชับให้พนักงานแต่งกายให้ถูกสุขลักษณะโดยใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายที่ตัดเตรียมไว้ ได้แก่ การสวมเสื้อผ้าที่รัดกุม ใส่ถุงมือให้มิดชิด สวมรองเท้ามุ้ย และใช้ผ้าปิดจมูกตลอดระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน
- 11) จัดให้มีการตรวจสุขภาพประจำปีให้แก่พนักงาน/ลูกจ้าง
- 12) จัดให้มีระบบป้องกันอัคคีภัย ตามข้อกำหนดหรือข้อบัญญัติของราชการส่วนท้องถิ่นหรือข้อบัญญัติกรมโยธาธิการและผังเมือง กรมโรงงานอุตสาหกรรม หรือมาตรฐานอื่นที่ยอมรับได้
- 13) ห้ามพนักงานรับซื้อวัสดุที่ผิดกฎหมายหากปรากฏว่าสิ่งของเก่าที่รับซื้อไว้ต้องสงสัยว่าได้มาจากการกระทำผิด ให้หมายเหตุแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจพร้อมผลการตรวจสอบ

4.6 การอภิปรายผล

จากการศึกษาการจัดการร้านรับซื้อของเก่าในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

4.6.1 ชนิดและที่มาของการรับซื้อของเก่า

ธุรกิจร้านรับซื้อของเก่าในเขตเทศบาลเมืองเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา รับซื้อของเก่าทุกประเภท ได้แก่ กระจาด พลาสติก โลหะ แก้ว และเครื่องใช้ไฟฟ้าและเครื่องใช้สำนักงานของเก่าที่กำไรมากที่สุดเป็นของเก่าประเภทโลหะ ช่องทางการรับซื้อของร้านรับซื้อ มี 2 ช่องทาง คือ นำมาขายเอง และร้านออกตระเวนไปรับซื้อเอง โดยธุรกิจรับซื้อของเก่าจะขายของเก่าตามสภาพที่รับซื้อมาไปยังแหล่งรับซื้อปลายทาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง ธุรกิจรับซื้อของเก่าในจังหวัดปทุมธานี ของ ชัญชิตา พรหมแสน (2550:บทคัดย่อ) พบว่า ธุรกิจรับซื้อของเก่าในจังหวัด

ปทุมธานี รับซื้อของเก่าทุกประเภท ได้แก่ กระจาด ขวดพลาสติก โลหะ และแก้ว ของเก่าที่ทำกำไรให้กับธุรกิจมากที่สุดเป็นของเก่าประเภทโลหะในปัจจุบันลูกค้าที่นำของเก่ามาขายให้กับร้านรับซื้อของเก่าเป็นบุคคลทั่วไปที่นำของเก่ามาขายเอง ผู้ซื้อของเก่าที่ซับซ้อนสามล้อหรือซาเล้ง และผู้ซื้อของเก่าที่เป็นร้านค้าย่อยต่างๆโดยธุรกิจรับซื้อของเก่าขายของเก่าตามสภาพเดิมที่รับซื้อมาไปยังแหล่งรับซื้อปลายทางที่เป็นร้านรับซื้อของเก่ารายใหญ่หรือโรงงานแปรรูป

4.6.2 ที่ตั้ง สภาพแวดล้อม อาคารและการสุขาภิบาล

สถานที่ตั้งสถานประกอบการส่วนใหญ่อยู่ห่างจากสถานศึกษา โรงพยาบาล บ้านจัดสรร ภายในระยะ 100 เมตร ห่างจากบ่อน้ำตื้น แหล่งน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้น แต่การทำรั้วรอบสถานประกอบการยังไม่ครอบคลุมสถานประกอบการ ซึ่งอาจทำให้บ้านที่อยู่บริเวณใกล้เคียงเกิดความรำคาญได้ สถานประกอบการส่วนใหญ่มีสถานที่เพียงพอในการปฏิบัติงานและมีทางออกที่เหมาะสม แต่การสร้างอาคารและพื้นที่ไม่มั่นคงแข็งแรงโดยส่วนใหญ่จะกองไว้กับพื้นดินซึ่งซึมน้ำได้ ก่อให้เกิดการสะสมของสารพิษในดินและอาจก่อให้เกิดการปนเปื้อนสู่แหล่งน้ำได้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย เรื่องการศึกษาระบบการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์จากร้านรับซื้อของเก่าในจังหวัดกำแพงเพชร ของ นางสาวอนูรัตน์ โมกโธสง (บทคัดย่อ:2555) พบว่า สถานที่ที่ตั้งสถานประกอบการส่วนใหญ่ห่างจากสถานศึกษา โรงพยาบาล บ้านจัดสรร บ้านแถวเพื่อการพักอาศัยภายในระยะ 100 เมตร จากเขตติดต่อสาธารณะ ห่างจากบ่อน้ำ น้ำตื้น แหล่งน้ำธรรมชาติหรือที่มนุษย์สร้างขึ้น พื้นที่ชุ่มน้ำ คลองชลประทานและโรงผลิตน้ำประปาไม่น้อยกว่า 300 เมตร แต่ยังมีการทำรั้วรอบสถานประกอบการเพียงครึ่งเดียวของจำนวนสถานประกอบการทั้งหมด ซึ่งอาจก่อให้เกิดการแพร่กระจายของสารพิษหรือทำให้บ้านที่อยู่บริเวณใกล้เคียงเกิดความรำคาญได้

4.6.3 อาชีวอนามัยและความปลอดภัย

อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลและการแต่งกายของผู้ปฏิบัติงานยังไม่พร้อมในการป้องกันอันตรายจากการทำงาน การจัดการห้องน้ำมีเพียงพอสำหรับผู้ปฏิบัติงานมีน้ำดื่มและน้ำใช้ในสถานประกอบการอย่างเพียงพอ นอกจากนี้ผู้ปฏิบัติงานยังมีการบริโภคอาหาร เครื่องดื่ม หรือสูบบุหรี่ในขณะที่ปฏิบัติงานโดยที่ไม่ได้ล้างมือให้สะอาด เป็นเหตุให้ได้รับพิษเข้าสู่ร่างกายได้ง่าย และยังไม่มีความพร้อมในการจัดชุดδυาเวชภัณฑ์ในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย เรื่องการศึกษาวิเคราะห์ระบบการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์จากร้านรับซื้อของเก่าในจังหวัดกำแพงเพชร ของ นางสาวอนูรัตน์ โมกโธสง (บทคัดย่อ:2555) พบว่า มีน้ำดื่มน้ำใช้ในสถานประกอบการอย่างเพียงพอ แต่ในการนำน้ำมาดื่มยังก่อให้เกิดการปนเปื้อนได้ง่าย เนื่องจากภาชนะบรรจุไม่ได้เป็นระบบปิด เช่น ตักดื่ม เป็นต้น ซึ่งจะช่วยป้องกันการปนเปื้อนได้ รวมถึงตำแหน่งที่ตั้งน้ำดื่มอยู่ใกล้บริเวณปฏิบัติงานซึ่งก่อให้เกิดการปนเปื้อนได้เช่นกัน นอกจากนี้

ผู้ปฏิบัติงานยังมีการบริโภคอาหาร เครื่องดื่ม หรือสูบบุหรี่ในขณะที่ปฏิบัติงานโดยที่ยังไม่ได้ล้างมือ ให้สะอาด เป็นเหตุให้ได้รับสารพิษเข้าสู่ร่างกายได้ง่าย การจัดและดูแลห้องน้ำห้องส้วมให้พนักงาน ค่อนข้างเพียงพอและถูกสุขลักษณะ แต่ยังไม่มีความพร้อมในการจัดตู้ยาพร้อมเวชภัณฑ์ในการปฐม พยาบาลเบื้องต้น เพื่อให้สามารถปฐมพยาบาลเบื้องต้นในกรณีฉุกเฉิน

4.6.4 ด้านสิ่งแวดล้อม

ระดับเสียง และการฟุ้งกระจายของฝุ่นไม่เป็นเหตุรำคาญหรือเป็นอันตรายต่อ สุขภาพสำหรับ ผู้ที่อยู่ใกล้เคียงมากนัก ภายในสถานประกอบการไม่มีบ่อบำบัดน้ำเสีย ยังมีการทิ้ง มูลฝอยเคลื่อนกรวดภายในสถานประกอบการและบริเวณโดยรอบ เป็นเหตุให้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์ นำโรคได้ง่าย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การศึกษาวิเคราะห์ระบบการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ จากร้านรับซื้อของเก่าในจังหวัดกำแพงเพชร ของ นางสาวอนุรัตน์ โมกโธสง (บทคัดย่อ:2555) พบว่า ด้านสภาพแวดล้อมภายนอกและภายในไม่มีฝุ่นฟุ้งกระจาย เสียง จนเป็นเหตุรำคาญหรือเป็น อันตรายต่อสุขภาพต่อผู้ที่อยู่ใกล้เคียงมากนัก ภายในสถานประกอบการไม่มีบ่อบำบัดน้ำเสีย ยังมี การทิ้งมูลฝอยเคลื่อนกรวดภายในสถานประกอบการและบริเวณโดยรอบ เป็นเหตุให้เป็นแหล่ง เพาะพันธุ์สัตว์นำโรคได้ง่าย แต่ส่วนใหญ่สถานที่ประการจะมีน้ำขังบ้างในช่วงฤดูฝน การประกอบกิจการร้านรับซื้อของเก่า เป็นกิจการที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพผู้ประกอบการ และผู้อยู่ใกล้เคียงสถานประกอบการ รวมทั้งสิ่งแวดล้อม การขาดความรู้ ความเข้าใจและ การตระหนักถึงพิษภัยที่จะเกิดขึ้นนอกเหนือจากผลตอบแทนที่จะได้รับนั้นก่อให้เกิดผลเสียทั้งใน ปัจจุบันและอนาคต

4.6.5 การคัดแยกขยะ

จากการสอบถามผู้ประกอบการร้านรับซื้อของเก่าพบว่าส่วนใหญ่คนภายในชุมชนที่ นำมูลฝอยมาขาย และเป็นกิจกรรมหนึ่งที่สามารถคัดแยกมูลฝอยของคนภายในชุมชน เป็นอาชีพที่ เพิ่มรายได้ให้กับชุมชน และธุรกิจรับซื้อของเก่ามีส่วนช่วยในการรักษาสภาพแวดล้อม และ ร้านรับซื้อของเก่าเองเมื่อมีของเก่าที่เหลือจากการรับซื้อก็ได้มีการคัดแยกแล้วนำมาทิ้งในถังขยะ ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัย เรื่องการศึกษาวิเคราะห์ระบบการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์จากร้านรับซื้อของ เก่าในจังหวัดกำแพงเพชร ของ นางสาวอนุรัตน์ โมกโธสง (บทคัดย่อ:2555) พบว่า ด้านสภาพแวดล้อมภายนอกและภายในไม่มีฝุ่นฟุ้งกระจาย เสียงจนเป็นเหตุรำคาญหรือเป็นอันตราย ต่อสุขภาพต่อผู้ที่อยู่ใกล้เคียงมากนัก ภายในสถานประกอบการไม่มีบ่อบำบัดน้ำเสียยังมีการทิ้งมูลฝอย เคลื่อนกรวดภายในสถานประกอบการและบริเวณโดยรอบ เป็นเหตุให้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์นำโรคได้ ง่ายแต่ส่วนใหญ่สถานที่ประการจะมีน้ำขังบ้างในช่วงฤดูฝนการประกอบกิจการร้านรับซื้อของเก่า เป็น กิจการที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพผู้ประกอบการและผู้อยู่ใกล้เคียงสถานประกอบการ รวมทั้ง สิ่งแวดล้อม การขาดความรู้ ความเข้าใจและการตระหนักถึงพิษภัยที่จะเกิดขึ้นนอกเหนือจาก

ผลตอบแทนที่จะได้รับนั้นก่อให้เกิดผลเสียทั้งในปัจจุบันและอนาคตเป็นอย่างยิ่ง ธุรกิจรับซื้อของเก่าช่วยให้คนในชุมชน มีการคัดแยกขยะมากขึ้น วัสดุได้จากปริมาณลูกค้าที่นำของเก่ามาขายเป็นคนทั่วไปที่นำมาขายเองเป็นส่วนใหญ่ และธุรกิจรับซื้อของเก่ามีส่วนช่วยในการรักษาสภาพแวดล้อม และร้านรับซื้อของเก่าเองเมื่อมีของเก่าที่เหลือจากการรับซื้อก็ได้มีการคัดแยกแล้วนำไปทิ้งในถังขยะอย่างถูกต้อง

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการจัดการร้านรับซื้อของเก่าในเขตเทศบาลเมืองเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา สามารถช่วยลดปัญหามูลฝอยในชุมชนได้ ซึ่งจากการสำรวจร้านรับซื้อของเก่าภายในเขตเทศบาลเมืองเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา สามารถสรุปประเด็นต่างๆ ได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ข้อมูลทั่วไป

จากผลการศึกษาสามารถสรุปผลได้ดังนี้ ผู้ประกอบการธุรกิจรับซื้อของเก่าในจังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 57.14 ของจำนวนร้านทั้งหมด และเพศชาย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 ของจำนวนร้านทั้งหมด และไม่ทราบเพศ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29 ของจำนวนร้านทั้งหมด ซึ่งผู้ประกอบการจะมีอายุระหว่าง 30-60 ปี ธุรกิจร้านรับซื้อของเก่าส่วนใหญ่ เป็นธุรกิจเจ้าของคนเดียวมีการจดทะเบียนการค้าอย่างถูกต้องมีใบอนุญาตในการเปิดร้านจำนวน 5 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 71.43 ของจำนวนร้านทั้งหมดและใบอนุญาตหมดอายุจำนวน 2 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 28.57 ของจำนวนร้านทั้งหมด

ร้านรับซื้อของเก่าภายในตำบลเขารูปช้าง มีร้านตรงตามเกณฑ์การประเมินอยู่ทั้งหมด 3 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 42.86 ของจำนวนร้านทั้งหมด ได้แก่ ร้านที่ 2 ร้านที่ 4 และร้านที่ 7 ส่วนร้านที่ไม่ตรงตามเกณฑ์มีอยู่ 4 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 57.14 ของจำนวนร้านทั้งหมด ได้แก่ ร้านที่ 1 ร้านที่ 3 ร้านที่ 5 และร้านที่ 6 จำนวนพนักงาน 4-7 คน จำนวนร้านแบ่งตามขนาดร้านทั้ง 3 ประเภทพบว่า ร้านรับซื้อขนาดเล็กมีจำนวน 1 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 14.28 ของจำนวนร้านทั้งหมด ร้านรับซื้อขนาดกลางมีจำนวน 5 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 71.43 ของจำนวนร้านทั้งหมดและร้านรับซื้อขนาดใหญ่มีจำนวน 1 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 14.28 ของจำนวนร้านทั้งหมด

5.1.2 ทำเลที่ตั้ง

ลักษณะทำเลที่ตั้งของร้านรับซื้อของเก่าจะมีขนาดพื้นที่ระหว่าง 200-800 ตารางเมตร พื้นที่ตั้งร้านส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่เช่าดำเนินการคิดเป็นร้อยละ 57.14 ของจำนวนร้านทั้งหมด และเป็นเจ้าของที่ดินคิดเป็นร้อยละ 42.86 ของจำนวนร้านทั้งหมด ลักษณะร้านจะเป็นเพียงชั่วคราว โดยพื้นที่ตั้งจะต้องอยู่ห่างจากแหล่งชุมชน เพราะร้านรับซื้อของเก่าต้องมีการเก็บวัสดุที่ผ่านการใช้งานมาแล้ว จึงง่ายต่อการปนเปื้อนของสารอันตรายและเชื้อโรค อาจก่อให้เกิดความเดือดร้อน

ทัศนียภาพที่ไม่สวยงามแก่ผู้อยู่อาศัยบริเวณใกล้เคียง ดังนั้นร้านรับซื้อของเก่าจึงต้องใช้พื้นที่ค่อนข้างมากและอยู่ห่างจากแหล่งชุมชน เพื่อไม่ให้เกิดการรบกวนของประชาชนที่อยู่บริเวณรอบๆ ร้านรับซื้อของเก่า

5.1.3 การจัดการร้านรับซื้อของเก่า

การจัดการร้านรับซื้อของเก่า ร้านรับซื้อของเก่ามีการรับซื้อของเก่าทุกประเภท ได้แก่ โลหะ กระจก ขวดแก้ว พลาสติก และเครื่องใช้สำนักงานและเครื่องใช้ไฟฟ้า การรับซื้อของร้านจะรับซื้อที่ร้าน และการออกตระเวนรับซื้อจากที่อื่น โดยการรับซื้อของเก่าแต่ละประเภทไม่ได้มีการวางแผนในการซื้อของเก่าขึ้นอยู่กับลูกค้าที่นำของเก่ามาขายในแต่ละวัน แต่ในส่วนของ การนำของเก่าที่รับซื้อไปยังแหล่งรับซื้อปลายทางหรือโรงงานได้มีการวางแผนก่อนทุกครั้ง เพราะต้องมีการเตรียมของเก่าที่จะนำไปขายแต่ละประเภทให้ครบตามจำนวนที่ต้องการถึงมีการจัดส่งในแต่ละครั้ง เพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายในการขนส่งแต่ละครั้ง

การรับซื้อของเก่าประเภทกระจก ได้แก่ กระจกหลังหรือกระจกแข็ง กระจกขาวหรือกระจกสมุด กระจกหนังสือพิมพ์ กระจกฉลุปูน โดยการจัดส่งกระจกไปยังแหล่งรับซื้อปลายทางนั้นเป็นการส่งไปตามสภาพเดิมเหมือนตอนที่รับซื้อ โดยมีแค่การคัดแยกประเภทกระจกให้เป็นหมวดหมู่ เพราะกระจกแต่ละประเภทมีราคาแตกต่างกัน

การรับซื้อของเก่าประเภทแก้ว ได้แก่ ขวดเบียร์ ขวดแม่โขง ขวดสีชา ขวดแก้วใส ขวดสีเขียว ซึ่งโดยทั่วไปแล้วการแยกสีจะเป็นสิ่งแรกที่ร้านรับซื้อของเก่าประเภทแก้วใช้ในการพิจารณา หลังจากนั้นจึงแยกเป็นขวดประเภทต่างๆ อีกครั้งหนึ่ง โดยแก้วที่ทำกำไรให้มากที่สุดเป็นขวดเบียร์ และขวดแก้วใส โดยการจัดส่งแก้ว ไปยังแหล่งรับซื้อปลายทางนั้นเป็นการส่งไปตามสภาพเดิมเหมือนที่รับซื้อ โดยมีการคัดแยกประเภทแก้วให้เป็นหมวดหมู่ และมีการบดให้ละเอียดโดยใช้เครื่องบด

การรับซื้อของเก่าประเภทโลหะ ได้แก่ เหล็กหล่อ เหล็กหนา เหล็กบาง ทองแดงอลูมิเนียมแบบบาง อลูมิเนียมแบบหนา สแตนเลส โดยโลหะที่ราคาสูงจะเป็นทองแดง โดยการจัดส่งโลหะไปยังปลายทางที่รับซื้อจะส่งไปตามสภาพเดิมเป็นส่วนใหญ่ นอกจากกระป๋องน้ำอัดลมที่มีการอัดให้มีขนาดเล็กก่อนจัดส่ง

การรับซื้อของเก่าประเภทพลาสติก ได้แก่ พลาสติกขุ่นมีสี พลาสติกขาวขุ่น พลาสติกใส โดยพลาสติกขาวขุ่นมีราคาสูงกว่าพลาสติกแบบอื่นๆ เพราะพลาสติกสีขาวขุ่นสามารถนำไปดัดแปลงทำผลิตภัณฑ์ได้มากกว่าพลาสติกที่มีสี โดยการจัดส่งไปยังปลายทางที่รับซื้อเป็นการส่งไป ตามสภาพเดิมที่รับซื้อมาเป็นส่วนใหญ่

การรับซื้อของเก่าประเภทเครื่องใช้สำนักงานและเครื่องใช้ไฟฟ้า ได้แก่ โทรทัศน์ เครื่องซักผ้า เต้าไมโครเวฟ เตาไรต์ เครื่องถ่ายเอกสาร จอคอมพิวเตอร์ โดยการจัดส่งไปยังปลายทาง ส่วนใหญ่จะส่งไปตามสภาพเดิมที่รับซื้อมา

5.1.4 การจัดการร้านรับซื้อของเก่าด้านที่ตั้ง สภาพแวดล้อม อาคาร และการสุขาภิบาล

สถานที่ตั้งสถานประกอบการส่วนใหญ่อยู่ห่างจากสถานศึกษา โรงพยาบาล บ้านจัดสรร ภายในระยะ 100 เมตร ห่างจากบ่อน้ำดื่ม แหล่งน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้น แต่การทำรั้วรอบสถานประกอบการยังไม่ค่อนข้างควบคุมสถานประการ ซึ่งอาจทำให้บ้านที่อยู่บริเวณใกล้เคียงเกิดความรำคาญได้สถานประกอบการส่วนใหญ่มีสถานที่เพียงพอในการปฏิบัติงานและมีทางออกที่เหมาะสม แต่การสร้างอาคารและพื้นที่ไม่มั่นคงแข็งแรงโดยส่วนใหญ่จะกองไว้กับพื้นดินซึ่งขีมน้ำได้ก่อให้เกิดการสะสมของสารพิษในดินและอาจก่อให้เกิดการปนเปื้อนสู่แหล่งน้ำได้

5.1.5 การจัดการร้านรับซื้อของเก่าด้านอาชีวอนามัย

อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลและการแต่งกายของผู้ปฏิบัติงานยังไม่พร้อมในการป้องกันอันตรายจากการทำงาน เน้นที่สะดวก การจัดการห้องน้ำมีเพียงพอสำหรับผู้ปฏิบัติงาน มีน้ำดื่มและน้ำใช้ในสถานประกอบการอย่างเพียงพอ นอกจากนี้ผู้ปฏิบัติงานยังมีการบริโภคอาหาร เครื่องดื่ม หรือสูบบุหรี่ในขณะที่ปฏิบัติงานโดยที่ไม่ได้ล้างมือให้สะอาด เป็นเหตุให้ได้รับพิษเข้าสู่ร่างกายได้ง่าย และยังไม่มีความพร้อมในการจัดชุดตู้ยาเวชภัณฑ์ในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น

5.1.6 การจัดการร้านรับซื้อของเก่าด้านการดำเนินงาน

สถานประกอบการร้านรับซื้อของเก่าส่วนใหญ่มีการติดป้ายชื่อร้านที่เห็นได้ชัดเจนสถานประกอบการส่วนใหญ่มีใบอนุญาตในการเปิดร้านรับซื้อของเก่า การแจ้งราคารับซื้อไม่ได้ติดป้ายให้เห็นชัดเจนการจดวางวัสดุ/สิ่งของที่รับซื้อภายในร้านไม่เป็นระเบียบ และไม่รับซื้อวัสดุที่มีอันตราย

5.1.7 การจัดการร้านรับซื้อของเก่าด้านสิ่งแวดล้อม

ระดับเสียง และการฟุ้งกระจายของฝุ่นไม่เป็นเหตุรำคาญหรือเป็นอันตรายต่อสุขภาพสำหรับผู้ที่อยู่ใกล้เคียงมากนัก ภายในสถานประกอบการไม่มีบ่อบำบัดน้ำเสีย ยังมีการทิ้งมูลฝอย เกล็ดอาหารตกภายในสถานประกอบการและบริเวณโดยรอบ เป็นเหตุให้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์นำโรคได้ง่าย

จากผลการศึกษาเมื่อพิจารณาตามเกณฑ์มาตรฐานพบว่า

1.เกณฑ์ที่ตั้ง สภาพแวดล้อม อาคารและการสุขาภิบาล

- ร้านที่ไม่มีแนวฉนวนป้องกันสิ่งรบกวนมีเพียงร้านเดียว คือ ร้านที่ 1
- ด้านพื้นที่ประกอบกิจการร้านที่ไม่ตรงตามเกณฑ์ คือ ร้านที่ 1 ร้านที่ 3 และร้านที่ 6
- ด้านอาคารสถานประกอบการร้านที่ไม่ตรงตามเกณฑ์ คือ ร้านที่ 1 ร้านที่ 3 ร้านที่ 5 และร้านที่ 6
- ด้านสภาพพื้นที่ภายในสถานประกอบการร้านที่ไม่ตรงตามเกณฑ์คือ ร้านที่ 1 ร้านที่ 3 และร้านที่ 6

2.เกณฑ์ด้านอาชีวอนามัย และความปลอดภัย

- การส่งเสริมสุขภาพของผู้ปฏิบัติงานร้านที่ไม่ตรงตามเกณฑ์คือ ร้านที่ 1
- การแต่งกายของผู้ปฏิบัติงานไม่มีร้านที่ตรงตามเกณฑ์มาตรฐาน เพราะไม่ใส่ถุงมือ ไม่มีผ้าปิดปากปิดจมูก ไม่ใส่เสื้อแขนยาว ไม่สวมรองเท้านบูท
- เครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ ในการปฏิบัติงานร้านที่ไม่ตรงตามเกณฑ์คือ ร้านที่ 1
- เครื่องดับเพลิง หรืออุปกรณ์ดับเพลิงร้านที่ไม่ตรงตามเกณฑ์คือ ร้านที่ 1 ร้านที่ 2 ร้านที่ 3 ร้านที่ 4 ร้านที่ 5 และร้านที่ 6

3.เกณฑ์ด้านการดำเนินงาน

- ใบอนุญาตประกอบกิจการร้านที่ไม่ตรงตามเกณฑ์คือ ร้านที่ 1 และร้านที่ 6
- ราคารับซื้อวัสดุรีไซเคิลไม่มีร้านที่ตรงตามเกณฑ์มาตรฐาน เพราะไม่มีป้ายแสดงราคาการรับซื้อ
- การจัดเก็บวัสดุที่รับซื้อร้านที่ไม่ตรงตามเกณฑ์คือ ร้านที่ 1 ร้านที่ 3 และร้านที่ 6
- การจัดทำบัญชีรับซื้อ-ขายของเก่า ไม่มีร้านที่ตรงตามเกณฑ์มาตรฐานเพราะร้านไม่ได้จัดทำบัญชีระบุแหล่งที่มาและจำหน่ายของที่รับซื้อไป
- มีการบันทึกข้อมูลรายละเอียดของผู้มาจำหน่ายของ/วัสดุไม่มีร้านที่ตรงตามเกณฑ์มาตรฐาน

4.เกณฑ์ด้านสิ่งแวดล้อม

- น้ำทิ้งไม่มีรั่วที่ตรงตามเกณฑ์มาตรฐานเพราะไม่มีระบบบำบัดน้ำเสีย
- การควบคุมสัตว์พาหะและแมลงรบกวนที่ไม่ตรงตามเกณฑ์คือ ร้านที่ 3 และร้านที่ 6

อัตราค่าธรรมเนียมการค้าของเก่า

คัดลอกจาก แนวปฏิบัติที่ดีในการป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสำหรับร้านรับซื้อของเก่า สำนักจัดการกาก ของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ พ.ศ.2554 โดยมีรายละเอียดดังนี้

ประเภทโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุตามกฎหมาย ว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ปีละ 12,500 บาท

ประเภทเพชร พลอย ทอง นาก เงิน หรืออัญมณี ปีละ 10,000 บาท

ประเภทรถยนต์ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ ปีละ 7,500 บาท

ประเภทอื่นๆ เช่น รถจักรยานยนต์ ไม้เรือนเก่า ขวด เศษเหล็ก กระจาด เป็นต้น ปีละ 5,000 บาท

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการศึกษา

จากการศึกษาการจัดการร้านรับซื้อของเก่าในเทศบาลเมืองเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา สามารถสรุปข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการศึกษา ดังนี้

1. สำหรับเจ้าของธุรกิจรับซื้อของเก่า
 - จัดทำเอกสารเผยแพร่ ไปรษณีย์ เพื่อประชาสัมพันธ์ร้านรับซื้อของเก่า
 - ควรมีการติดตามราคาที่เคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา เพื่อที่จะทำให้ได้ราคาในการรับซื้อที่ดีกว่าร้านอื่นๆ
 - การเพิ่มสวัสดิการขั้นพื้นฐาน เช่น อาหารฟรีบางมื้อ การประกันสังคม เป็นต้น
 - ควรชำระเงินค่าภาษีทุกปีค่าต่อใบอนุญาต 5,000 บาท
2. สำหรับประชาชน
 - ควรศึกษาวิธีการคัดแยกมูลฝอยในแต่ละประเภทเพราะการคัดแยกขยะได้ดีกว่าจะได้ราคาที่ดีกว่า
 - ศึกษาการรับซื้อของมูลฝอยแต่ละประเภทเพราะจะรู้ว่าขยะประเภทไหนราคาดีกว่ากัน

3. สำหรับหน่วยงานที่รับผิดชอบ

- ควรมีการติดตามประเมินผลตามเกณฑ์มาตรฐานทั้ง 4 ด้านทุกๆ 1 ปี ก่อนจะมีการต่อไปอนุญาต
- หน่วยงานภาครัฐควรให้การสนับสนุนจัดให้มีการประสานงานเป็น เครือข่าย ในระดับ จังหวัด ระดับอำเภอ และระดับตำบล เพื่อให้คำปรึกษาและแนะนำเกี่ยวกับระบบ การ จัดการร้านรับซื้อของเก่าที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

5.2.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

สำหรับการศึกษารั้งต่อไป จากการสำรวจของผู้วิจัยนั้นเป็นเพียงผลที่ได้จากการสัมภาษณ์ เจ้าของธุรกิจร้านรับซื้อของเก่าทั้งหมด พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ที่นำมามูลฝอยมาขายนั้นได้คัดแยกมูล ฝอย ก่อนที่จะนำมาขาย ควรมีการศึกษาต่อไปในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างร้านรับซื้อของเก่ากับ พฤติกรรมการคัดแยกมูลฝอยในพื้นที่นั้นๆ

บรรณานุกรม

- ชนัญชิตา พรหมแสน. 2550. ธุรกิจรับซื้อของเก่าในจังหวัดปทุมธานี,มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อนูรัตน์ โมกโธสง. 2555. การศึกษาวิเคราะห์ระบบการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์จากร้านรับซื้อของเก่าในจังหวัดกำแพงเพชร, วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต.
- บุษบา ภูมิภักดิ์. 2558. ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อการบริหารจัดการธุรกิจร้านรับซื้อของเก่าในจังหวัดเลย, วิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วรรณท์ เก่งรุ่งเรือง. 2553. แนวทางการประกอบธุรกิจค้าของเก่าในจังหวัดระยอง, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- นรากร วิสุทธิกาญจน์. 2550. ความเป็นไปได้ทางการเงินของศูนย์รับซื้อขยะรีไซเคิลในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อารีรัตน์ ดีจิ่ง. 2554. ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อการดำเนินงานธุรกิจรับซื้อของเก่าในจังหวัดสมุทรปราการ, วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก.
- วันวิสา ทองลา. 2554. การปรับตัวเพื่อความอยู่รอดของธุรกิจรับซื้อของเก่าในสังคมระบบการค้า, วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. สาขาการประกอบการ. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กรมควบคุมมลพิษ. 2554. คู่มือสำหรับผู้ประกอบกิจการร้านรับซื้อของเก่าแนวปฏิบัติที่ดีในการป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสำหรับร้านรับซื้อของเก่า,แหล่งที่มา : <http://www.pcd.go.th>, 16 พฤศจิกายน 2559
- พระราชบัญญัติสาธารณสุข. 2535. มูลฝอย,แหล่งที่มา :<http://www.pcd.go.th>, 16 พฤศจิกายน 2559
- หฤทัย สุขยิ่ง. 2534. รับซื้อของเก่าธุรกิจเพื่อสิ่งแวดล้อม. วารสารบริษัทปริทรรศน์ ปี ที่ 11, ฉบับที่10 (พ.ค.) : 24.
- สุภาณี ธงไชย. 2543. การศึกษาวิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมการคัดแยกมูลฝอยชุมชนโดยประสานความร่วมมือระหว่างนักเรียนและศูนย์รับซื้อขยะมูลฝอยของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลชลบุรี, วิทยานิพนธ์บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ขวัญกมล ทองนาค. 2542. การจัดการมูลฝอย, คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- กระทรวงพาณิชย์. 2552. คู่มือธุรกิจบริการคัดแยกขยะเพื่อรีไซเคิล,แหล่งที่มา : www.thaifranchisecenter.com, 16 พฤศจิกายน 2559

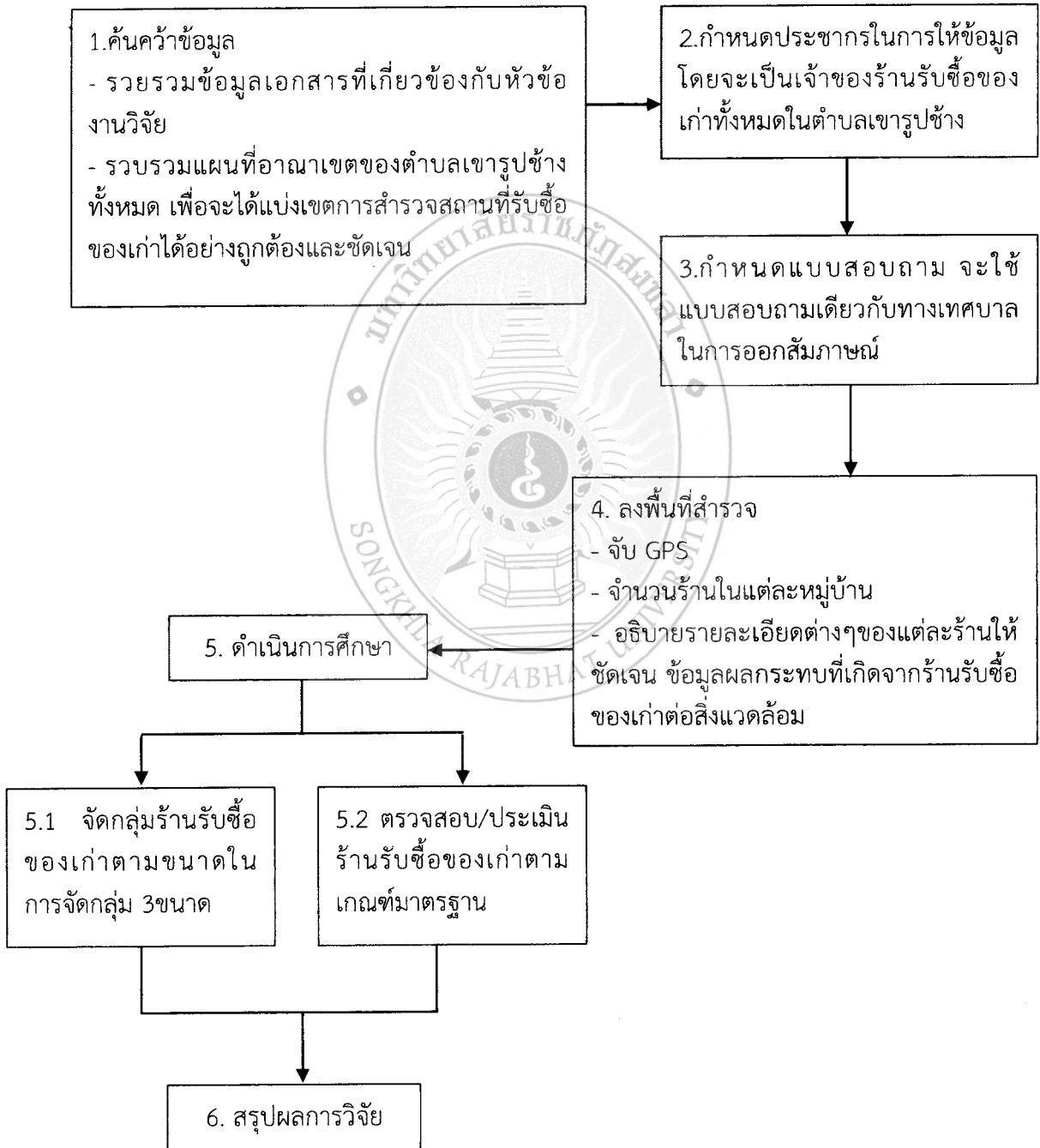

ภาคผนวก ก

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการ

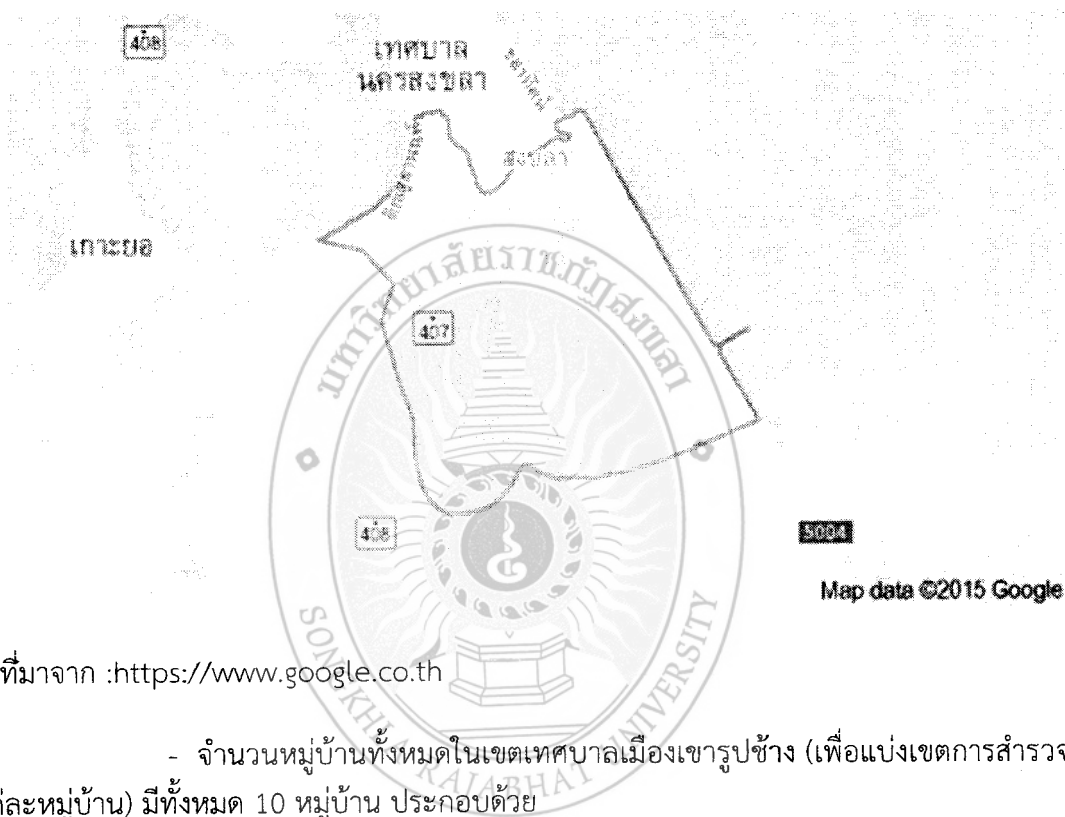
1 ขั้นตอนการศึกษา

กรอบแนวคิดการศึกษาการจัดการร้านรับซื้อของเก่าในพื้นที่ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

2. วิธีการดำเนินการวิจัย

- (1) ค้นคว้าข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัยเพื่อประกอบเป็นข้อมูล
- (2) ศึกษาแผนที่และอาณาเขตของตำบลเขารูปช้างทั้งหมด เพื่อจะได้แบ่งเขตการสำรวจสถานที่รับซื้อของเก่าได้อย่างถูกต้องและชัดเจน
 - แผนที่ของตำบลเขารูปช้าง

ที่มาจาก :<https://www.google.co.th>

- จำนวนหมู่บ้านทั้งหมดในเขตเทศบาลเมืองเขารูปช้าง (เพื่อแบ่งเขตการสำรวจในแต่ละหมู่บ้าน) มีทั้งหมด 10 หมู่บ้าน ประกอบด้วย
 - หมู่ที่ 1 บ้านบางदान
 - หมู่ที่ 2 บ้านเขาแก้ว
 - หมู่ที่ 3 บ้านทุ่งใหญ่
 - หมู่ที่ 4 บ้านสะพานยาว
 - หมู่ที่ 5 บ้านสวนตุล
 - หมู่ที่ 6 บ้านเหล่า
 - หมู่ที่ 7 บ้านชายทะเล
 - หมู่ที่ 8 บ้านท่าสะอ้าน
 - หมู่ที่ 9 บ้านการเคหะ
 - หมู่ที่ 10 บ้านสำโรง

(3) กำหนดประชากรในการให้ข้อมูล โดยจะเป็นเจ้าของร้านรับซื้อของเก่าทั้งหมดในเขตเทศบาลเมืองตำบลเขารูปช้าง

(4) ออกแบบสอบถามเพื่อที่จะใช้ในการสัมภาษณ์เจ้าของร้านรับซื้อของเก่า

(5) ลงพื้นที่สำรวจ

5.1 จำนวนร้านในแต่ละหมู่บ้าน

5.2 อธิบายรายละเอียดต่างๆของร้านแต่ละร้านให้ชัดเจน ข้อมูลผลกระทบที่เกิดจากร้านรับซื้อของเก่าต่อสิ่งแวดล้อม

(6) วิเคราะห์ผล

- แบ่งขนาดร้านรับซื้อของแต่ละหมู่บ้าน (ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่)

- เปรียบเทียบข้อมูลร้านกับมาตรฐานร้านรับซื้อของเก่าว่าแต่ละร้านเป็นอย่างไร

(7) สรุปผลการวิจัย

(8) จัดเรียงข้อมูลและตรวจสอบข้อมูลทั้งหมดอีกครั้งพร้อมทั้งจัดพิมพ์และทำรูปเล่ม

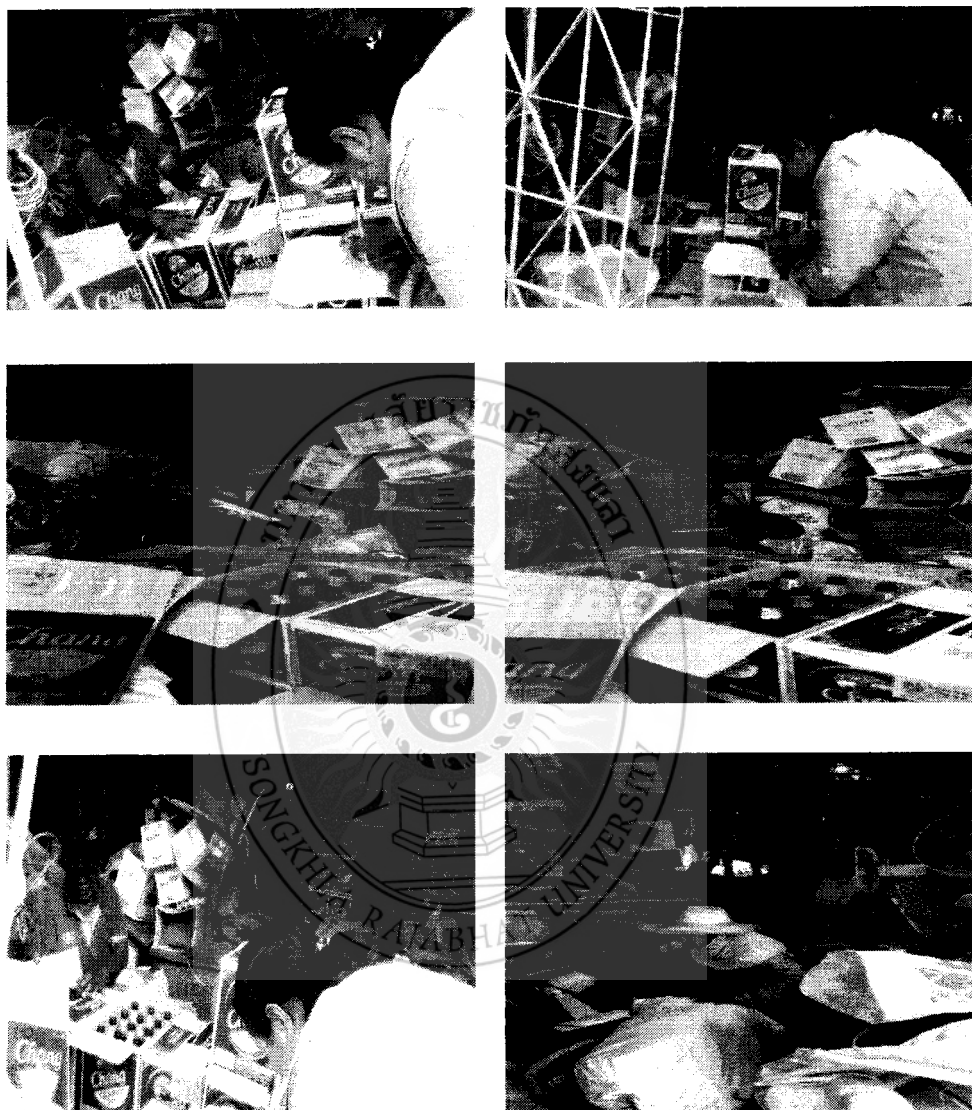
ภาคผนวก ข

ลักษณะของร้านรับซื้อของเก่าร้านที่ 1 ร้านวงศ์พาณิชย์ สาขาบางदान

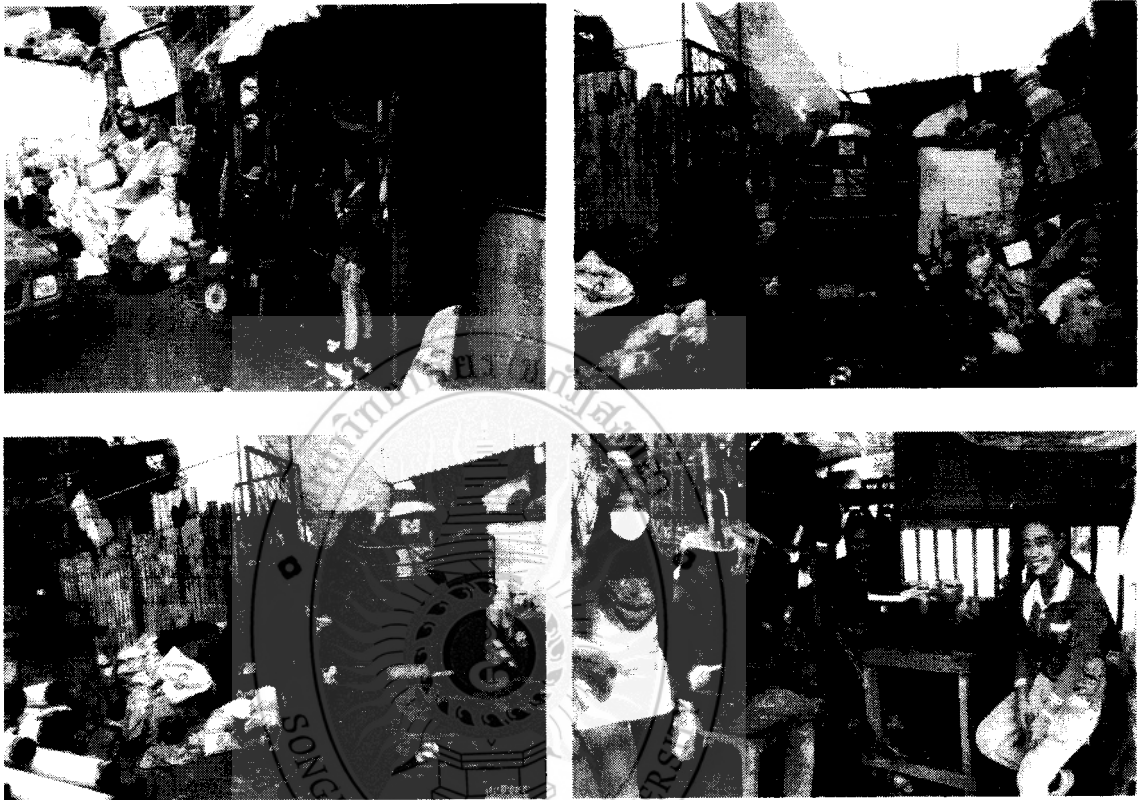
ภาพที่ 1 แสดงลักษณะภายในร้าน

ลักษณะของร้านรับซื้อของเก่าร้านที่ 2 ร้านนายถาวร ผลิตหนู

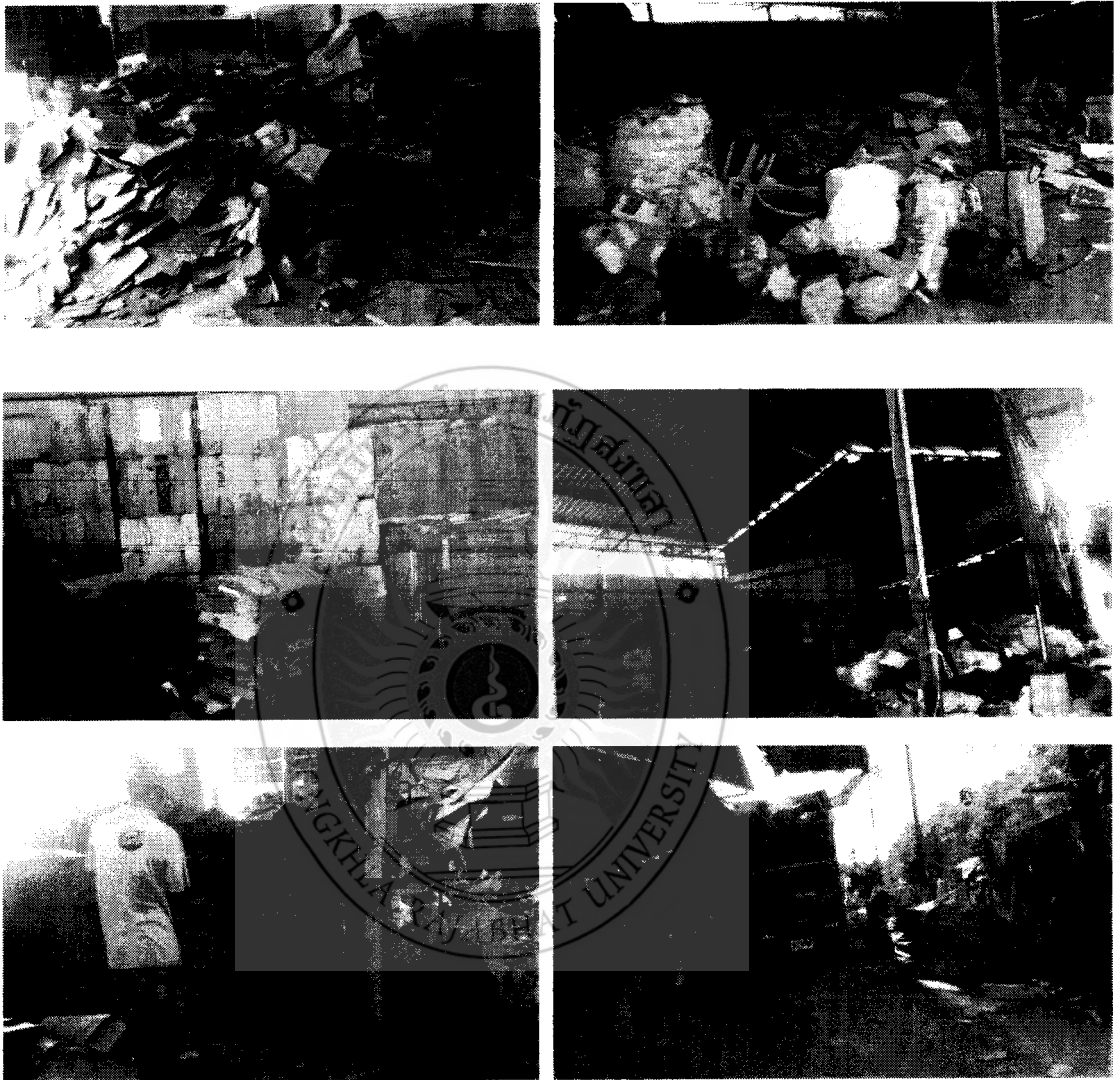
ภาพที่ 2 แสดงลักษณะภายในร้าน

ลักษณะของร้านรับซื้อของเก่าร้านที่ 3 ร้านแป๊ะรับซื้อของเก่า

ภาพที่ 3 แสดงลักษณะภายในร้าน

ลักษณะของร้านรับซื้อของเก่าร้านที่ 4 ร้านไม่ประสงค์ออกนาม

ภาพที่ 4 แสดงลักษณะภายในร้าน

ลักษณะของร้านรับซื้อของเก่าร้านที่ 5 ร้านทรัพย์รุ่งเรือง

ภาพที่ 5 ลักษณะภายในร้าน

ลักษณะของร้านรับซื้อของเก่าร้านที่ 6 ร้านนางสาววัชรี อาริยะ

ภาพที่ 6 ลักษณะภายในร้าน

ลักษณะของร้านรับซื้อของเก่าร้านที่ 7ร้านศรีสะเกษ

ภาพที่ 7 ลักษณะภายในร้าน

ภาคผนวก ค

แบบตรวจประเมินร้านรับซื้อของเก่า

วันที่สำรวจและตรวจประเมิน วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1.1 ชื่อร้าน.....ตั้งอยู่เลขที่.....หมู่ที่.....ถนน.....
ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....
โทรศัพท์.....โทรสาร.....

1.2 ค่าพิกัด (UTM WGS 1984) X=.....Y=.....

1.3 มีใบอนุญาต ไม่มีใบอนุญาต

เลขที่ใบอนุญาต.....

กิจกรรมขายทอดตลาดและค้าของเก่า ประเภทอื่นๆ แก้ว กระจก พลาสติก โลหะ

กิจกรรมที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ประเภทกิจการสะสมวัตถุหรือสิ่งของที่ชำรุดใช้แล้วหรือ
เหลือใช้

ออกให้เมื่อวันที่.....หมดอายุเมื่อวันที่.....

1.4 ชื่อผู้รับใบอนุญาต/ผู้ดำเนินการ.....เลขที่.....หมู่ที่.....

ถนน.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์.....โทรสาร.....E-mail.....

1.5 ลักษณะสถานประกอบการ

อาคารพาณิชย์ อาคารและมีบริเวณ เพิงชั่วคราว อื่นๆ ระบุ.....

ขนาดพื้นที่ประกอบการ.....ตารางเมตร

ขนาดเล็ก (พื้นที่ ≤ 200 ตารางเมตร)

ขนาดกลาง ($200 < \text{พื้นที่} < 500$ ตารางเมตร)

ขนาดใหญ่ (พื้นที่ ≥ 500 ตารางเมตร)

1.6 ประเภทวัสดุที่รับซื้อ

แก้ว ปริมาณที่รับซื้อ.....ก.ก./วัน หรือก.ก./เดือน

กระจก ปริมาณที่รับซื้อ.....ก.ก./วัน หรือก.ก./เดือน

พลาสติก ปริมาณที่รับซื้อ.....ก.ก./วัน หรือก.ก./เดือน

โลหะปริมาณที่รับซื้อ.....ก.ก./วัน หรือก.ก./เดือน

ขวดแก้ว ปริมาณที่รับซื้อ.....ก.ก./วัน หรือก.ก./เดือน

ขวดพลาสติก ปริมาณที่รับซื้อ.....ก.ก./วัน หรือก.ก./เดือน

ส่วนที่ 2 แบบตรวจประเมิน

เกณฑ์การตรวจประเมิน	รายละเอียดในการพิจารณา	ผลการประเมิน		หมายเหตุ/ คำแนะนำ
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	
หมวดที่ 1 เกณฑ์ที่ตั้ง สภาพแวดล้อม อาคาร และการสุขาภิบาล				
1.สถานที่ตั้ง	สถานที่ตั้งต้องอยู่ห่างจากเขตติดต่อสาธารณสถาน เช่น สถานศึกษา สถานพยาบาล ตลาดสด สถานเลี้ยงเด็ก สวนสาธารณะ รัศมีโดยรอบต้องไม่น้อยกว่า 100 เมตรกรณีที่น้อยกว่า 100 เมตรผู้ประกอบการต้องจัดให้มีการป้องกันผลกระทบหรือการจัดการสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นจากสถานประกอบการให้เหมาะสม ไม่มีผลกระทบต่อชุมชนและบริเวณข้างเคียง			
2. แนวฉนวน ป้องกันสิ่งรบกวนสำหรับพื้นที่ข้างเคียง	มีขอบเขตสถานประกอบการที่ชัดเจน เช่น มีการปลูกต้นไม้ หรือมีรั้วไม้ รั้วปูนหรือรั้วที่ทำจากวัสดุอื่น ๆ โดยรั้วต้องมีความยาวรอบบริเวณร้าน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของความยาวรอบบริเวณร้านทั้งหมด และรั้วสามารถเป็นฉนวนได้ดี			
3.ทางเข้า-ออก	ไม่มีสิ่งกีดขวาง เข้าออกสะดวก มีขนาดกว้างเพียงพอ ไม่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน การขนส่ง และกรณีมีเหตุฉุกเฉิน			
4.พื้นที่ประกอบกิจการ	การจัดองค์ประกอบต่างๆ ของพื้นที่ประกอบกิจการ เหมาะสมกับความจำเป็นในการใช้งานและขนาดพื้นที่ที่มี สภาพพื้นที่ไม่ทรูกรังจนเป็นที่น่ารังเกียจ และรู้สึกไม่ปลอดภัยต่อผู้พบเห็น มีการจัดวางผังบริเวณภายในร้านเป็นสัดส่วน เหมาะสมในการจัดเก็บวัสดุให้เป็นระเบียบ			

เกณฑ์การตรวจประเมิน	รายละเอียดในการพิจารณา	ผลการประเมิน		หมายเหตุ/ คำแนะนำ
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	
หมวดที่ 1 เกณฑ์ที่ตั้ง สภาพแวดล้อม อาคาร และการสุขาภิบาล				
5.อาคารสถานประกอบการ	โครงสร้างอาคารมั่นคงแข็งแรง พื้น ฝาผนัง และหลังคาของอาคารทำด้วยวัสดุทนไฟ ทนความร้อน ทำความสะอาดง่าย เช่น พื้น ผนังเป็นคอนกรีตหรือไม้ และมีหลังคามุงกระเบื้องหรือสังกะสี มีระบบสาธารณสุขประเภทที่จำเป็นครบถ้วน (ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ครบถ้วน) หลังคามุงกระเบื้องหรือสังกะสี มีระบบสาธารณสุขประเภทที่จำเป็นครบถ้วน (ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ครบถ้วน)			
6.สภาพพื้นที่ภายในสถานประกอบการ	พื้นที่สำหรับกองวัสดุรีไซเคิลเป็นพื้นคอนกรีต หรือมีแท่นสำหรับวางวัสดุ(พาเลท)หลังคาทำจากวัสดุที่ทน แข็งแรง เช่น กระเบื้องสังกะสี หรือวัสดุอื่นที่มีคุณสมบัติใกล้เคียง หลังคาของอาคารเก็บวัสดุรีไซเคิลต้องมีระยะห่างที่เหมาะสมจากวัสดุที่จัดเก็บ อากาศถ่ายเทได้สะดวกไม่มีกลิ่นอับชื้น			
หมวด 2 เกณฑ์ด้านอาชีวอนามัย และความปลอดภัย				
7.น้ำดื่ม	มีน้ำดื่ม ที่สะอาด เพียงพอ อย่างน้อย 1 ที่สำหรับลูกจ้างไม่เกิน 40 คน น้ำดื่มต้องอยู่ในภาชนะที่สะอาด ภาชนะมีฝาปิด มีที่ตัก หรือมีก๊อก หรือทางเทรินน้ำดื่มมีแก้วน้ำที่สะอาด			
8.น้ำใช้ พร้อมวัสดุอุปกรณ์การล้างมือ	มีน้ำใช้ที่สะอาด เพียงพอสำหรับใช้ในสถานประกอบการ มีที่ล้างมือ ที่อยู่ในสภาพดี สะอาด ใช้งานได้ (แบบก๊อกน้ำ) หรืออ่างล้างมือ หรือแบบขันตักน้ำจากภาชนะ แบบใดแบบหนึ่งก็ได้) มีสบู่ หรือสบู์เหลวสำหรับล้างมือ พร้อมผ้าเช็ดมือ/กระดาษเช็ดมือ			

เกณฑ์การตรวจประเมิน	รายละเอียดในการพิจารณา	ผลการประเมิน		หมายเหตุ/ คำแนะนำ
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	
หมวด 2 เกณฑ์ด้านอาชีวอนามัย และความปลอดภัย				
9.ห้องส้วม	มี อย่างน้อย 1 ห้อง ต่อคนงานไม่เกิน 15 คน หรือ ห้องส้วม 2 ห้อง ต่อคนงานไม่เกิน 40 คนและต้องอยู่ในสภาพดี ใช้งานได้ รวมทั้ง สะอาดถูกสุขลักษณะคนงานชายและหญิง รวมกันมากกว่า 15 คน ให้จัดส้วมแยกชาย-หญิง ไว้สำหรับคนงาน			
10.การส่งเสริมสุขภาพของ ผู้ปฏิบัติงาน	มีอาสาสมัครประจำบ้านและชุดปฐมพยาบาล เบื้องต้น ที่ยังไม่หมดอายุและพร้อมใช้งาน กรณี มีคนงาน/ลูกจ้างประจำ ต้องได้รับสิทธิ การประกันสุขภาพหรือสิทธิในการ ประกันสังคมหรือกรณี กิจการรวมภายใต้กรอบครัว ต้องได้รับสิทธิในการรักษาพยาบาลในรูปแบบ บัตรทองหรือการประกันชีวิต			
11.การแต่งกายของ ผู้ปฏิบัติงาน	ผู้ปฏิบัติงานมีการแต่งกายที่รัดกุมเหมาะสม ปลอดภัยต่อการปฏิบัติงานโดยการสวมใส่ อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล (ผ้าปิดจมูก ถุงมือ เสื้อแขนยาวกางเกงขายาวรองเท้านิรภัย ส้น หมวก) ขึ้นอยู่กับลักษณะงานที่ปฏิบัติ			
12.การสูบบุหรี่และการ บริโภคอาหาร	ไม่มีการสูบบุหรี่และการบริโภคอาหารขณะ ปฏิบัติงาน มีป้ายห้ามสูบบุหรี่ติดในบริเวณที่ เสี่ยงต่อการเกิดเพลิงไหม้			
13.เครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ ในการปฏิบัติงาน	มีความเหมาะสมกับการใช้งานได้รับการ บำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพดีเมื่อไม่ใช้จัดเก็บให้ เป็นระเบียบอยู่ในบริเวณที่ปลอดภัย ไม่เกะกะ กีดขวางทางเดินกรณีเครื่องจักรกำลังทำงาน ต้องมีสัญญาณเตือนหรือป้ายบอกเครื่องจักร กำลังทำงาน เช่น รถโฟล์คลิฟท์กำลังยกของ ต้องมีเสียงสัญญาณบ่งบอก เครื่องบดอัดต้อง ติดป้ายว่าเครื่องจักรกำลังทำงาน			

เกณฑ์การตรวจประเมิน	รายละเอียดในการพิจารณา	ผลการประเมิน		หมายเหตุ/ คำแนะนำ
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	
หมวด 2 เกณฑ์ด้านอาชีวอนามัย และความปลอดภัย				
14.การจัดเก็บวัสดุที่เข้าข่ายเป็นวัตถุอันตรายหรือวัตถุไวไฟ หรือง่ายต่อการติดไฟ	มีการคัดแยกและจัดเก็บวัสดุที่เข้าข่ายเป็นวัตถุอันตราย เช่น แบตเตอรี่เก่า ถังแก๊สเก่าในพื้นที่เป็นสัดส่วน การจัดเก็บ วัตถุไวไฟ หรือง่ายต่อการติดไฟ เช่น กระดาษ ที่นอนเก่า น้ำมันพืชเก่า แยกเก็บให้ห่างจากแหล่งกำเนิดประกายไฟเพื่อป้องกันการเกิดเพลิงไหม้			
15.เครื่องดับเพลิง หรือ อุปกรณ์ดับเพลิง	มี ยังไม่หมดอายุ อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน ติดตั้งอยู่ในที่มองเห็นชัดเจน หยิบมาใช้ได้สะดวก รวดเร็ว โดยความสูงจากพื้นถึงหัวเครื่องดับเพลิง อยู่ระหว่าง 100 140 เซนติเมตร			
หมวดที่ 3 เกณฑ์ด้านการดำเนินงาน				
16.ใบอนุญาตประกอบกิจการ	มี และติดไว้ในที่เปิดเผย สามารถตรวจสอบและสังเกตเห็นได้ง่าย			
17.การแสดงเจตนาไม่รับซื้อของผิดกฎหมาย	มีป้ายไม่รับซื้อของโจรหรือของที่ได้อาผิดกฎหมาย เพื่อแสดงเจตนาการซื้อขายที่สุจริต			
18.ราคารับซื้อวัสดุรีไซเคิล	มีป้าย ใบปลิว แผ่นพับ SMS ทางโทรศัพท์ เว็บไซต์หรืออื่นๆ ที่แสดงให้เห็นลูกค้ารับทราบราคารับซื้อวัสดุรีไซเคิลต่อหน่วยประจำวัน			
19.ป้ายชื่อสถานประกอบการ	มีป้ายชื่อร้านในขนาดที่เหมาะสม ติดไว้ในที่เปิดเผย สามารถตรวจสอบและมองเห็นได้ง่าย			
20.การจัดเก็บวัสดุที่รับซื้อ	มีการคัดแยก และจัดเก็บวัสดุที่รับซื้อให้เป็นหมวดหมู่ พร้อมมีป้ายบอกประเภท เช่น แก้ว กระดาษ พลาสติก อลูมิเนียม			

เกณฑ์การตรวจประเมิน	รายละเอียดในการพิจารณา	ผลการประเมิน		หมายเหตุ/ คำแนะนำ
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	
หมวดที่ 3 เกณฑ์ด้านการดำเนินงาน				
21. การจัดทำบัญชีรับซื้อ-ขายของเก่า	มีการจัดทำตามรูปแบบที่กำหนดและเป็นข้อมูลปัจจุบัน เช่น สมุด เอกสาร หรือบัญชีระบบอิเล็กทรอนิกส์ ระบุแหล่งที่มาและจำหน่ายไป โดยเฉพาะรายการวัสดุที่มีมูลค่าสูง (ทองแดง ทองเหลือง)			
22. ตราซัง	ได้มาตรฐาน หรือมีสติ๊กเกอร์หรือใบรับรองมาตรฐานเช่น ตราซังกิโกล(แบบเข้ม)สองด้าน เข้มกิโกลต้องใช้ได้ทั้งสองด้าน			
23. มีการบันทึกข้อมูลรายละเอียดของผู้มาจำหน่ายของ/วัสดุ	ต้องมีการจดบันทึกหมายเลข 13 หลักของบัตรประจำตัวประชาชนผู้มาจำหน่ายของ/วัสดุที่เข้าข่ายว่าเป็นของต้องสงสัยหรืออาจได้มาโดยผิดกฎหมาย มีกล่องวงจรปิดสำหรับบันทึกภาพลูกค้า			
24. การมีส่วนร่วมต่อสังคม (พิจารณาจากความร่วมมือและหลักฐานที่มี)	การให้ความร่วมมือต่อการตรวจของนายตรวจเจ้าหน้าที่ และคณะกรรมการตรวจประเมิน หรือการร่วมจัดกิจกรรมต่อสาธารณชนด้านต่างๆ ได้แก่ ธนาคารขยะรีไซเคิล หรือผ้าป่ารีไซเคิล หรือการเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกใช้เป็นสถานที่ฝึกอบรม ดูงานหรือแหล่งเรียนรู้ หรือการรับเป็นวิทยากรให้กับหน่วยงานต่างๆ			

เกณฑ์การตรวจประเมิน	รายละเอียดในการพิจารณา	ผลการประเมิน		หมายเหตุ/ คำแนะนำ
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	
หมวดที่ 4 เกณฑ์ด้านสิ่งแวดล้อม				
25.การจัดการมูลฝอย	มีการจัดการมูลฝอยอย่างเหมาะสมและไม่สร้างความสะดวกหรือรำคาญต่อชุมชน (บริเวณพื้นและบริเวณโดยรอบของสถานประกอบการต้องสะอาดไม่มีมูลฝอยตกค้างมีภาชนะหรือที่รองรับขยะที่เหมาะสมและเพียงพอ)			
26.ฝุ่นและควัน กลิ่น เสียง และความสั่นสะเทือน	ไม่มีฝุ่นและควันไม่มีกลิ่นสารเคมีหรือกลิ่นรบกวนไม่มีเสียงดังรบกวนไม่มีความสั่นสะเทือน			
27.น้ำทิ้ง	ไม่มีน้ำเสีย ไม่มีน้ำทิ้งหากมีน้ำเสียที่เกิดขึ้นจากกระบวนการผลิตในสถานประกอบการ เช่น น้ำล้างถุง/เศษพลาสติก ต้องมีระบบ/บ่อบำบัดน้ำเสียและคุณภาพน้ำทิ้งต้องไม่เกินมาตรฐานตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด น้ำเสียอื่นๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ต้องมีการจัดการเบื้องต้นที่เหมาะสม มีตะแกรงดักขยะก่อนปล่อยน้ำทิ้งสู่ลำรางสาธารณะ			
28.การควบคุมสัตว์พาหะ และแมลง	มีการควบคุมแมลง หนู ยุง ในสถานประกอบการ เช่น การทำลายแหล่งอาหาร แหล่งเพาะพันธุ์ การใช้เครื่องมือดักจับหรือการใช้ยาเบื่อ หรือใช้สมุนไพรฉีดพ่นและขณะตรวจประเมินต้องไม่พบ แมลงสาบ หนู ยุง			
29.เรื่องร้องเรียนด้านสิ่งแวดล้อม หรือเหตุเดือดร้อนรำคาญ	ไม่มีเรื่องร้องเรียนด้านสิ่งแวดล้อม จากหน่วยงานที่รับร้องเรียนหรือเคยมีแต่ได้ดำเนินการแก้ไขแล้ว			
30.ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการประกอบกิจการ	ในขณะที่ตรวจประเมิน พบว่า ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการประกอบกิจการ			

ภาคผนวก ง

5. ความสำคัญและที่มาของการวิจัย

ปัจจุบัน ขยะ มูลฝอย หรือ ของเสีย เป็นเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมและมีผลต่อสุขภาพอนามัย มูลฝอยหรือของเสียมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นทุกปี เพราะสาเหตุมาจากการเพิ่มขึ้นของประชากร การขยายตัวทางเศรษฐกิจและทางอุตสาหกรรม นับเป็นปัญหาที่สำคัญของชุมชนซึ่งต้องจัดการและแก้ไข ปริมาณกากของเสียและสารอันตราย ได้แก่ มูลฝอย สิ่งปฏิกูล และสารพิษที่ปนเปื้อนอยู่ในแหล่งน้ำ ดิน และอากาศ ตลอดจนบางส่วนตกค้างอยู่ในอาหาร ทำให้ประชาชนทั่วไปเสี่ยงต่ออันตรายจากการเป็นโรคต่างๆ เช่น โรคมะเร็ง และโรคผิดปกติทางพันธุกรรม เป็นต้น

จากเหตุการณ์ที่มีขยะ มูลฝอยเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วทางหน่วยงานราชการจึงต้องหาวิธีการจัดการเกี่ยวกับขยะเหล่านี้ จากการสำรวจปี พ.ศ.2556 ของกรมควบคุมมลพิษได้มีการจัดอันดับจังหวัดที่มีมูลฝอยสะสมสูงสุดต่อวัน 10 อันดับแรกได้แก่ 1. สงขลา 2. สมุทรปราการ 3. กาญจนบุรี 4. นครศรีธรรมราช 5. เพชรบุรี 6. สุราษฎร์ธานี 7. ราชบุรี 8. ขอนแก่น 9. ปราจีนบุรี 10. พระนครศรีอยุธยา

ข้อมูลจากรมมลพิษ พบว่าปี พ.ศ.2558 มีปริมาณขยะเกิดขึ้น 29.09 ล้านตัน ถูกขนนำไปกำจัด 13.6 ล้านตัน กำจัดอย่างถูกต้อง 8.4 ล้านตัน อีกประมาณ 7.09 ล้านตันถูกนำไปกำจัดอย่างผิดวิธี เช่น เทกองในบ่อดิน นำไปเผา เทกองกลางแจ้ง หรือการลักลอบนำไปทิ้งในพื้นที่รกร้าง เป็นต้น เพราะสาเหตุการเพิ่มขึ้นของปริมาณขยะอย่างรวดเร็วจึงต้องหาวิธีการลดปริมาณขยะลงด้วยวิธีต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการลดถุงพลาสติกหรือขยะอื่น การนำไปใช้ซ้ำ การรีไซเคิล เป็นต้น ซึ่งมีขยะหลายประเภทที่เราสามารถนำกลับไปรีไซเคิลได้เช่น ขวด กระดาษ กระจก เหล็ก เป็นต้น เพราะสาเหตุนี้จึงต้องมีพ่อค้าคนกลางในการนำมูลฝอยที่สามารถรีไซเคิลได้ส่งต่อไปยังแหล่งรีไซเคิล จึงก่อให้เกิดธุรกิจการประกอบการรับซื้อของเก่าขึ้น

การประกอบธุรกิจร้านรับซื้อของเก่า เป็นธุรกิจที่สามารถเริ่มต้นได้ง่าย เนื่องจากเป็นธุรกิจที่ใช้ต้นทุนไม่สูง ซึ่งธุรกิจร้านรับซื้อของเก่าถือเป็นช่องทางหนึ่งที่เกิดขึ้นเพื่อช่วยลดปริมาณมูลฝอย อันเกิดจากการใช้ของผู้บริโภค ในปัจจุบันภาครัฐบาล ได้เล็งเห็นความสำคัญของอาชีพนี้มากขึ้น จึงเกิดการสนับสนุนการประกอบอาชีพนี้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพของธุรกิจให้เป็นไปอย่างมีระบบ และตระหนักถึงความร่วมมือกันในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มากขึ้น การดูแลสถานประกอบการอย่างถูกต้องและเหมาะสมตามหลักสุขาภิบาลของผู้ประกอบธุรกิจและการบังคับใช้กฎหมายที่จริงจังของเจ้าพนักงานท้องถิ่นในการดำเนินงานกับร้านรับซื้อของเก่าที่ผิดกฎหมาย เพราะเหตุนี้จึงทำให้ร้านรับซื้อของเก่าที่มีอยู่ในปัจจุบันกลายเป็นร้านรับซื้อของเก่าสีเขียว ที่สร้างมูลค่าเชิงพานิชย์อย่างมหาศาล โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชนที่อยู่บริเวณใกล้เคียง ภายใต้ “โครงการร้านรับซื้อของเก่าสีเขียว” ที่มุ่งเน้นให้ธุรกิจร้านรับซื้อของเก่า มีกระบวนการทำงานครบทั้งกระบวนการ ตามโครงการ 5 R’ (Reduce Refill Repair Reuse Recycle) ตามที่กระทรวงกำหนด

การดำเนินธุรกิจร้านรับซื้อของเก่าส่วนใหญ่ ยังประสบกับปัญหาทางด้าน ภาพลักษณ์ในการประกอบธุรกิจที่ค่อนข้างตึงเครียดกับผู้พบเห็นและยังส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม จึงต้องมีการจัดตั้งมาตรฐานเกี่ยวกับร้านรับซื้อของเก่าขึ้น เพื่อเป็นกระบวนการพัฒนาหรือสร้าง ภาพลักษณ์ของธุรกิจให้ดีขึ้น และไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมบริเวณใกล้เคียงกับสถานที่ประกอบกิจการประเภทนี้ อีกทั้งกระบวนการในการทำให้มูลฝอยหรือของเก่าที่ทางร้านรับซื้อมา มีมูลค่าเพิ่มก็ไม่ใช่เรื่องที่ยั่งยืน นอกจากนี้การจัดรูปแบบของร้าน จำเป็นต้องให้เป็นระบบระเบียบ ไม่ส่งผลกระทบต่อธรรมชาติและสภาพแวดล้อมในการเก็บของเก่าเพื่อรอการส่งต่อไปกับตลาด ในการรีไซเคิลได้อย่างเกิดประโยชน์สูงสุด แม้แต่การเลือก ทำเล ที่ตั้ง ในการเป็นจุดรับซื้อก็เป็นประเด็นที่สำคัญ นอกจากนี้การประกอบธุรกิจประเภทนี้ ยังมีความเกี่ยวเนื่องกับชุมชนและภาครัฐบาลมากขึ้น การใส่ใจในเรื่องของทรัพยากรและธรรมชาติจึงค่อนข้างมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ต่อขั้นตอนต่างๆ ในการดำเนินงาน ทำให้การดำเนินธุรกิจมีความยุ่งยากซับซ้อนอยู่ตลอดเวลา

มาตรฐานการจัดการร้านรับซื้อของเก่า การจัดการร้านรับซื้อของเก่าต้องยึดหลัก 5 ส. ในการจัดการร้านรับซื้อของเก่า

ส.1 สะสาง คือ การแยกของจำเป็นออกจากของที่ไม่จำเป็นและกำจัดของที่ไม่จำเป็นออกไป

ส.2 สะดวก คือ การจัดวางสิ่งของต่างๆ ให้เป็นระเบียบเพื่อความสะดวกและปลอดภัยในการทำงาน

ส.3 สะอาด คือ การทำความสะอาดเครื่องจักร อุปกรณ์และสถานที่ทำงาน พร้อมทั้งหาสาเหตุของความไม่สะอาดนั้นๆ

ส.4 สุขลักษณะ คือ การรักษาความสะอาดดูแลสถานที่ทำงานและปฏิบัติตนให้ถูกสุขลักษณะ

ส.5 สร้างนิสัย คือ การรักษาและปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ 4ส.ข้างต้นจนเป็นนิสัยและมีวินัยในการทำงาน วิธีการคือฝึกอบรมพนักงานให้มีความรู้ความเข้าใจต่อกฎระเบียบมาตรฐานการทำงานต่างๆ เพื่อให้สามารถปฏิบัติจนเป็นนิสัย

ร้านรับซื้อของเก่าภายในเทศบาลเมืองเขารูปช้างมีการดำเนินกิจการร้านรับซื้อของเก่าเหล่านี้ ต้องมีการสะสมวัตถุ สิ่งของที่ชำรุด ใช้งานแล้ว หรือเหลือใช้ ไว้ภายในร้านเพื่อรวบรวมรอการขนส่งหรือจำหน่ายต่อไป หากผู้ประกอบการขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดการดูแลร้านให้เหมาะสม อาจจะทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของผู้ประกอบกิจการและคนงาน รวมทั้งผู้ที่อาศัยอยู่ข้างเคียง อาทิ ปัญหาแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำโรค เสียงดังจากการกระทบกันของโลหะ การขนย้ายสิ่งของ อุบัติเหตุจากของมีคม การตกหล่นในระหว่างการขนย้ายสารเคมีและวัตถุอันตราย กลิ่นจากการหมักหมมของสิ่งตกค้างเน่าเสีย น้ำเสียจากการล้างขวด หรือล้างพลาสติกที่บรรจุของเน่าเสีย เป็นต้น

ดังนั้นจึงทำให้เห็นได้ว่าร้านรับซื้อของเก่าในเทศบาลเมืองเขารูปช้าง มีความสำคัญ เพราะร้านรับซื้อของเก่าเป็นส่วนหนึ่งในการลดปัญหามูลฝอยภายในชุมชนได้เป็นอย่างดี จึงต้องมีแนวทางในการจัดการร้านที่ดีเพื่อให้มีร้านรับซื้อของเก่าที่มีประสิทธิภาพ จึงได้มีการจัดมาตรฐานเกี่ยวกับร้านรับซื้อของเก่าเพื่อให้ร้านรับซื้อของเก่าเหล่านี้มีคุณภาพ ตรงตามมาตรฐานที่กำหนดและ

ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เพราะเหตุนี้จึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ผู้วิจัยต้องการที่จะศึกษาแนวทางการจัดการร้านรับซื้อของเก่าในแต่ละร้านว่ามีแนวทางการจัดการร้านตรงตามที่มาตรฐานกำหนดหรือไม่อย่างไร เพื่อนำข้อมูลและผลการศึกษาที่ได้ไปเป็นแนวทางสำหรับบุคคลที่สนใจประกอบธุรกิจร้านรับซื้อของเก่าหรือต้องการจะปรับเปลี่ยนแนวทางตลอดจนถึงหลักการในการดำเนินธุรกิจด้านการรับซื้อของเก่าให้ดียิ่งขึ้นไป

6. วัตถุประสงค์

- 6.1 เพื่อศึกษาการจัดการร้านรับซื้อของเก่าภายในตำบลเขารูปช้าง
- 6.2 เพื่อเปรียบเทียบข้อมูลร้านรับซื้อของเก่ากับมาตรฐานร้านรับซื้อของเก่า

7. สมมติฐาน เพื่อทราบถึงข้อมูลร้านรับซื้อของเก่าภายในตำบลเขารูปช้างว่าผ่านเกณฑ์มาตรฐานหรือไม่และแนวทางในการป้องกันผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อม

8. ตัวแปร

ตัวแปรต้น	ร้านรับซื้อของเก่าในเขตเทศบาลเมืองตำบลเขารูปช้าง
ตัวแปรตาม	การจัดการร้านรับซื้อของเก่าในเขตเทศบาลเมืองตำบลเขารูปช้าง
ตัวแปรควบคุม	พื้นที่เขตเทศบาลเมืองตำบลเขารูปช้าง

9. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 9.1 ทราบถึงข้อมูลร้านรับซื้อของเก่าในเขตเทศบาลเมืองตำบลเขารูปช้าง
- 9.2 ทราบถึงแนวทางการป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากร้านรับซื้อของเก่า
- 9.3 ทราบว่าร้านรับซื้อของเก่าเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานแล้วตรงตามเกณฑ์มาตรฐานหรือไม่

10. ขอบเขตการวิจัย

ในเขตเทศบาลเมืองตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา

11. นิยามศัพท์เฉพาะ

ร้านรับซื้อของเก่า หมายถึงสถานประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการขายทอดตลาดและค้าของเก่า ตามพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พ.ศ.2474 หรือสถานประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ประเภทที่ 13(5) การสะสมวัตถุ หรือสิ่งของที่มีพิษ ไข้แล้วหรือเหลือใช้ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ที่ 5/2538 เรื่องกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

ร้านรับซื้อของเก่าขนาดเล็ก หมายถึง ร้านที่มีพื้นที่ขนาดน้อยกว่า 200 ตารางเมตร

ร้านรับซื้อของเก่าขนาดกลาง หมายถึง ร้านที่มีพื้นที่มากกว่า 200 ตารางเมตร แต่

ไม่เกิน 500 ตารางเมตร

ร้านรับซื้อของเก่าขนาดใหญ่ หมายถึง ร้านที่มีพื้นที่ ตั้งแต่ 500 ตารางเมตรขึ้นไป
ของเก่า หมายถึง วัตถุหรือสิ่งของที่ชำรุด ใช้งานแล้วหรือเหลือใช้ที่เกิดจากการคัดแยก
 ขยะจากชุมชน ซึ่งไม่รวมถึงวัสดุที่ไม่ใช้แล้วที่เกิดจากกากอุตสาหกรรม ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง
 ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2533) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535

ผู้ประกอบการ หมายถึง ผู้ที่คิดริเริ่มดำเนินธุรกิจขึ้นมาเป็นของตนเอง มีการวางแผน
 การดำเนินงาน และดำเนินธุรกิจทุกด้านด้วยตนเอง โดยยอมรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้
 ตลอดเวลา เพื่อมุ่งหวังผลกำไรที่เกิดจากผลการดำเนินงานของธุรกิจตนเอง

การคัดแยกขยะเพื่อรีไซเคิล หมายถึง การคัดแยกขยะที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่
 ได้ โดยนำไปผ่านกระบวนการแปรรูปในระบบอุตสาหกรรม ซึ่งอยู่ปะปนกับขยะมูลฝอยที่เราสร้างขึ้น
 สามารถแบ่งประเภทได้เป็น กระดาษ แก้ว พลาสติก โลหะ และอโลหะ ซึ่งเราสามารถคัดแยกและนำ
 กลับมาใช้ได้อีกครั้งหนึ่ง โดยขยะแต่ละประเภทสามารถแยกย่อยได้มากมาย

ขยะ หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่ผู้คนไม่ต้องการและทิ้งมันไป ขยะมีมากมายหลายรูปแบบ
 ทั้งที่เป็นของแข็ง ของเหลว ขยะที่ย่อยสลายได้และขยะที่ย่อยสลายไม่ได้ ของที่สามารถนำกลับมาใช้
 ใหม่ได้และที่ไม่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ไม่ได้

12. ตรวจสอบเอกสาร

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยแยกเป็น
 หัวข้อนำเสนอ ดังนี้

1. การแยกประเภทขยะของสถานที่รับซื้อ
2. ประเภทของธุรกิจร้านรับซื้อของเก่า
3. ปัจจัยต่างๆในการประกอบธุรกิจร้านรับซื้อของเก่า
4. วิจัยที่เกี่ยวข้อง

การแยกประเภทขยะของร้านรับซื้อของเก่า

1.1 ประเภทเหล็กจะแยกออกเป็น เหล็กหนา เหล็กบาง เหล็กเส้น ลวดสลิง
 สังกะสี กระจ่าง

1.2 ประเภทกระดาษ จะแยกออกเป็น กระดาษสี กระดาษขาว-ดำ
 กระดาษสมุด กระดาษหนังสือพิมพ์ กระดาษลัง กระดาษกล่องรองทำ กระดาษกล่องนม/กล่องน้ำ
 ผลไม้

1.3 ประเภทขวดแก้ว ขวดเปียร์ ขวดน้ำเปล่า ขวดน้ำอัดลม ขวดลิโพอ ขวด
 แร่งเยอร์ขวด M150

1.4 ประเภทพลาสติกจะแยกออกเป็น ขวดน้ำดื่มใสในเครือเบ๊ปซี่ ขวดน้ำสี
 ขาว-สีขุ่น ขวดนม

1.5 ประเภทโลหะอลูมิเนียมกระป๋องโค้ก อลูมิเนียมบาง/หนา อลูมิเนียม
 ลูกสูบใหญ่ อลูมิเนียมหม้อน้ำ อลูมิเนียมกระทะไฟฟ้า ทองแดงเส้นใหญ่/เส้นเล็ก ทองเหลืองหนา/
 บาง สแตนเลส ตะกั่ว แบตเตอรี่ขาว/ดำ

1.6 ประเภทเครื่องใช้สำนักงานและเครื่องใช้ไฟฟ้า จอคอมพิวเตอร์ CPU ทีวี เครื่องถ่ายเอกสาร พัดลม เต้าไมโครเวฟ กระจกน้ำร้อน เต้าไฟฟ้า หม้อหุงข้าว กระจกไฟฟ้า เต้ารีดไฟฟ้า ตู้เย็น เครื่องกรองอากาศ เครื่องซักผ้า

ประเภทของธุรกิจร้านรับซื้อของเก่า

ปัจจุบันมีผู้ประกอบการธุรกิจค้าของเก่ามีจำนวนมากทั้งประเภทรายใหญ่ที่มีทุนทรัพย์มาก มีสถานที่ตั้งที่แน่นอน และประเภทรายย่อยที่ผู้ประกอบการมีทุนทรัพย์น้อย ไม่มีสถานที่ตั้งที่แน่นอน

ประเภทของร้านรับซื้อของเก่าแบ่งย่อยๆดังนี้

(1) ร้านรับซื้อของเสียจากรายย่อย จะตั้งอยู่ใกล้สถานที่ทิ้งมูลฝอย ทำการรับซื้อวัสดุที่คัดแยกได้จากกองมูลฝอย โดยรับซื้อจากเจ้าหน้าที่เก็บขนขยะและผู้ซุ้ดคู้ย

(2) สามล้อรับซื้อวัสดุเหลือใช้ตามบ้าน จะรับซื้อวัสดุเหลือใช้ตามบ้านเรือนแล้วนำมาขายต่อยังร้านรับซื้อของเก่าต่อไป

(3) ร้านรับซื้อของเก่า ซึ่งจดทะเบียนการค้าถูกต้องตามกฎหมาย จะรับซื้อวัสดุเหลือใช้ต่อจากสามล้อรับซื้อวัสดุเหลือใช้และผู้ซุ้ดคู้ยมูลฝอยตามถังรับมูลฝอยข้างถนน ทำการปรับปรุงคุณภาพวัสดุเหลือใช้เล็กน้อย เช่น ล้างขวด แยกกระดาษเป็นหมวดหมู่ ทำความสะอาดพลาสติกแล้วแยกเป็นหมวดหมู่ รวมทั้งจัดการเศษโลหะให้เป็นระเบียบ รอการขายต่อไป

(4) พ่อค้ารับซื้อของเก่ารายใหญ่ จะทำสัญญากับโรงงานอุตสาหกรรม ในการจัดหาขวด แก้ว กระจก พลาสติก โลหะและอื่นๆ ตามปริมาณ ชนิดและคุณภาพตามที่โรงงานอุตสาหกรรมต้องการจะกว้านซื้อวัสดุตั้งกล่าวจากร้านรับซื้อของเสียรายย่อยและร้านรับซื้อของเก่า พร้อมทั้งการปรับปรุงคุณภาพวัสดุนั้นๆ จนได้ปริมาณ ชนิดและคุณภาพตามต้องการแล้วจัดส่งไปให้โรงงานอุตสาหกรรม

(5) โรงงานอุตสาหกรรม จะทำการรับซื้อวัสดุเหลือใช้มาเป็นวัตถุดิบ ในการผลิตสินค้าและเมื่อเกิดของเสียจากขบวนการผลิต รวมทั้งผลิตภัณฑ์ที่ไม่ได้มาตรฐานตามต้องการ โรงงานก็จะนำของเสียมาใช้ประโยชน์ใหม่ในโรงงานหรือขายต่อไปยังโรงงานอุตสาหกรรมอื่นๆ ที่สามารถใช้ประโยชน์ในของเสียดังกล่าวได้

ปัจจัยต่างๆในการประกอบธุรกิจร้านรับซื้อของเก่า

(1) เงินทุน เป็นปัจจัยหลักอันดับต้น ในการทำธุรกิจรับซื้อของเก่า เพราะกิจการนี้ใช้ลักษณะเงินหมุนเวียน หากเงินทุนไม่พอจะเกิดปัญหาสภาพคล่องเมื่อเกิดบ่อยๆ แทนที่จะเก็บวัตถุดิบไว้ขายตอนราคาขึ้นก็ต้องยอมขายขาดทุน เกิดภาวะขาดทุน และจะต้องปิดกิจการในที่สุด

(2) สถานที่ ควรเลือกที่ใกล้แหล่งชุมชน การคมนาคมสะดวก หรือสถานที่ ที่มีสิ่งปลูกสร้างอยู่แล้วก็จะช่วยลดต้นทุนเราไปได้ หรือห่างจากแหล่งชุมชนพอสมควร แต่การเดินทางสะดวก ค่าเช่าถูก ก็เป็นตัวเลือกที่น่าสนใจ การทำร้านรับซื้อของเก่า สถานที่ที่จะต้องล้อมรอบขอบชิดมีโรงเรือนสำหรับเก็บวัตถุดิบ

(3) ความรู้ ปัจจุบันความรู้ในด้านนี้มีเผยแพร่พอสมควร เช่น หนังสือคัดแยกขยะ หรืออาจจะไปเป็นลูกจ้างร้านรับซื้อของเก่าก่อนก็ได้ เพื่อได้ความรู้ และทดสอบตนเองไปในตัว เรายังอยากทำ ร้านรับซื้อของเก่าอยู่หรือไม่

(4) บุคลากร หมายถึงลูกจ้าง ร้านรับซื้อของเก่านี้เป็นอีกอาชีพหนึ่งที่ค่อนข้างขาดแรงงานพอสมควร ไม่ค่อยมีคนอยากทำเนื่องจากทำงานกับสิ่งสกปรก และงานหนัก

(5) ยานพาหนะ/เครื่องมืก เราจะต้องมีรถยนต์สำหรับส่งของอาจเป็นรถกระบะปีค้อพมื่อ2 หรือใหม่ ซึ่งส่วนนี้จะต้องคำนวณว่ามีผลกระทบต่อกับเงินทุนซื้อของเพียงไร มีเครื่องมือสำหรับทำงาน เช่น ชุดแก๊สตัดเหล็ก หินเจียรมือ เป็นต้น

(6) ร่างกายและกำลังใจ ที่สมบูรณ์แข็งแรง อย่างที่กล่าวมาอาชีพร้านรับซื้อของเก่านี้สกปรก งานหนัก ถูกกดดันในด้านต่างๆ เราจะต้องมีกำลังใจจากตนเองและคนในครอบครัวเพื่อเป็นแรงผลักดัน ให้ผ่านพ้นอุปสรรคไปได้ ร่างกายต้องแข็งแรงก็เป็นปัจจัยหลัก ในการเปิดร้านรับซื้อของเก่านี้

วิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชญชิตา พรหมแสน (2550) ได้ศึกษาเรื่อง ธุรกิจรับซื้อของเก่าในจังหวัดปทุมธานี พบว่า ธุรกิจร้านรับซื้อของเก่าในจังหวัดปทุมธานี ผู้ประกอบการมีทั้งเพศหญิงและเพศชาย ส่วนใหญ่อายุประมาณ 41-50ปี ระดับการศึกษาตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงระดับอนุปริญญา โดยดำเนินธุรกิจรับซื้อของเก่าเป็นระยะเวลา 1-5 ปี ส่วนใหญ่ธุรกิจรับซื้อของเก่าเป็นธุรกิจเจ้าของคนเดียว มีรายได้ต่อเดือนประมาณ 100,001-200,000 บาท เงินทุนหมุนเวียนต่อวันของธุรกิจประมาณ 10,000 บาท ขนาดพื้นที่ในการดำเนินธุรกิจประมาณ 300 ตารางวาขึ้นไป โดยธุรกิจมีค่นงานประมาณ 1-5 คน จ่ายค่าตอบแทนเป็นรายเดือน และสวัสดิการสำหรับค่นงานเป็นที่พักอาศัย และอาหาร ผู้ประกอบการธุรกิจรับซื้อของเก่าเริ่มต้นธุรกิจด้วยตนเองมากกว่าการสืบทอดกิจการ

ธุรกิจรับซื้อของเก่าในจังหวัดปทุมธานีรับซื้อของเก่าทุกประเภท ได้แก่ กระดาษ พลาสติก โลหะ และแก้ว ของเก่าที่ทำกำไรให้กับร้านรับซื้อของเก่ามากที่สุดเป็นของเก่าประเภทโลหะ ในปัจจุบันลูกค้าที่นำมาขายให้กับร้านรับซื้อของเก่าเป็นบุคคลทั่วไปที่นำของเก่ามาขายเอง ผู้ซื้อของเก่าที่ซบซึรดสามล้อ หรือซาเล้ง และผู้ซื้อของเก่าที่เป็นร้านค้าย่อยๆ โดยธุรกิจรับซื้อของเก่าขายของเก่าตามสภาพเดิมที่รับซื้อมาไปยังแหล่งรับซื้อปลายทางที่เป็นร้านรับซื้อของเก่ารายใหญ่หรือโรงงานแปรรูป

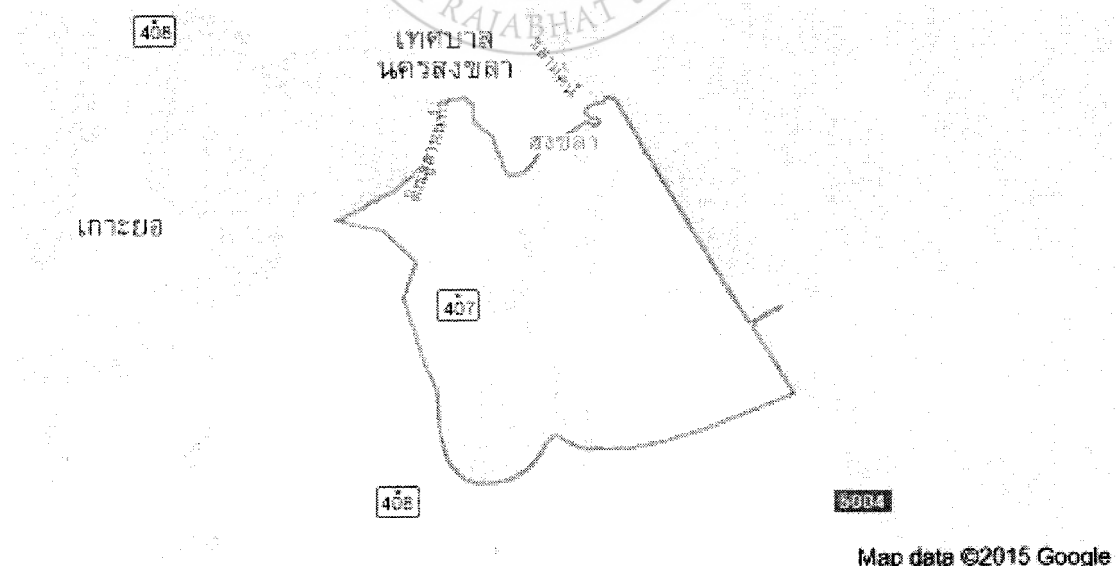
ธุรกิจรับซื้อของเก่าสามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชนในจังหวัดปทุมธานีประมาณ 25,001-50,000 บาทต่อเดือน ซึ่งรายได้จากการรับซื้อของเก่าจากค่นในจังหวัดปทุมธานีคิดเป็นร้อยละ 61-80 ของรายได้การรับซื้อของเก่าทั้งหมด และมีรายได้จากการขายของเก่าให้กับโรงงานในจังหวัดปทุมธานี คิดเป็นร้อยละ 1-20 ของรายได้การขายของเก่าทั้งหมด โดยธุรกิจรับซื้อของเก่ามีส่วนช่วยเหลือทางอ้อมให้ค่นในชุมชนหันมาคัดแยกขยะภายในครัวเรือน และมีส่วนร่วมในการรักษาสภาพแวดล้อมในจังหวัดปทุมธานีไปพร้อมๆกัน

นรากร วิสุทธิกาญจน์ (2550) ได้ศึกษาความเป็นไปได้ทางการเงินของศูนย์รับซื้อขยะรีไซเคิลในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่าอำนาจในการต่อรองราคาขยะรีไซเคิลนั้นขึ้นอยู่กับปริมาณความรู้ในกระบวนการคัดแยกและการรู้ราคาของตลาดเพื่อสามารถเก็งกำไรได้และต่อรองราคาขยะรีไซเคิลกับผู้ซื้อได้ ตลอดจนเข้าใจในสินค้าที่เป็นที่ต้องการของตลาดหรือมีแนวโน้มดีในตลาดขยะรีไซเคิล แต่ภาครัฐไม่ได้ให้การสนับสนุนหรือใส่ใจกับธุรกิจประเภทนี้มากในเรื่องของการนำขยะรีไซเคิลไปขายอย่างไร กับแหล่งใดมีการควบคุมดูแลการกำหนดราคากันอย่างไรตลอดจนการดูแลผู้ประกอบการในธุรกิจประเภทนี้แต่อย่างใดทั้งๆที่ธุรกิจขยะรีไซเคิลช่วยแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมขยะล้นเมืองและการแก้ปัญหาการใช้ทรัพยากรอย่างมีคุณค่า

สุภาณี ธงไชย (2543) ได้ศึกษาการวิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมการคัดแยกขยะมูลฝอยชุมชน โดยประสานความร่วมมือระหว่างนักเรียนและศูนย์รับซื้อขยะมูลฝอยของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรีซึ่งผลการศึกษา ได้สรุปแนวทางการส่งเสริมไว้ว่าจะต้องมีแนวทางส่งเสริมการคัดแยกขยะมูลฝอยทางการให้ความรู้อย่างต่อเนื่อง สนับสนุนให้มีความสะดวกในการนำขยะมูลฝอยมาโรงเรียนและจัดศูนย์รับซื้อขยะมูลฝอยอย่างถาวรและโรงเรียนจัดเป็นวิชาหรือกิจกรรมหนึ่งหลักสูตร และเทศบาลควรจัดสรรกองทุนบางส่วนให้โรงเรียนเพื่อเป็นทุนในการรับซื้อ

13. วิธีการดำเนินการวิจัย

- (1) ค้นคว้าข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัยเพื่อประกอบเป็นข้อมูล
- (2) ศึกษาแผนที่และอาณาเขตของตำบลเขารูปช้างทั้งหมด เพื่อจะได้แบ่งเขตการสำรวจสถานที่รับซื้อของเก่าได้อย่างถูกต้องและชัดเจน
 - แผนที่ของตำบลเขารูปช้าง

ที่มาจาก : <https://www.google.co.th>

- จำนวนหมู่บ้านทั้งหมดในเขตเทศบาลเมืองเขารูปช้าง (เพื่อแบ่งเขตการสำรวจในแต่ละหมู่บ้าน) มีทั้งหมด 10 หมู่บ้าน ประกอบด้วย

- หมู่ที่ 1 บ้านบางदान
- หมู่ที่ 2 บ้านเขาแก้ว
- หมู่ที่ 3 บ้านทุ่งใหญ่
- หมู่ที่ 4 บ้านสะพานยาว
- หมู่ที่ 5 บ้านสวนตุล
- หมู่ที่ 6 บ้านเหล่า
- หมู่ที่ 7 บ้านชายทะเล
- หมู่ที่ 8 บ้านท่าสะอ้าน
- หมู่ที่ 9 บ้านการเคหะ
- หมู่ที่ 10 บ้านสำโรง

(3) กำหนดประชากรในการให้ข้อมูล โดยจะเป็นเจ้าของร้านรับซื้อของเก่าทั้งหมดในตำบลเขารูปช้าง

(4) ออกแบบสอบถามเพื่อที่จะใช้ในการสัมภาษณ์เจ้าของร้านรับซื้อของเก่า

(5) ลงพื้นที่สำรวจ

5.1 จำนวนร้านค้าในแต่ละหมู่บ้าน

5.2 อธิบายรายละเอียดต่างๆของร้านแต่ละร้านให้ชัดเจนข้อมูลผลกระทบที่เกิดจากร้านรับซื้อของเก่าต่อสิ่งแวดล้อม

(6) วิเคราะห์ผล

- แบ่งขนาดร้านรับซื้อของแต่ละหมู่บ้าน

- เปรียบเทียบข้อมูลร้านกับมาตรฐานร้านรับซื้อของเก่าว่าแต่ละร้านเป็น

อย่างไร

(7) สรุปผลการวิจัย

(8) จัดเรียงข้อมูลและตรวจสอบข้อมูลทั้งหมดอีกครั้งพร้อมทั้งจัดพิมพ์และทำรูปเล่ม

14. แผนการดำเนินงานตลอดโครงการ

ขั้นตอนการดำเนินงาน	2557					2559			2560	
	8	9	10	11	12	10	11	12	1	2
รวบรวมข้อมูล	■	■								
เขียนโครงร่างวิจัย			■	■						
สอบโครงร่างวิจัย					■					
ทำการทดลองภาคสนาม						■	■			
สอบรายงานความก้าวหน้า								■		
วิเคราะห์ผลและสรุปผล									■	
การเขียนเล่มวิจัย										■
สอบและแก้ไขเล่มวิจัย										■

15. งบประมาณ

ค่าใช้จ่าย

1 ค่าถ่ายเอกสาร

1,000 บาท

2 ค่าน้ำมันรถ

400 บาท

3 ค่าอุปกรณ์

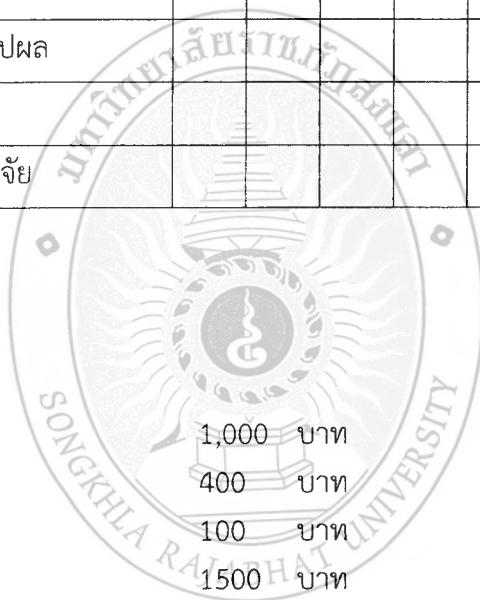
100 บาท

4 ค่าเช่าเล่มวิจัย

1500 บาท

รวม

3,000 บาท

ประวัติการศึกษาและการทำงาน

ชื่อ-สกุล นางสาวบุษบา กุลชรินทร์
 วันเดือนปีเกิด 16 พฤศจิกายน 2535
 สถานที่เกิด จังหวัดนครศรีธรรมราช
 ที่อยู่ 183/1 หมู่ที่ 8 ตำบลเขาขาว อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80110
 ประวัติการศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนทุ่งสงวิทยา
 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนทุ่งสงวิทยา
 ปริญญาตรี โปรแกรมวิชา วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม (การจัดการ
 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
 E-mail busaba4272@gmail.com
 ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน -
 สถานที่ทำงานปัจจุบัน -
 ผลงานดีเด่นและรางวัลทางวิชาการ -
 ทุนการศึกษาที่ได้รับ -

ชื่อ-สกุล นางสาวอาสะหะนี เอียดอัด
 วันเดือนปีเกิด 20 มกราคม 2536
 สถานที่เกิด จังหวัดสงขลา
 ที่อยู่ 5/1 หมู่ที่ 8 ตำบลท่าชะมวง อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา 90180
 ประวัติการศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนท่ามะปราง
 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนอรุณสถานสวีวิทยามูลนิธิ
 ปริญญาตรี โปรแกรมวิชา วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม (การจัดการ
 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
 E-mail mimi_ee@hotmail.com
 ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน -
 สถานที่ทำงานปัจจุบัน -
 ผลงานดีเด่นและรางวัลทางวิชาการ -
 ทุนการศึกษาที่ได้รับ -